

SZÁMÍTÁSTECHNIKA

COMPUTERWORLD

ICT-STRATÉGIA DÖNTÉSHOZÓKNAK • ALAPÍTVÁ 1969 • WWW.COMPUTERWORLD.HU • 2007. JÚNIUS 26. • XXXVIII. ÉVFOLYAM 26–27. SZÁM

Online szerencsejáték monopóliumok nélkül

Európában várhatóan tovább folytatódik majd az online szerencsejátékok térnyerése az elkövetkező években, miközben a tagállamoknak egyre kevesebb eszközük marad a külföldi internetes szolgáltatások tiltására. A szerencsejáték-ipar mindenhol nagy biznissz, például az EU-tagállamok szerencsejáték-forgalma meghaladja az évi 50 milliárd eurót. Az Európai Bizottság tavaly közzétett, az Európai Unió tagországainak

szerencsejáték-piacáról készített átfogó kutatása szerint az internetes, mobil és televíziós szerencsejátékokból származó forgalom 2004-ben mintegy 2-3 milliárd euró lehetett, de a piac robbanásszerűen növekszik, és 2012-ig a teljes szerencsejáték-piac 5 százalékát érheti majd el.

Ennek az üzletnek a jövője azonban nagymértékben függ az Európai Unió szabályozásától. ▶

Cikkünk a 13. oldalon ▶

Nem lesz újabb trösztellenes per

írta: Tököli Gábor • A Google azzal vádolta a Microsoftot, hogy a Vista szándékosan megnehezíti az alternatív keresőalkalmazások használatát: egyes keresődobozai kizárólag a Windows keresőt szolgálták meg. Nagyon nehéz (szinte lehetetlen) kikapcsolni a Vista indexelőmotorját, így a versenytárs-alkalmazás – esetünkben a Google Desktop – keresője ráadásul fut, lényegesen lelassítva a rendszert. A Microsoft tagadta, hogy lassító kódot rejtett volna el a Vistában: szerinte mindkét gyártó jóhiszeműen fejlesztette saját megoldását, csak hogy a Google

alkalmazása nem megfelelően szolgálja meg a rendszert.

A Microsoft mégis beadta a derekát, és bejelentette: az év végére ígért Windows Vista SP1 már a Google igényeinek is megfelel majd. Ennek alapján szabadon beállítható lesz az alapértelmezett kereső, és akár a Windows Explorerben vagy a Start menüben is használhatjuk majd a Google Desktop Search szolgáltatásait. A Microsoft a fejlesztőknek is engedményeket tesz, és megosztja velük azokat az információkat, amelyek alapján elkerülhetővé válik a fentiekben említett sajnálatos kompatibilitási probléma.

A Google-t persze nem kell féltetni: a Gmail online levelezőklens újabbán PowerPoint-nézetével kedveskedik fel-

használóinak. Az alkalmazás egyelőre csak az angol nyelvű Gmail-felületen érhető el, lehetővé téve, hogy a Microsoft Office telepítése nélkül, a böngészőn belül lapozgassuk a levelekhez csatolt PPT-fájlokat. Van, aki szerint nem életszerű, hogy az ember a Google szerverein tárolja a dokumentumait, sőt a Gmail éppen a Microsoft malmára hajtja a vizet, hiszen lehetővé teszi a PowerPoint anyagok platformfüggetlen olvasgatását. Mások azonban úgy gondolják, hogy a Google-nak esze ágában sincs eleszabítani az Microsoft Office csomag vásárlóit – arról a tömegről van szó, amely az Encyclopædia Britannicát sem vette meg soha, most pedig naponta használja a Wikipédiát. ▶

EU-pénzekre várva

írta: Mozsik Tibor • A HP idei pénzügyi évének első negyedében 25,5 milliárd dollár bevételt

ért el, az egész évre tervezett forgalom várhatóan átlépi majd a 100 milliárd dollárt; a növekedés bizonyos nyomtatószegekben, a tárolórendszerek, szoftverek és a laptopok területén volt kiemelkedő. A magyar leányvállalat bevételei az előző pénzügyi év azonos időszakához képest 13 százalékkal növekedtek. A legerősebb területek itthon is bizonyos nyomtatószegekben, szoftverek, a szolgáltatások és a Unix szerverek voltak – mondta **Hegedüs Gábor**, a HP Magyarországnak nemrégiben kine-

vezett vezérigazgatója. A nagy államigazgatási projektek elmaradtak, emiatt a hazai informatikai

Hegedüs Gábor
vezérigazgató
HP

piacon bizonytalanság tapasztalható. Ez persze a HP-t is érintette. Mindenki az EU-s pénzek megérkezésére vár, a projektek beindulását követően azonban ezen a téren is elmozdulásra lehet számítani – mondta Hegedüs Gábor. Növekedést a cég kizárólag kis- és közepes méretű projektekből ért el az elmúlt időszakban. A legnépszerűbb témák a közeljövőben az automatizálás, a virtu-

alizáció, illetve a közepes méretű adattárolók lehetnek – hangsúlyozta a vezérigazgató. ▶

KERÜLJÖN BELJEBB!

MOST INGYEN MEGKAPHATJA A VILÁG
LEGFEJLETTEBB OPERÁCIÓS RENDSZERÉT!

...nyílt forráskódú

...egyformán fut 32- vagy 64 bites, x86-os vagy 64 bites SPARC processzorra épülő rendszereken is

...része a DTrace nyomkövető technológia és a prediktív öngyógyító rendszer

Igényeljen ingyenes Solaris 10 Media Kítet!

www.sun.hu/solaris10

TARTALOM

TECHNOLÓGIA

Webre fell!

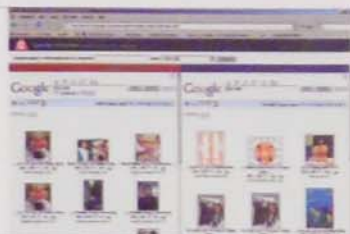
Az Adobe Creative Suite 3 kibocsátásáról szinte mindenki értesült. Arról azonban már kevesebben tudnak számot adni, hogy az új esomag mennyiben hozott változást a korábbi Adobe-termékekhez képest. **21. oldal** ▶

HORIZONT

Lyukas világháló

Az internet behalózza a világot – szól a közhely. A háló ugyan erős, de szakadozott, és bizony nem fedi le a világot. Vannak helyek, ahol az emberek nemhogy nem férnek hozzá a mostani weboldalakhoz, de azt sem tudják, mi az. **24. oldal** ▶

AKTUÁLIS

05 . FEJLESZTÉS A kortárs kultúra innovációja

06 . TAVOLARÓL FELÜGYELT VÉKONY KLIENS Spórolni bolondulásig...

A Zonbu új, hardvertermékhez kapcsolódó szolgáltatást kínál az Egyesült Államokban, s ez a szolgáltatás itthon is elindulhatna. A Zonbuval az erőforrás-kiszervezés egy új, még bevezetés alatti álló típusát ismerhetjük meg.

07 . IP-hálózatok építése

FÓKUSZ

09 . Nyolc tény az iPhone-ról

09 . COMPUTEX 2007 Jövőre veletek, nem ugyanitt! A fontos dolgok keleten történnek? Egy biztos, a Computex egyre fontosabb, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az AMD és az Intel is a kiállításra időzítette néhány, kisebb-nagyobb bejelentését. Munkatársunk a helyszínen járt.

11 . TECHNOLÓGIA CCFL kontra LED-es háttérvilágítás

ÜZLET

13 . Új szolgáltató születik

• Szinkronban az Oracle

• ONLINE SZERENCSEJÁTÉK Az Európai Unió eltörölné a monopóliumokat

15 . NOKIA FORUM TECH DAYS Innováció első kézből

16 . ERGONOMIKUS PANNON SZÉKHÁZ Intelligens munkahelyek

17 . NETBEANS 6.0 Friss kávészemek

18 . TÁROLÓRENDSZEREK Tárolás helyett információmenedzsment
• MEGKÉRDEZTÜK Lefelé skalázni könnyebb

TECHNOLÓGIA

19 . PowerPoint a Gmailben

• e-bookok

• BŐVÍTHETŐ SZOFTVEREK FEJLESZTÉSE Szoftverfejlesztés MVC-alapon
Egy szoftver felhasználói felületének cseréje lehet nagyon könnyű és lehet

nehézkés. Ha azt szeretnénk, hogy az általunk készített szoftver felületét könnyű legyen cserélni, akkor az MVC-architektúra adhatja a megoldást.

21 . ADOBE CREATIVE SUITE 3 Webre fell!

• TUODA-E? A Nagy Adobe Nap

22 . GYAKORLAT Végül, de nem utolsósorban...

23 . BLOGFIGYELŐ Hőségmózaik A spam egyre nagyobb probléma, és a spammelek néha rá is taraghatnak. Meg a Google is fontos téma, amit kiegészítünk némi blogajánlóval. Laza, nyár elejei, az időjárásról illő egyveleg a nagy amerikai blogtérből.

HORIZONT

24 . A sötét oldal apostola

• Napelemes kereső

• TILTOTT INTERNET Lyukas világháló

Az internet behalózza a világot – szól a közhely. A háló ugyan erős, de szakadozott, és bizony nem fedi le a világot. Vannak helyek, ahol az emberek nemhogy nem férnek hozzá a mostani weboldalakhoz, de azt sem tudják, mi az.

25 . GYAKORLAT Internet elől elzárva

ÁLLANDÓ ROVATAINK

04 . VÉLEMÉNY Barabás Balázs: Hosszú távon Testvérlapunk, a Computerworld amerikai kiadása minden évben megjeleníti az Offshore Outsourcing Guide-ot. A kiadvány célja, hogy tájékoztatást adjon azoknak az (amerikai) cégeknek, amelyek más országokba tervezik kihelyezni egyes tevékenységeiket. Terjedelme alig pár oldal, ám rendkívül érdekes olvasmány.

05 . Események

• Olvasói levelek

• Online ajánló

• Személyi hírek

06 . Hírmozsák

H Hirdetői index

Astra	8. oldal
D-Link	7. oldal
Ericsson	31. oldal
LG	32. oldal
SUN	2. oldal

Lapzárta után

Erősít a régióban a Teradata

Aktívabb lesz majd a régióban az amerikai Teradata adattárház-szállító, amely elsősorban a pénzügyi és a telekommunikáció szektorra fókuszál. A cégnek jelenleg csak két hazai ügyfele van – a Pannon és a Metro –, de a közeljövőben erősíteni szeretnének magyarországi tevékenységüket, és innen szeretnének terjeszkedni a régió más országaiba, például Romániában és Bulgáriában – mondta *Gerald Rosak*, a Teradata kelet-európai értékesítési vezetője a budapesti Teradata Technology Factory rendezvény kapcsán tartott sajtótájékoztatón. A háromnapos konferencián, amelynek mintegy 500 résztvevője az európai, közép-keleti és afrikai régió országaiból érkezett, a technológiai fókuszú előadások kerültek előtérbe.

A kizárólag adattárházakkal foglalkozó Teradata eddig az önkiszolgáló rendszereket szállító NCR részlegeként működött, most

azonban 2007 harmadik negyedévéig két önálló cégbe szervezik a két tevékenységet. A Gartner piacutató cég által az adattárházpiac vezető szereplőjeként megjelölt Teradata specifikus iparágak számára – bank és biztosítás, telekommunikáció, kormányzati szektor, egészségügy, gyártás, turizmus – szállít megoldásokat. *Pavóczy Gábor*, a Teradata magyarországi értékesítési vezetője hozzátette: a kelet- és közép-európai régióban két iparágra, a pénzügyi és a telekommunikáció szektorra fókuszálnak, de emellett más szektorok kiemelt cégeinek is szeretnének szállítani.

A Teradata egyik hazai ügyfele, a Pannon, 2000-ben implementált adattárházat vezetett be, majd erre építve 2003-ban a Teradata kampánymenedzsment megoldását is bevezette. Ennek segítségével a szolgáltató a különböző csomagokat a megfelelő ügyfeleknek tudja ajánlani. ▶

Tisztelt Olvasóink!
A Computerworld a nyár folyamán kéthetente, összevont lapszámokkal jelentkezik.

Nyári számaink megjelenése

28–29. szám	július 10.
30–31. szám	július 24.
32–33. szám	augusztus 7.
34. szám	augusztus 22.

VÉLEMÉNY

Hosszú távon

Testvérlapunk, a *Computerworld* amerikai kiadása minden évben megjeleníti az Offshore Outsourcing Guide-ot. A kiadvány célja, hogy tájékoztatást adjon azoknak az (amerikai) cégeknek, amelyek más országokba tervezik kihelyezni egyes tevékenységeiket. Terjedelme alig pár oldal, ám rendkívül érdekes olvasmány. A legutóbbi, 2006-os kiadásból megtudhatjuk például, hogy Közép-Európában az eddigi kedvelt célpontországokban – Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban – folyamatosan emelkednek a munkaerő- és a működési költségek, és megközelítik a megbízó országok szintjét. Ezért a költségek minimalizálására törekvő vállalatok a volt szocialista országok felé fordulnak, leginkább Románia, Bulgária és Ukrajna irányába. Am a nyugati cégek közül nem csak az outsourcing-lehetőségeket keresők veszik célba ezt a térséget. Úgy tűnik, a piac itt már profitot is termel, nem is keveset.

Az elmúlt hónapokban többször írtunk a romániai technológiai piacról, nem véletlenül. Mostanában gyakorlatilag hetente kapunk hírt arról, hogy valamelyik multinacionális cégeti szomszédunknál nyit leányvállalatot (legutóbb az Avnet), szolgáltató központot vagy gyártókapacitást. Romániában a technológiai termékek és szolgáltatások exportja tavaly 46 százalékkal növekedett 2005-höz képest, és elérte az 520 millió dolláros értéket. A román kereskedelmi tárca arra számít, hogy idén ez a mutató elérje az egymilliárd dollárt. Az IT-szektor 2006-ban 4,2 százalékkal járult hozzá a GDP növekedéséhez, míg egy évvel korábban ez az arány 3,9 százalék volt. Nehéz megítélni, hogy ezt a növekedést a külföldi befektetések generálják-e, vagy a román technológiai szektor önmagában is ilyen léptékben fejlődik. Tény azonban, hogy Ukrajna is ehhez hasonló fejlődést mutat, 2005-ben 50 százalékkal bővültek az informatikai szolgáltatások – más kérdés, hogy ezzel csupán a 150 millió dolláros értékig jutottak el. Persze vannak árnyoldalak is; a *Computerworld* elemzése Románia esetében az IT-infrastruktúrát tartja gyengének (mellesleg hazánkban is). Ukrajnában pedig a politikai stabilitást véli meg-

kérdőjelezhetőnek (a kockázatok és mellékhatások tekintetében olvassa el a CIA World Factbookot is, ingyenesen letölthető). És bizonyára június 27-e is kínos nap lesz Románia és Bulgária számára: várhatóan ekkor értkei az Európai Bizottság elnöke a két ország által a csatlakozás óta elért eredményeket, és azt már most tudni lehet, hogy a korrupció és a szervezett bűnözés ellen hozott intézkedésekkel igencsak elégedetlen az EB. Am mind ez láthatóan nem tántorítja el a befektetőket, köztük a hazai technológiai cégeket sem. Magyarország ugyanis – mint ahogy az Offshore Outsourcing Guide is rámutat – egyre kevésbé vonzó a kihelyezett tevékenységek számára, de sok technológiai cég már megerősödött annyira, hogy más, fejlődő piacokon igyekszik részesedést szerezni.

Ez nem volt mindig így. A rendszerváltás után gyakorlatilag minden magyarországi cég azonnal háttal fordított az addigi legnagyobb kereskedelmi partnernek, a Szovjetunióknak. Hosszú ideig látványosan nem vettek tudomást az ottani lehetőségekről,

Magyarország egyre kevésbé vonzó a kihelyezett tevékenységek számára, de sok technológiai cég már megerősödött annyira, hogy más, fejlődő piacokon igyekszik részesedést szerezni.

arra számítva, hogy az Európai Közösség (illetve 1993-tól az Európai Unió) hamarosan felveszi Magyarországot tagjai közé, és ezzel rögtön bekapcsolódhatnak az európai gazdasági folyamatokba. Erre valóban jó esély volt, mégis, a nyugati államok kormányai – ahogy Balázs Péter, Magyarország korábbi nagykövete az EU-ban

foglalmaz egyik könyvében – „hűvös tárgyilagossággal” szemlélték a gazdasági-politikai átalakulást, és a gyors, egyenrangú integrációs tagság helyett csak pótmegoldásokat nyújtottak. A kijózanodás éveit alatti a hazai vállalatok megerősödtek annyira, hogy tőkeerős (nyugati) partner segítsége nélkül is képesek önállóan megjelenni a keleti piacokon. Itt természetesen meg kell küzdeniük a helyi konkurenciával. Az igazi nyereség azonban az lenne, ha a térség IT-vállalatai (főleg most, hogy Románia és Bulgária is az EU tagjai) a piaci verseny mellett együttműködést is kialakítanának, és erős regionális informatikai bázist hoznának létre. Ez azonban hosszú távú tervezést is feltételez, és nem utolsósorban – ismét – józan gondolkodást. ▶

Barabási Balázs

IMPRESSZUM	
COMPUTERWORLD	COMPUTERWORLD - Számítástechnika
KT - országos elosztásunk • zip kód 1980 • 2007. június 26. • 00528 • terjedelm: 26 • 27. oldal	
Kiadja	IDG Hungary Kft.
☎ 351	1075 Budapest Madách Imre út 13-14. A ép.
HU ISSN 0237-7837	Postacím: 1374 Budapest 5, Pf. 578
	Internet: www.idg.hu
Felelős kiadó	Biró István ügyvezető - ibiro@idg.hu
Lapigazgató	Szijetvári József - jszietv@idg.hu c. z.
Műszaki vezető	Birkus Imre - ibirkus@idg.hu
Nyomás és kötészet	D-Plus Kft.
	1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.
Ügyvezető igazgató	Németh László
	Szerkesztőség
Főszerkesztő	Csontos Péter - pcsontos@idg.hu c. z.
Főszerkesztő-helyettes	Derzsenkai István - iderzsenkai@idg.hu a. z.
Lapszerkesztő	Barabási Balázs - bbarabasi@idg.hu a. z.
Online-szerkesztő	Tököl Gábor - gtokoli@idg.hu
Online-szerkesztő	Egyed Zoltán - zegyed@idg.hu
Munkatársak	Árkai Gábor - garokai@idg.hu a. z.
	Bota László - lbota@idg.hu a. z.
	Cserlán Sándor - scserlan@idg.hu c. z.
	Horváth Ádám - ahorvath@idg.hu c. z.
	Kis Endre - ekis@idg.hu c. z.
	Makk Attila - amakk@idg.hu a. z.
	Mozsik Tibor - tmibor@idg.hu a. z.
	Samu József - jsamu@idg.hu z. z.
	Trautmann Balázs - traut@idg.hu a. z.
	Vass Enikő - evass@idg.hu a. z.
Szerkesztőségi ügyelet	Bödör Eszter - ebodor@idg.hu
	Telefon: 577-4343, fax: 266-4343
	Internet: www.computerworld.hu
	e-mail: levelek@idg.hu

Üzsgáiroink szakmai képzésének háttérét a NetAcademia Oktatóközpont biztosítja. www.netacademia.net

Tipográfia: IDG Grafikai Stúdió	
Stúdióvezető	Palotai Árpád - apalotai@idg.hu
	Berényi Teréz - tberenyi@idg.hu
	Béres Gábor - gberesi@idg.hu
	Berényi István - iberenyi@idg.hu
	Lázárfalvi Tamás - tlazarfalvi@idg.hu
	Végh Agnes - avegh@idg.hu
Korrektúra: IDG Nyelvi Labor	
	Havadi Krisztina - khavadi@idg.hu
	Sz. Erdős Judit - jerdosi@idg.hu
Hirdetésfelvétel	
Hirdetési osztályvezető	Rádóczy Katalin - kradacsi@idg.hu
	Telefon: 577-4310, fax: 266-4274
Lapreferens	Rodríguez Nelsonne - irodriguez@idg.hu
	Telefon: 577-4311
Kereskedelmi asszisztens	Bohn Andrea - abohn@idg.hu
	Telefon: 577-4316, fax: 266-4274
	e-mail: kerindas@idg.hu
Terjesztés és ügyfélszolgálat	
Terjesztési igazgató	Babinecz Mónika - mbabinecz@idg.hu
	Telefon: 577-4301, fax: 266-4343
	MediaShop: medias@idg.hu
	e-mail cím: terjesztas@idg.hu
Marketing	
PR-munkatárs	Kovács Judit - jkovacs@idg.hu
Konferencia	
Rendezvényszervező	Dézi Róbert - rdezi@idg.hu
	Kovács Orsolya - okovacs@idg.hu
Jogi közlemények	

Szerkesztőségünk a kéziratosakat lehetőségei szerint gondozza, de nem vállalja azok visszaküldését, megőrzését.

A *COMPUTERWORLD*-ben megjelenő valamennyi cikket (eredetiben vagy fordításban), minden megjelenést követően, táblázatot stb. szerzői jog védi. Bármilyen másodlagos terjesztésük, nyilvános vagy üzleti felhasználásuk kizárólag a kiadó előzetes engedélyével történhet.

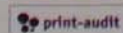
A hirdetések a kiadó a legnagyobb körütekintéssel kezel, ám azok tartalmáért felelősséget nem vállal.

Terjesztési, előfizetési, ügyfélszolgálati információk

A lapot a Lapker Rt. alternatív terjesztők és egyes számítástechnikai szolgáltatók terjesztik. Előfizethető a kiadó terjesztési osztályán, az InterTicketnél (366-0000 9-20 óra között), a postai kézbesítéssel (36-90-444-4444; hirfelarvos@postbox.hu; fax: 303-3440) Előfizetési díj egy évre 14 040 forint, név évre 7020 forint, negyed évre 3510 forint.

Lapunk a MATESZ adatait

Olvasóink szokásait a Nemzeti Médiaanalízis méri fel.

AKTUÁLIS

ESEMÉNYNAPTÁR

JÚNIUS 27. – JÚLIUS 4.

Június 27., Budapest • PacketShaper – Alkalmazás szintű sávszélesség-menedzsment www.alksrs.hu

Június 28., Budapest • Biztonságos levelezés Exchange 2007-en www.netacademia.net

Június 28., Budapest • Windows Vista rendszergazdai tanfolyam www.netacademia.net

Július 2., Budapest • Folyamatmenedzsment felsőfokon www.it-hungary.hu

Július 2., Budapest • Implementing and Managing Microsoft Exchange Server 2003 www.netacademia.net

Július 3., Budapest • IT-átállás a MIFID-re www.it-hungary.hu

Július 3–5., Budapest • Hatékony HELP-DESK működtetés www.it-hungary.hu

Július 4., Budapest • Bevezetés a McAfee vírusvédelmi rendszerek hatékony üzemeltetésébe www.alksrs.hu

TOVÁBBI ESEMÉNYEK

www.computerworld.hu/esemenynaptar

Fejlesztés

A kortárs kultúra innovációja

Megnyílt a Magyar Telekom által finanszírozott Kitchen Budapest kutatási-fejlesztési műhely, ahol fiatal kutatók közösen dolgozhatják ki ötleteiket.

Számos technológiai fejlesztés lát napvilágot az infokommunikációs iparágban; a sok lehetőség közül nehéz mindig megtalálni az igazit. – Egy nagyvállalat számára néha nehéz megérteni, hogy egyes innovációk miért lehetnek fontosak, éppen ezért szükség van olyan önálló, nem irányított műhelyekre, ahol nem korlátozzák a fejlesztések lehetőségeit – mondta Christopher Mattheisen, a Magyar Telekom elnök-vezérigazgatója a Kitchen Budapest (KIBU) K+F műhely megnyitóját megelőző tájékoztatón.

A különböző területekről érkező fiatalokat összegyűjtő műhelyt a 100 százalékos Magyar Telekom-tulajdonban lévő KIBU Innováció Kft. működteti; a tervek szerint a központ fenntartására, illetve a kutatók díjazá-

sára a Magyar Telekom évente százmillió forintos nagyságrendben fog költeni. A fejlesztések jogai a kutatóké maradnak, de a legjobban sikerült találmányokat a Magyar Telekom „piaci áron” megvásárolja a fejlesztőktől.

Somlai-Fischer Szabolcs, a Kitchen Budapest programigazgatója elmondta, hogy első körben 20 ember került pályázat alapján a csapatba: 10 mérnök, a többiek pedig művészek, társadalomtudósok, építészek és egyéb végzettségűek.

A tájékoztatón bemutatott KIBU csapatának első, a megnyitóra készült projektjeit, például a CityScout mobilalkalmazást, amely azonnal elérhető információt ad a közelben található jó helyekről, valamint egy többfelhasználós érintőképernyőt. A fejlesztések között szerepelt a „Beszélő konyha” című installáció is, amelyben a kávéfőzők ritmusra járnak, a zöltségek pedig sóhajtanak, ha kihúzzuk őket a földből. **✚**

SZEMÉLYI HÍREK

Botos Regina

Június 8-tól a Sakkom Interaktív marketingkommunikációs és PR-ügynökség új munkatársa. **Botos Regina.** A kommunikációs szakember az ügyfelek általános sajtókommunikációjának támogatása mellett a keresőmarketing kampányok menedzselését segíti.

Szegevári János

2007 júniusától **Szegevári János** a hazai számítógépgyártó FEFO Kft. marketingigazgatója. Az 51 éves szakember 2006 novemberében a kereskedelmi igazgatóként dolgozik a FEFO-nál, mely teendőit továbbra is ellátja.

LEVELEZÉS

Tisztelt Olvasóink!

Továbbra is várjuk kérdéseiket, felvetéseiket és véleményüket a levelek@idg.hu címre.

Érdeklődéssel olvastam a *Computerworld* hetilap 24-es lapszámában Horváth Ádám Thunderbird 2 tesztjét, és bizony voltak olyan pontok, amelyekben nem értettem egyet. Többször is említette, hogy kezdő felhasználóknak nem a legjobb választás, mert nehéz beállítani, és nincs hozzá segítség, szemben az Outlook Expresszel. Nos, egy ideig magam is az Outlook Express használó voltam, majd körülbelül fél éve tettem egy próbát a Thunderbirddel, amit sokan dicsértek már akkor is. Azóta csak azt használom, még az ingyenes levelezésszolgáltatásokat is abban gyűjtöttem össze, nem használom már azok online felületét. Tény, hogy nincs benne wizard (a sugót nem kerestem), de az Outlook Express mindenféle szimmetriát és – szerintem – logikát mellőző felépítésével szemben, ahol a fontos beállításokat csak hosszas kutatás után lehet megtalálni, a Thunderbird teljesen átlátható, könnyedén kiismerhető menü tartalmaz. Külön tetszett, hogy a postafiókokat egy

felületen konfigurálhatom, így könnyen összevettem a beállításokat. Összefoglalva tehát, szerintem egy kezdő sokkal inkább kiigazodik a Thunderbirdön, mint az Outlook Expressen.

Ami az IMAP és POP3 varázsszavakat illeti, azok a konkurenciában sem kerülhetők ki, de nem is kell azokat feltétlenül érteni. Például az említett ingyenes levelezésszolgáltatók pontosan leírják, hogy levelezőklens esetén mit válasszunk, a céges levelezés konfigurációját pedig jó esetben megadja a rendszergazda.

Még csak most raktam fel az új verziót. Jogos kritika vele szemben, hogy az elsővel ellentétben, már nem konfigurálható részletesen a spamszűrő – nem is értem miért –, a gyanús kértlen levélküldemények egyenesen a kukába mennek. Ami a másik levelezőből való importálást illeti, Nos, azt tanácsolnám, hogy inkább mindenki kezdjen tiszta lappal, szánja rá azt a fél órát a beállításokra, és ismerje meg a programot. Az átláthatóságnak köszönhetően talán sikerül a korábbi programnál is jobban beállítani.

Üdvözlettel: F. Szilárd

ONLINE AJÁNLÓ

INDULJON A HANDABANZÁJ!

www.handabanda.hu

Az Acer.hu ezután Handabanda Gyerek-Internet néven várja a szórakozni, illetve informálódni vágyó gyerekeket és szüleit. A megújult szolgáltatás az óvodásoknak és a kisiskolásoknak segít eligazodni az internet világában. A Handabandán kicsiknek és nagybaknak szóló mesék, érdekes hírek, kifestők, kirakós játékok, könyv-, DVD-, mozi- és programajánlók találhatók. A fejlesztők az ingyenesen elérhető tartalmakon kívül olyan szolgáltatásokat is kialakítottak, amelyek havi előfizetési díjért vehetők igénybe. Az előfizetők Gyerekböngészőt is használhatnak, amely jelszavas védelemmel gátolja a nem kívánt, felnőtt internetes oldalak elérését. **✚**

ÉRTEKELES

Tartalom	★★★★★
Megjelenés	★★★★★
Kezelhetőség	★★★★★

PLÁZA EGY KATTINTÁSNYIRA

www.virtualplaza.net

Elkészült a világ első, valószínűleg 3D-ben bejárható bevásárlóközpontja, amely magyar fejlesztés. A projekt tulajdonképpen az online marketing egy új irányzatának az előfutára lehet, mivel számos hirdetési felületet kínál a partnereknek, akik mind egyénileg, mind plázaszinten akciót szervezhetnek benne. A felhasználók ugyanúgy, mint egy igazi plázában sétálhatnak, és megtekinthetik az üzletek kínálatát. A sietős, vagy „antik” géppel rendelkező látogatók síkban is bejárhatják a bevásárlóközpontot. Ilyenkor a kirakat ikonjára kattintva tekinthetik meg annak a képét. Használatához le kell tölteni, majd telepíteni a mintegy 17 megás setup.exe fájlt. **✚**

ÉRTEKELES

Tartalom	★★★★★
Megjelenés	★★★★★
Kezelhetőség	★★★★★

Online híreinkre is várjuk megjegyzéseiket (www.computerworld.hu)

AKTUÁLIS

Távolról felügyelt vékony kliens

Spórolni bolondulásig...

A Zonbu új, hardvertermékhez kapcsolódó szolgáltatást kínál az Egyesült Államokban, s ez a szolgáltatás itthon is elindulhatna. A Zonbuval az erőforrás-kiszervezés egy új, még bevezetés alatt álló típusát ismerhetjük meg. [Írta: Leitold Ferenc]

Kis fogyasztású és csendes, merevlemez nélküli, távmenedzselte vékonykliens-gépeket kínál a Zonbu a webhelyén (www.zonbu.com), és hozzá titkosított adatkapcsolaton át elérhető tárkapacitást. Már első pillantásra is vonzó ajánlat. A szóban forgó vékony kliensek a hazai átlagos számítógépparkkal összehasonlítva nem is olyan vékonyak. Az igen kis fogyasztású processzorhoz 512 megabájt memória, egy 4 gigabájt kapacitású, flashmemóriából kialakított helyi tárhely és egy 16 millió szín megjelenítésére alkalmas, 1400x1050 képpontos videoadapter tartozik. Ez a kisebb szivardoboz méretű készülék szabványos PS/2 billentyűzettel és egérrel is használható, és hat gyors USB-kaput várja

A mozgó alkatrészek nélküli gép alig 15 wattot fogyaszt (egy asztali PC 175 wattot), a villanyszámláján is bőven spórolhat tehát, aki irodai PC-it ilyen eszközökkel cseréli fel.

A szolgáltatónál tárolt adatokat a Zonbu automatikusan menti, nincs tehát hardverhiba miatti adatvesztés, s a bejelentkező név és jelszó birtokában még géphez sem vagyunk kötve. Ha egy másik városban levő irodába kell utaznunk, egy ottani gépen is a megszokott környezetet és adatokat fogjuk megkapni, ha a Zonbuhoz bejelentkezünk.

A frissen kicsomagolt gép üzembe állítása egyszerű feladat, mivel a kábelek csatlakoztatása és a bekapcsolás után a rendszer felismeri a háló-

a további eszközöket (pendrive, nyomtató, lapolvasó, külső merevlemez, DVD-író, kártyaolvasó stb.). A csatlakozók sorát egy CF-kártyahely, egy 10/100-as Ethernet kapu, valamint a PC-ken megszokott mikrofon- és fejhallgató-csatlakozó zárja.

A vásárló (ha két évre szerződik) a maga 99 dollárjéért egy teljes linuxos vékony klienset kap, és az ezen túl fizetendő 12,95 dolláros havidíj igen méltányos ár a kínált szolgáltatásokért.

A szerződött szolgáltatónál egy 128 bites titkosított adatkapcsolaton át tárolja a készülék a felhasználó dokumentumait, és a tervezhető, ütemezhető átalánydíjért vírusmentes, munkára való és stabil környezetet kínál.

zatot (vezeték nélküli eszközeinket is!), és a bejelentkező adatok megadása után máris kezdetünk dolgozni. A felhasználói programok mind előre vannak telepítve, és az automatikus rendszerfelügyelet gondoskodik arról, hogy mindig a legfrissebb programokkal dolgozzunk.

Internet Explorer helyett Firefox, Outlook helyett Evolution, az irodai alkalmazásokhoz OpenOffice.org segíti a munkánkat, és egy valóban hatékony tűzfal védelem tartja távol a számítógépes betörőket. A windowsos PC-ket támadó vírusok itt esélytelenek, vagyis a védekezéshez nem (feltétlenül) kell erőforrás-zabáló biztonsági szoftvereket is telepítenünk. ▽

CÉGINFO HÍRMOZAIK

Az Avnet Technology Solutions

tovább terjeszkedik a régióban. 2007 júniusától Romániában, Bukarestben nyit a vállalat irodát, s ezzel a cég jelentősen növeli Kelet-Európában értékesítési hálózatát. Az Avnet így az IBM hardver- és szoftverportfóliójának kiemelt disztribútora lesz Romániában. A kereskedelmi képviselés beindítása az üzleti partnerhálózat kiépítésével kezdődik; a román menedzserek viszonteladókkal és IT-nagykereskedő cégekkel kötnek disztribúciós megállapodásokat. ▽

A múlt év szeptemberében jelent meg a rEVOLUTION több mint 600 cégnél használt Iroda++ ügyviteli rendszerének új, 7.0-s főverziója, amely nem csupán megújult kezelőfelületet, hanem olyan új adatstruktúrát is takar, amely lehetővé teszi a további fejlesztéseket. Ennek a folyamatnak az újabb lépése a most piacra került 7.1-es verzió. Ez a felhasználók visszajelzéseire építve az összes modulban a használatot segítő – összesen több mint 30 – újdonságot kínál, köztük az elektronikus adóbevallásba közvetlenül importálható áfakimutatást és a negatív készlet kezelésének lehetőségét. ▽

A Sun Microsystems Kft., az elmúlt évek hagyományait folytatva, ismét díjazta hazai partnervállalatait. A cég azokat a partnereit részesítette elismerésben, amelyek az elmúlt évben ismeretekkel, tapasztalattal és munkájukkal leginkább hozzájárultak a vállalat jó hazai eredményeihez. A négy kategóriában kiosztott díjakat az S&T Magyarország Kft., a Synergon Informatika Nyrt., a Sysman Informatikai Rt. és az Answare Kft. vehette át. ▽

A General Electric (GE), a világ egyik legnagyobb vállalata szerződést kötött a Sophos céggel, amely szerint 2007-ben a GE számítógépeire kiépítik a Sophos Biztonsági és Irányítási Megoldását. A megállapodás alapján

a Sophos közel 350 000 végpontra fog települni (laptopok, munkaadások és szerverek) az egész világon, a GE minden egyes irodájában. A GE folyamatosan keresi a menedzselhetőség és költségsökkentés lehetőségeit, amely a többféle megoldás kezeléséből fakad, ezért bevezetik a Network Access Control (NAC), az antivírus és kliens tűzfalvédelmet, amely az IT-rendszergazdák számára biztosítja a Sophos Biztonsági és Irányítási Megoldás kényelmét és egyszerűségét. ▽

A HP új virtualizációs szoftvere

külön eszközzel támogatja a Sun-migrációk megtervezését. A cég partnerprogramja segít a vállalatoknak a virtualizáció gyorsabb megvalósításában, és ezen keresztül üzleti eredményeik javításában. A vállalat emellett bemutatta a HP Serviceguard új változatát is, amely kibővíti a virtualizációs ügyfeleknek kínált, rendelkezésre állást növelő lehetőségek körét. A HP Serviceguard for Linux magas rendelkezésre állást tesz lehetővé a virtuális gépeken futó Linux alkalmazásokhoz, a VMware technológiát alkalmazó HP ProLiant szervereken éppúgy, mint a virtuális gépekkel dolgozó HP Integrity rendszereken. ▽

Kéretlen leveleket szűrő programokat hasonlított össze a magyar PC World informatikai szaklap. A tesztben operációs rendszerek, levelezőprogramok és biztonsági szoftverek spamszűrői vizsgálták a szakemberek. Az összehasonlításban szinte minden tekintetben a magyar fejlesztők által a hazai igényekre készített MPP Desktop került ki győztesen, amelyet a Yellow Cube Kft. forgalmaz. Az MPP a 4500 levélből mindössze 4-et azonosított tévesen spamként, míg a kéretlen levelek 99,22 százalékát kiszűrte – ez utóbbinál jobb eredményt csupán két, nagyon erősen állított spamszűrő ért el, amelyek viszont sok jó levelet is kiszűrtek. ▽

REGISZTRÁLJON!

Ha szeretné hétről hétre figyelemmel követni az IT-szakma legfrissebb eseményeit, ha szeretné, hogy a legfontosabb szakmai résztvevőkhöz eljussanak az Ön cégével kapcsolatos információk, ne habozzon: regisztráljon a ceginfo.computerworld.hu oldalon!

Computerworld Céginfo – Tudjunk többet egymásról!

AKTUÁLIS

IP-hálózatok építése

Az IP-hálózatok az irodaépületek infrastruktúrájának olyan alapvető tartozékává váltak, mint mondjuk a vízvezeték vagy az elektromos hálózat. Ahogy ma már nem lepődünk meg azon, hogy minden eszköz elektromos áramot igényel, az is természetes, hogy rengeteg irodai, vállalati eszköz működtethető IP-hálózaton. Hogyan építsünk olyan hálózatot, amely sokáig és hatékonyan használható? [Irtva: Makk Attila]

IP-hálózatok tervezésekor természetesen elsősorban az elvégzendő feladatra, munkára, a cég tevékenységére kell tekintettel lenni, s ahhoz kell megválasztani az eszközöket. Többet alkalmaznak vezeték nélküli hálózatot, amelyhez azonban megfelelő külső és belső adottságokra van szükség. Figyelembe kell venni például, hogy a cégnél mekkora mértékű az idegen emberek mozgása, és az mennyire ellenőrizhető: egy szupermarket-

ben valószínűleg értelmetlen ezt a lehetőséget választani; ugyanakkor egy kutatóintézetben, ahová csak külön beléptetéssel, kísérettel mehet be idegen, alkalomadtán sokkal rugalmasabbá teheti a munkavégzést egy vezeték nélküli hálózat.

Irodaházban a vezeték nélküli megoldás használata elég aggályos – legfőképpen biztonsági szempontból –, hiszen ott bárki más is bérelhet irodát, és a rádióhullámok terjedésének ne-

hez hárt szabni.

A konkurenciának nyilván megér egy kisebb összeget egy iroda a folyosó másik végén, ahol a teljes hálózati forgalom fogható.

Ugyanakkor, ha külvárosban, egy nagy telek közepén áll a székházunk, nyugodtabban fordulhatunk a vezeték nélküli megoldáshoz, mivel igen kis eséllyel jutnak adataink illetéktelen emberek kezébe.

Vezetékes hálózat esetén a tervezésnél fontoljuk meg, milyen eszközeink lesznek: csak munkaállomásokat kapcsolunk majd a hálózatra, vagy hálózati nyomtatókat, IP-telefonokat, esetleg IP-kamerákat is kell használnunk.

Vannak olyan hálózati eszközök, amelyek Etherneten keresztüli táplálást igényelnek, illetve képesek ilyet fogadni. Ezekhez persze más hálózati eszközök (kapcsolók) szükségesek, de ha csak egy-egy kamerate miatt kell a tápfeszültséget is odavezetni, olcsóbb lehet ilyen speciális eszközt alkalmazni. A sávszélességnél ma már az a kérdés, hogy elég-e a 100 megabit, vagy inkább gigabitesre építsük a hálózatot. Az aktív eszközök beszerzésénél igyekezzünk egy gyártó eszközeiben gondolkodni: különböző eszközöknél nem is annyira az együttműködés, mint inkább az üzemeltetés okoz gondot. A gyártók kicsit eltérő parancsokat, terminológiát használnak, s aki egy eszközt jól ismer, nem biztos, hogy a másikkal is ugyanolyan biztosan bánt. ▽

MEGKÉRDEZTÜK

D-Link és a hálózatépítés

Mindenki szeretne hálózatot, de hogyan gondolkodnak erről az érintettek? A tapasztalatokról **Élő András**, a D-Link Magyarország ügyvezetőjét kérdeztük.

Computerworld-Számítástechnika: A D-Link egyre több nagy hálózati projektben szerepel sikerrel. Hogyan látja, milyennek a cégek szokásai?

Élő András: A hálózatok építésében elsősorban a közszféra, a költségvetési szervek gyakorlatában látunk feltűnő aránytalanságokat. Egy projekt során a személyi számítógépek, szerverek beszerzésére minden pénzt megadnak, igyekeznek a lehető legjobb eszközöket beszerezni, és ennek fedezetét elő is teremtik. Ugyanakkor a rendszer alapját képező IP-hálózatra nem fordítanak annyit – esetenként semennyit sem. Nem egy helyen fordul elő, hogy a valamikor régen megépített 10 megabites hálózaton használják a vadonatúj, gigabites hálózati kártyákkal szerelt kiszolgálókat. Az egyik fejlesztésnél, nem is olyan régen, a meglévő koaxiális hálózathoz vásároltak új gépeket.

A helyzet azért nem reménytelen. Vannak már olyan fejlesztések, ahol a cég felismerte, hogy célszerű előbb a jó alapokat lefektetni, s olyan hálózatot építeni, amelyet felkészítettek a jövő lehetőségeire, mert így az informatikai hálózat a továbbiakban már viszonylag kisebb befektetéssel újabb feladatok ellátására is képes.

Aztán vannak olyan helyek, ahol a fejlesztés egyszerűen megköveteli a hálózat korszerűsítését, újjáépítését, mert az új feladatokra a régi nem alkalmas.

CW-SZT: Tudna egy példát mondani?

É. A.: Ilyen a Szigetvári Városi Kórház tavaly kiépített informatikai rendszere. Az informatikai rendszer fejlesztésében hangsúlyos szerepet kapott, hogy az IP-hálózat a jövőnek is megfeleljen. A rendelkezésre álló szűkös keretből a lehető legtöbbet akarták kihozni: a közbeszerzési eljárás során a D-Link megoldása bizonyult a leghatékonyabbnak. A D-Link megoldásaival gigabites hálózatot építhettek ki – más gyártók ebből a keretből 10/100-as hálózatot kínáltak.

A vállalati szegmensben egyelőre könnyebben találunk erőforrásokat az IP-hálózat kiépítésére, bár az is egyértelmű, hogy beszerzéskor ennek alacsony a prioritása.

CW-SZT: Talán az igazgató noteszgépe fontosabb?

É. A.: Hát igen, ez is közrejátszik. Ami jobban szem előtt van, arra előbb jut pénz. Az IP-hálózat akkor kerül előtérbe, amikor valami baj van. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a szakmai ajánlást megtevéük után a döntéshozók már más szempontok alapján bírálják el az igényeket.

XSTACK

A D-Link xStack termékcsaládja valódi nagyvállalati igényekre kínál megoldást. Olyan switch termékeket fog össze, melyek egyben biztosítják valamennyi szükséges technikai funkció mellett a nagyvállalati környezetben szükséges rugalmasságot, és kimagasló teljesítményt legyen szó sebességről vagy biztonságról. Tegye próbára az xStack intelligens megoldásait – mások már megtették! Keresse irodánkat vagy Partner+ Partnereinket a www.dlink.hu oldalon.

xStack DGS-3600 Layer3 10GE switch termékcsalád
24/48 Gigabit port

4 Combo 1000BASE-T/ SFP Fiber
2 vagy 3 10 Gigabit Uplink bővítőhely
Nagysebességű fizikai stackelés – akár 12 switch-csel
Sávszélesség szabályozás 64Kbps lépésenként

Dual Image/Konfiguráció
Layer 3 IP v4/v6 Statikus routing
ZoneDefense proaktív védelmi mechanizmus

Most bármely D-Link 10GE switch vásárlása esetén egy DIR-655 Wireless N Gigabit routert adunk ajándékba!
Az akció 2007. július 30-ig tart.

www.dlink.hu/xstack/

THINK D-Link
Building Networks for People

ASTRA2CONNECT:

Triple-Play szélessávú műholdas szolgáltatások egyéni felhasználók számára

A műholdon közvetített internet szolgáltatás kora csupán néhány éve kezdődött. A SES ASTRA, mint vezető műholdszolgáltató ebben a piaci szegmensben is úttörőnek számít azzal, hogy piaci partnerei számára rég óta biztosít műholdas szélessávú szolgáltatásokat. Egészen mostanáig a legelterjedtebb technológia a gyors letöltésekhez alkalmazott, úgynevezett „egyutas” megoldás volt, amelynek úgynevezett „visszatérési csatornára” volt szüksége az interaktivitás megvalósításához. A szolgáltatás után való nagy érdeklődés ellenére, a műholdas visszatérési csatorna hiánya miatt sok felhasználó inkább a vezetékcsatlakozás mellett volt kénytelen letenni a voksát, amely tovább növelte a műholdas szolgáltatás árát.

Néhány hónapja, a SES ASTRA hivatalosan is bejelentette, újgenerációs szolgáltatását, amely „két-utas” műholdas internet-kapcsolaton alapult, amely továbbá alkalmas IP alapú hangszolgáltatás (VoIP), illetve multimédiás tartalmak sugárzására. A kereskedelmi szolgáltatást a legutóbbi hannoveri CeBIT számítástechnikai kiállításon jelentették be és elsősorban a németországi piacot céloz-

ták meg, ahol a termék vonzó áron – az 1 Mbit/s sebességű szolgáltatás mindössze 39,9 euró – érhető el mind az egyedi felhasználók, mind a kisüzleti ügyfelek számára.

Végfelhasználó felszerelés (CPE)

- Kisméretű műholdas antenna interaktív LNB konverterrel
- Előfizetői Plug&Play terminál LAN csatlakozással (könnyen csatlakoztatható WiFi csatlakozási ponthoz)
- Az egész szett kevesebb, mint 300 euróért

Szolgáltatások

- Folyamatos, átalánydíjas, két-utas szélessávú internet-csatlakozás (a jelenleg legelterjedtebb csomagok: 256/64 kbit/s, 512/96 kbit/s, illetve 1024/128 kbit/s sebességűek)
- VoIP szolgáltatás a szolgáltató által használt platformon
- Lehetőség 440 ingyenes nemzetközi és helyi Astra műholdról sugárzott tévé- és rádiócsatorna vételére, továbbá HDTV adások vételére
- Lehetőség IPTV, Video-on-Demand és egyéb szolgáltatások indítására (multimédiás jel esetén a terminál akár 16 Mbit/s-os sávszélességű vételre is képes)

- Csatlakozási lehetőség corporate hálózatokhoz (Intranet, Extranet, VPN), továbbá e-tanulási lehetőségek, üzleti televízió, biztonságos adatterjesztés, elektronikus tranzakciók, stb.

Miért műholdon keresztül?

- Jelenleg nagyszámú háztartás esik olyan területekre, amelyeknek a telekommunikációs infrastruktúra centralizáltsága miatt nincs lehetőségük folyamatos, szélessávú internet-elérésre. Az Astra2Connect szolgáltatás az ország bármely pontján, bármikor elindítható, a lefedettség 100 százalékos, az átviteli sebesség pedig független a földi hálózattól
- Jellemző, hogy napjainkban a telekommunikációs szolgáltatók figyelme az infrastrukturálisan fejlettebb területekre koncentrálódik (ADSL, CATV, IPTV, EDGE, HSDPA, DVB-H, stb.) és nem valószínű, hogy ez a közeljövőben jelentősen változik majd
- A WiMAX lefedettség sem jelent minden esetben megoldást, főleg, hogy viszonylag nagy, ráadásul nem minden esetben megtérülő beruházást jelent

Vonzó üzleti modell

- Az ASTRA2Connect nem előfeltételez infrastrukturális beruházást és tökéletes lehetőséget jelent a telekommunikációs szolgáltatók számára, hogy szolgáltatásukat nehezen elérhető területekre is kiterjesszék
- A SES ASTRA szolgáltatását nem elsősorban végfelhasználóknak, hanem nagykereskedelmi áron távközlési szolgáltatóknak ajánlja, akik saját márkanév alatt árusíthatják az ASTRA2Connect szolgáltatást (x)

Kontakt adatok:

Leszek Bujak • Üzletfejlesztési Menedzser
Leszek.Bujak@ses-astra.com

2007.06.26.

FÓKUSZ

Nyolc tény az iPhone-ról

Rajongók ezrei várják a híreket a június 29-én debütáló Apple telefonról. A felhajtás már-már az 1984-es Mac-bemutatót idézi. A Google News több mint 8000 cikket dob fel a telefonnal kapcsolatban, a róla szóló bejegyzések száma pedig meghaladja a 60 milliót. A renge-

teg híradás és cikk ellenére nehéz elkülöníteni, hogy mi a tény és mi a találgatás az iPhone-nal kapcsolatban, ezért a PC World összegyűjtött nyolc biztos információt a sokakat lázban tartó érintőképernyős telefonnal kapcsolatban.

computerworld.hu/cikkek/iphone-deb ▶

Osszeállította:
SAMU JÓZSEF

Jövőre nem

Szó sincs róla, hogy a világ második legnagyobb IT-seregszemléjével bármi baj lenne! Egyre nagyobb jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az AMD és az Intel is a kiállításra időzítette néhány, kisebb-nagyobb bejelentését. A kiállítás jövőre új kiállítócsarnokba költözik, mert jelenlegi helyét egyértelműen kinötte.

veletek, ugyanitt!

A Computexre ráfér az új helyszín, mert a jelenlegihez eljutni még a közelben lévő szállodákból is lidércnyomás, s ezt a kiállítás teljes ideje alatt folyamatosan szakadó eső aztán végképp nem könnyítette meg. Ázsia legnagyobb és a világ második legnagyobb IT-kiállítása azonban nem a nehézségek miatt marad emlékezetes, hanem attól, hogy az Intel és az AMD gondoskodott számunkra újdonságokról – az ázsiai komponensgyártók pedig a körükük vagy rájuk épülő nézivalóról.

A Computex számokban

Érdekes, hogy a CeBIT-et évről évre kisebbnek érezzük, de a Computex

esetében ez egyáltalán nincs így: A szervezők által publikált adatok is a mi megérzésünket támasztják alá: a külföldi vásárlók számát tekintve a mostani kiállítás rekordot állított fel, a 33 ezer fős látogatói szám tíz százalékkal haladta meg a tavalyit. Lehetséges, hogy kezdünk átszokni a CeBIT-ről és a CES-ről? Nagyon úgy fest, legalábbis ezt igazolja az a lista, amely a látogatók száma alapján állítja sorrendbe az országokat. Idén az Egyesült Államokból, Japánból, Dél-Koreából, Hongkongból, Kínából, Szingapúrban, Németországból, Malajziából, Indiából és Oroszországból érkeztek a legtöbben. Érdekes

megemlíteni, hogy az elmúlt három évben Kínából csak pár százan érkeztek, míg idén ezernél is többen. A 1333 kiállító 2926 standot töltött meg, amelyek közül 183 az idén először vett részt a Computexen.

Itt a CPU, hol a CPU?

A processzorgyártók újdonságai közül nemesak az érdekes, amit bejelentettek és bemutatnak, hanem az is, amit nem, sőt az még inkább, amit tagadnak! De haladjunk sorjában! Az AMD bemutatott három, a Barcelona kódnevű, új generációs, négymagos Opteron serverprocesszorára épülő ki-

szolgálót. Ezzel egy időben elterjedt a pletyka, hogy a Barcelona bemutatása késni fog, amelyre persze a tözsde azonnal és hevesen reagált. Az esemény háttérében a Cray áll, amely egyedi, hibrid szuperszámítógépeket készít, kizárólag AMD-alapokon: a cég ugyanis június 4-i forgalmi és profitfigyelmeztetésében azt közölte, hogy új, XT4 szuperszámítógép-családjából valószínűleg csak jövőre realizál bevételt, mert az egyik alkatrésze késik. A sajtó nyomására a Cray „elkörtyanította”, hogy a szóban forgó alkotóelem az AMD processzora. Ebből mindenki azonnal a Barcelonára következte-

tett. Az AMD azonban tagad. Állításuk szerint a processzorokat nyáron leszállítják, és az első rájuk épülő szerverek már akár a harmadik negyedévben is hozzáférhetőek lesznek. A Cray bejelentését pedig a Budapest kódnevű chipék módosított ütemezésével magyarázzák.

Az ügyben az az érdekes, hogy a Budapest – ezúton is köszönjük az AMD-nek a kitűnő névválasztást – a Barcelona egyutas (azaz egyetlen processzorfogalattal, de értelemszerűen egy CPU-n belül több ma-

irt-ott látni egyet, holott azok még szintén bejelentés előtt állnak.

Előbb a kabát, aztán a gomb

Az Intel az új alaplapok készleteinek premierjét időzítette a Computexre. Nincs olyan alaplapgyártó, amely ne mutatta volna be az új, várhatóan a jövő év elején megjelenő, 45 nanométeres, 1033 megahertzes külső órajelű Intel CPU-k (Penryn) fogadására felkészített, a DDR2 mellett már az 1066 megahertzes DDR3 memóriákat is támogató chipkészletre épülő újdonságait.

tót támogat. Mi több, ezekkel a lapkakészletekkel mutatkozik be az Intel Turbo Memory (Robson) szolgáltatás asztali gépben.

Az Intellel kapcsolatban az talán még érdekesebb, amit nem jelentettek be, de amit több grafikusártyagyártó is megerősített: a cég megkereste őket azzal, hogy 2008-ban szeretne visszatérni a diszkrét – azaz nem integrált – grafikus vezérlők gyártásához. A pletykák szerint az Intel, amely az integrált videovezérlők piacának felét birtokolja – nagyrészt a Centrino-technológia elsőprő sikerének köszönhetően – a középkategóriás GPU-k piacára szeretne visszatérni.

Ha igaz a pletyka – amit hajlamosak vagyunk elhinni –, akkor ez nagyon jó hír, hiszen így várhatóan tovább élzódik majd a gyártók közti verseny az árak és a szolgáltatások terén egyaránt. Ugyanakkor azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy bár az Intel tőkében és szürkeállományban igen erős cég, csak akkor lehet sikeres ezen a piacon, ha a konkurensseivel versenyképes szolgáltatású megoldásokat tud kínálni, kedvező áron – gondoljunk itt a DirectX 10 támogatásra, az SLI-hez, illetve a Crossfire-höz hasonló, több GPU együttműködését biztosító technológiára. Ez azonban kemény dió, amit jól példáz, hogy az S3

Ezért a fotóért közelharcot kellett vívni. Az ASUS Eee, amely a netesgépek Model Tje lehet

Barcelona-alapú szerverek az AMD standján. Késik, vagy nem késik?

got is tartalmazó) szerverekbe szánt, olcsóbb változata. Mi nehezen tudjuk elképzelni, hogy a Cray – amelynek jelenlegi XT4-es kínálatában egyetlen szekrénybe maximum 96 darab AMD Opteron építhető, de általában nem egyszekrényes konfigurációkat építenek –, a processzor új generációjának „kikönyvitett” változatát használna majd. Akár így, akár úgy, egy esetleges késelelem nagyon komoly érvágás lehet az AMD-nek, mert azt kockáztatja, hogy az Intel az Opteronok megjelenésekor már kínálja a saját új generációját képviselő 45 nanométeres Penryn processzorokat, amivel igenesek megnehezíti az AMD dolgát a piacon. (Egyébként a Computexen szintén kiállító Intel a két, 45 nanométeres lapkából felépülő Harpertownt is bemutatta.)

Ha már AMD, akkor el kell mondanunk, hogy a standjukon a Phenomot is láthattuk működés közben, de számos gyártó is kiállította a még bejelentés előtt álló Radeon HD2600 és 2400-as kártyáit. A konkurens NVIDIA belépő szintet képviselő, a hetes sorozatot váltó GeForce 8400-as kártyáiból is lehetett

Az Intel szakított a hagyományokkal: nem három számmal, hanem egy betűvel és két számmal jelöli újdonságait. A közös pont a nevekben a középső 3-as szám, tehát az új elnevezés szintaktikája x3y, ahol az x egy betű, az y pedig egy szám. A hét tagot számláló családból most hivatalosan csak kettőt mutattak be, de nem is Tajpejben lennének, ha az alaplapgyártóknál már nem jelentek volna meg a további darabok is. Hivatalosan a P35-ről és a G35-ről tudhatunk, amelyek az integrált videovezérlőben különböznek egymástól – a G-ben ugyanis van ilyen. Ha a maximális sávszélességet vesszük figyelembe, akkor DDR3 memóriával az újdonságok 17 gigabájtnyi adat megmozgatására képesek másodpercenként. A G35 videovezérlője már a DirectX 10-kompatibilis Graphics Media Accelerator 3500. Ez elég izmos HD-tartalmak megjelenítéséhez, sőt HDMI-csatlakozója is lehet. Az új North Bridge-ekhez új South Bridge is jár, amelynek a neve ICH9, és 12 darab USB 2.0-s, hat PCI Express X1-es eszközt, illetve hat SATA meghaj-

Azért a Computexen olyasmiket is látni, amelyek kapcsán felmerül a kérdés az emberben: mire gondolhattak? Csöves erősítő iPodhoz

évek óta próbálkozik azzal, hogy a belépő és középkategóriában induló termékeit meghonosítsa a piacon – egyelőre kevés sikerrel.

A cégek közül, amelyek képviselőivel erről beszélünk – és természetesen mind nevük elhallgatását kérték – mindössze egy köszöntötte lelkesen a régi-új piaci szereplőt. A többség óvatosan nyilatkozott, mondván, előbb látni szeretnék, hogy mit nyújt az Intel, és majd akkor döntenek arról, hogy felveszik-e a kínálatukba.

A netesgépek T Modelje?

Az ASUS már a kiállítás előtt bejelentette, hogy az Intel Classmate PC koncepcióján alapuló, olcsó netesgépen dolgozik. Bár kétségteljesen az egész olcsó netesgépiörtület az OLPC projekt „százdollárosként” elhíresült netesgépén alapul, már réges-régen nem arról van szó, hogy a fejlődő országoknak szeretnének eladni oktatási célú termékeket. Rájöttek, hogy hatalmas üzlet lehet elkészíteni a bárki által megfizethető netesgépet, vagyis újrakreatálni azt, amit Henry Ford tett az autópárral a Ford Model T révén. Ki ne szeretne a klasszikus netesgép-feladatokra – szövegszerkesztés, kommunikáció stb. – egy „üthető-vágható” gépet, a drága és kényes toll helyett egy olcsó és praktikus golyóstollat? Az ASUS elkészítette. Az olcsóságnak többnyire van némi pejoratív felhangja, ám szó sincs arról, hogy a bemutatott Eee PC 701 nevű gép csúnya lenne! Sőt! Az ultrahordozható, egy kilónál könnyebb apróság kimondottan étvágygerjesztő, az ára pedig még inkább az. Az alapmodell nem több mint 199 dolláros (nagyjából 40 000 forintos) áron szeretnék a nyár végén piacra dobni.

Persze nem mindegy, hogy az alapmodell mit kínál majd. Az ASUS ismertetője – mi ehhez tartjuk magun-

kat, más sajtóorgánumok eltérő adatokat közölnek – szerint a kijelzője 7 hüvelykes, Intel mobilprocesszorral, lapkakészlettel és grafikus kártyával szerelik. A gép Linuxot és Windows XP-t is tud majd futtatni. Nem merevlemez lesz, hanem 4, 8, 16 gigabájtos kapacitású SSD-meghajtója, 512 kilobájt DDR2-400 memóriája, 10/100-as Ethernet-csatolója, Wi-Fi b/g szabványú vezeték nélküli hálózati vezérlője és 3 megapixel, mikrofonos webkamerája. A nagyjából 22x16,5x3,5 centiméteres Eee PC 701 akkus üzemidejét 3 órára becsülik a 4 cellás, 5200 milliamperrés akkuval.

Persze kérdés, hogy mi kerül majd bele alapkiépítésbe, és a különböző extrák mennyivel növelik az árcaudálán szereplő számot. Az ASUS a 701-es mellett bemutatott egy 10 hüvelykes kijelzővel szerelt változatot is, értelem-

ni, ami 17x20 centis, így még mindig valamivel nagyobb, mint az előbb említett mini ITX. Akkor az AMD „mértányos és nem diszkriminatív” licenccései feltételeket emlegetett, ami sejtéseink szerint utalás volt az Intel BTX, Micro-BTX és Pico-BTX szabványaira. E szabványokat az Intel pár éve megpróbálta bevezetni, de az iparban merev elutasításra találtak. Kíváncsiak voltunk, hogy hány ilyen alaplapt látunk majd a Computexen. Nos egyáltalán nem lepődünk meg azon, hogy mindössze egyetlen gyártó – nevezetesen az Albatron – standján lártunk ilyesmit. A mini ITX jött, látott és győzött! Még az Intel is ezt szemelte ki a Small Form Factor Barebone rendszerek – azaz a két cipős doboznyi méretű félkész gépek – szabványos alaplappal, betömve az itt tátongó űrt. A beágyazott rendszerek és egyes ipa-

szzerűen nagyobb készülékben. Ennek műszaki adatairól semmit sem sikerült megtudnunk – az ASUS katalógusában nem is szerepelt ez a típus –, de feltételezzük, hogy főbb paramétereire megegyeznek a 701-essel. Nagyon izgalmas termék, alig várjuk, hogy kipróbálhassuk!

A DTX megy a BTX után?

Az AMD először a Consumer Electronics Show-n jelentette be a DTX alaplap-specifikációt, amelyet februárban véglegesítettek. Már akkor sem értettük igazán, hogy miért volt az új szabványra szükség, hiszen a DTX maga 24x20 centis kiterjedésével ugyan picit kisebb, mint a 24x24 centiméteres micro ATX, de jóval nagyobb, mint a VIA, 17x17 centiméteres mini ITX szabványa. Bár a DTX-ből is van mi-

ri alkalmazások – jellemzően POS-terminálok, bankautomaták – terén pedig szinte egyeduralkodó ez a szabvány. Az ilyenekkel is foglalkozó cégek standjain kivétel nélkül találni mini ITX-megoldásokat, a támogatott processzorokat illetően a kínálat teljes, az integrált VIA C7-M-től a szintén integrált AMD Geode-on át, Intel, AMD processzorokat fogadni képes darabokig terjed. Félő tehát, hogy a DTX a BTX sorsára jut.

Néha a kis ötletek a legnagyobbak

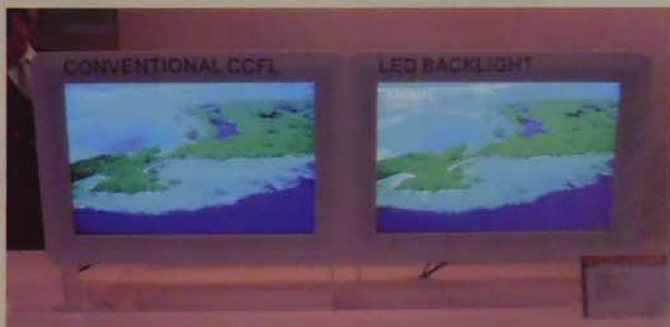
A gyártók elkeseredetten próbálnak újabb és újabb ötleteket kisajtolni magukból azért, hogy a vásárlók kegyeibe férközzenek. Hogy aztán ebből melyiket szereti majd a piac és melyiket nem, az igen érdekes lehet! Szemlétomást a reneszánszukat élék a külön-

TECHNOLÓGIA

CCFL kontra LED-es háttérvilágítás

Sikerült elcsipnünk egy érdekes összehasonlítást az egyik kijelzőpanel-gyártó standján, ahol a hagyományos CCFL (Cold Cathode Fluorescent Lamps – hideg katódos fluoreszcens lámpa) és az új LED-es technológiájú háttérvilágítást hasonlítják össze. A különbség szembeszökő volt az utóbbi javára, remélhetőleg a nyomdatechnológiánk nem tűnteti ezt el a papíron.

böző hőcsöves, aktív, passzív és folyadékös hűtési megoldások alaplapokon, grafikus kártyákon, memóriakon, házakban, minden elképzelhető és elképzelhetetlen helyen. Úgy fest, tényleg elege van mindenkinek a zajos gépekből. Az ASUS nem habozott ezen a téren is új ösvényekre térni.

Egyik új megoldásuk az alaplapot behálózó hőcsöves hűtést a memóriamodulokra is kiterjeszti. Az egyeseket kalodára, másokat satura, megint másokat kenyérpíritóra emlékeztető megoldásról nehezen tudjuk eldönteni, hogy mennyire van létjogosultsága, de tulajdonképpen nem tűnik rossz ötletnek a memóriáktól elvinni a meleget a számítógép belsejének jobban szellőztethető részeibe. Más alaplap esetében ennél is tovább mennek, és egyenesen a lapra integrálnak két gigabájtnyi DDR3 1033 memóriát, amelyet szintén hőcsövekkel megtámasztott hűtőbordák tartanak hűvösen. A cég szerint ezzel a megoldással lényegesen agresszívabb memóriaidőzítések érhetők el, mint a hagyományos memóriafoglalá-

már csak a SATA-meghajtókat támogatják, egyre nagyobb nyűg az ilyen és hasonló megoldások lemezeiről elindítani a szükséges programokat. Arról már nem is beszélve, hogy jellemzően éppen a kritikus helyzetben nem találjuk majd a szükséges korongot – bizonyára erre is van valamilyen Murphy-törvény.

A kis és nagy ötletek felsorolásából azért a videó-kártya-gyártókat se hagyjuk ki. A Sparkle egyik termékén a GPU-t nem a nyomtatott áramkörtől lemezes alkatrészsoldalán, hanem éppen az ellenkezőn, a gépben a CPU felé fordítva találjuk meg. A magyarázat, hogy így kihasználják a processzor, illetve a tápegység hűtőventilátora keltező légáramlatokat, és hatékonyabban vezetik el a meleget a GPU-ról. Szintén ők helyezték el grafikus kártyájukon az alaplapokról már régebből ismerős megoldást, a diagnosztikai kijelzőt, amely két vagy három hétrészes blokkból áll, és egy-egy hiba diagnosztizálásánál létfontosságú lehet. Ha már grafikus kártyákról beszélünk: úgy tűnik, nem mennek majd ritkaságszámba az egyetlen kártyán két GPU-t hordozó megoldások sem.

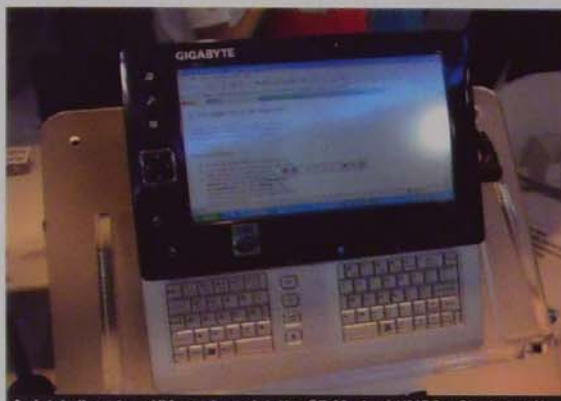
A GeCube standján két Radeon RV630XT-t hordozó megoldást látnunk, míg az MSI – egyelőre még csak a saját számára – mutatta be a két Radeon HD 2600XT-t tartalmazó, passzív hűtéses kártyáját is. Ezek a megoldások nemcsak a teljesítményes játékosokat szolgálják azzal, hogy esetenként közepkategóriás GPU bevetésével kínálják a csúcskártyáknál olcsóbb, de azokhoz közelítő teljesítményű megoldást, hanem a többkijelző rendszerekben is jó hasznukat vehetjük.

Szintén trend, hogy egyre gyakrabban látni HDMI-kivezetéseket, ráadásul úgy, hogy azok a kép mellett a hangot is egyetlen kábel segítségével viszik el a kijelzőhöz. Ezt úgy oldják meg, hogy a grafikus kártyát a gép belsejében összekötik a számítógép hangkimenetével.

Szilánkok

A Computexen sok olyan benyomást szerez az ember, és a kiállítóktól sok

olyasmit hall, amelyeket szigorúan véve nem lehet kategóriákba sorolni, és nem is lehet róluk hosszasan írni. Aféle szilánkok ezek, kis darabjai a nagy kirakósnak. Ezeket gyűjtöttük össze.

Az Intel elhagyta, a VIA megkaparintotta. C7-M-alapú UMPC a Gigabyte-tól

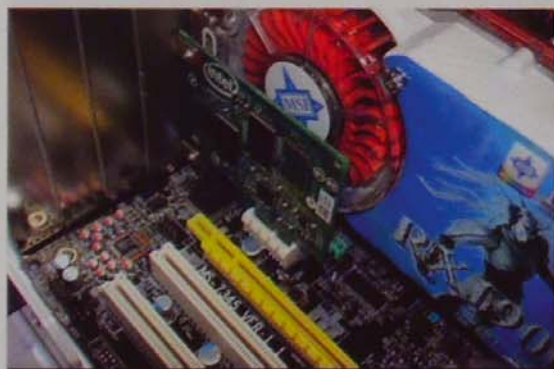
A HD DVD és a Blu-ray között dúló csata döntetlenre áll. Azok a cégek, amelyek komolyan ki akarják hasítani a maguk szeletét az optikai meghajtók piacának nagy tortájából, mindkét technológiához tartozó meghajtót kiállították. Érdekes módon azonban senki nem mutatott be kombinált, mindkét kéklézere technológiát legálább olvasó meghajtót, holott a Sam-

mozgó alkatrész nélküli – háttértárakat. Csak akiket kapásból fel tudunk sorolni: az S3+ (a cég nem tévesztendő össze a VIA részét képező S3 grafikus vezérlőket készítő céggel), a Transcend, az A-Data, a PNY, a SanDisk, az Apacer. A rossz nyelvek szerint azonban e meghajtók többsége fantom, nincs mögöttük igazi termék – egyelőre.

Nem vitás, hogy az Intel Classmate PC és az ASUS Eee is *Nicolas Negroponté*nak és az OLPC-projektnek köszönheti létét. Az egyik gyártónál azonban nagyon borúsan nyilatkoztak az OLPC XO szellemi atyjáról. „Úgy nem lehet üzletelni, hogy az egyik napon leadsz egy egymillió fontos rendelést, majd egy hónap múlva jössz, és azt mondd, késleltessék a gyártást, vagy hogy töröljék a megrendelésedet. Az ilyesmi a gyártóknak nyilvánvalóan pénzbe kerül, és nem is kevésbe. Ő nem tiszta minket, sorban magára harapít mindenkit, és már senki sem veszi őt komolyan.”

Természetesen szóba került a CeBIT is. Szinte mindenki sérelmezte, hogy a világ legnagyobb IT-szeregszemléjének a költségei évről évre nőnek, miközben a szakmai látogatók – értsd vásárlók – elmaradhatnak. Az egyik cégnél azt a rémtörténetet

hallottuk, hogy szemtanúi voltak annak, amikor a kissrácoknak osztogattak ingyen belépőket csak azért, hogy feljebb srófolhassák a látogatószámot. „Nem kapunk mást a pénzünkért, mint német végfelhasználókat, javarészt tinédzserket. Ezzel szemben a Computexre gyerekek be sem léphetnek.”

Kis kártya, de annál fontosabb: az Intel Turbo Memory technológia beköltözött az asztali gépekbe is – Intel P35 chipkészlet alaplap az MSI-től

sung egyik vezetője a múltban azt nyilatkozta, hogy csak a kombinált megoldásokban lát fantáziát.

Minden memóriával foglalkozó cég mutatott be DDR3 modulokat, tehát a technológia megérett, a termékek készen vannak, csak hogy a piac egyelőre nem érdeklődik irántuk, hiszen az árak magasak, a DDR3-at támogató alaplapok száma pedig egyelőre kicsi, többségük éppen itt, a kiállításon mutatkozott be.

Nagyon sok helyen látnunk Flash-technológiára épülő Solid State – azaz

Nem kevésbé érdekes, hogy időnként egy-egy ismert név újra felbukkan, vagy éppen eltűnik. Valószínűleg sokan emlékeznek még arra, hogy jó tíz éve az ELSA az egyik legjobban csengő név volt a grafikusvezérlő-piacon. A patinás márkanevéből életet lehelni egy az ATI- és NVIDIA-alapú termékeket is felvonultató cég, amelynek standján öles betűkkel írt tábla hirdette, hogy európai forgalmazókat keresnek. Ugyanakkor elgondolkodtató, hogy a tajvani BenQ egyáltalán nem jelent meg a kiállításon. ▽

Szépek és innovatívak. A Shuttle visszatért, és az Intel új lapkakészleteire épülő termékekkel száll ringbe

tos-memóriamodulos megoldásokkal, ám cserébe le kell mondanunk a hővételtségéről.

Az ECS Elitegroup nem a hűtés terén újít – meglepő módon, hiszen az ideai Computexen egyértelműen ez volt a sláger –, hanem a jól ismert Norton Ghostot helyezi el a BIOS-ban. Az ötlet azért zseniális, mert manapság, amikor az alaplap chipkészletek

Új szolgáltató születik

Várhatóan új márkanév alatt kínálja szolgáltatásait az Invitel, Hungarotel és Pantel egyesülésével létrejött HTCC. A magyar és a romániai versenyfelügyeleti hatóságok jóváhagyása után jogilag lezárult az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. HTCC (Hungarian Telephone and Cable Corp) általi felvásárlása. A HTCC ügyvezető igazgatójának *Martin Lea-t*, az Invitel korábbi vezetőjét nevezték ki, az egyesült vállalat élére pedig új menedzsmet került.

computerworld.hu/cikkek/htcc-new

Szinkronban az Oracle

A Database Lite 10g 3 mobil- és beágyazott környezeteket kiszolgáló alkalmazások fejlesztéséhez ígér átfogó megoldást. Fejlettebb szinkronizálással segíti a mobil rendszerekben tárolt adatok kezelését.

computerworld.hu/cikkek/oracle10g3

Az online szerencsejáték-szolgáltatók térnyerését hazánk mellett számos más európai állam is igyekszik megakadályozni. A piac újrafelosztásáért folyó harcban az EU is beszállt: az online sportfogadási szolgáltatások akadályozása miatt Magyarország ellen indított eljárás hamarosan az Európai Bíróság elé kerülhet. [írta: Mozsik Tibor]

Európában várhatóan tovább folytatódik majd az online szerencsejátékok térnyerése az elkövetkező években, miközben a tagállamoknak egyre kevesebb eszközük marad a külföldi internetes szolgáltatások tiltására. A szerencsejáték-ipar mindenhol nagy biznisszt jelent, így például az EU-tagállamok szerencsejáték-forgalma meghaladja az évi 50 milliárd eurót. Az Európai Bizottság tavaly közzétett, az Európai Unió tagországainak szerencsejáték-piacáról készített átfogó kutatása szerint az internetes, mobil és televíziós szerencsejátékokból származó forgalom 2004-ben valahol

2-3 milliárd euró környékén lehetett, de a piac robbanásszerűen növekszik, és 2012-ig a teljes szerencsejáték-piac 5 százalékát érheti majd el. Az iReach piackutató cég becslése szerint szerte a világon jelenleg mintegy 40 millióan játszanak online szerencsejátékokat, és ez a szám 2020-ig meg fog négyszereződni.

Az Egyesült Államok tavaly szeptemberben az Unlawful Internet Gambling Enforcement Act (UIGEA) elfogadásával betiltotta az online szerencsejátékokat, ami – egy kis ideig legalábbis úgy tűnt, hogy – az egész iparág jövőjét veszélybe sodorta, mivel a törvény elfoga-

dását követően az online szerencsejáték-szolgáltatók részvényeinek árfolyama zuhanórepülésbe kezdett. Később azonban kiderült: az amerikai piac elveszése mégsem jelent kiheverhetetlen veszteséget az online szerencsejátékokkal foglalkozó társaságoknak; az elmúlt hónapok sajtóhírei az európai és ázsiai piacon elért eredmények jelentős növekedéséről számolnak be. Így például a két legnagyobb szereplő, a Sportingbet és a Partygaming 2006 utolsó két hónapjában Európában és Ázsiában sikerrel pótolta az amerikai piac elvesztéséből származó veszteségeket.

Az online szerencsejátékok piacán a fellendülés mellett tovább folytatódik az a piaci konszolidációs folyamat, amelyet az UIGEA elfogadásával járó sokk váltott ki. Ennek során az iparág szereplői felvásárlásokkal igyekeznek elejét venni a jogszabályi környezet esetleges kedvezően változásának.

Itthon is terjed

Ahogy az EU több országában, úgy Magyarországon is folyamatos vita tárgya az állami szerencsejáték-monopólium és az online szerencsejátékok viszonya. Bár a magyarországi online szerencsejáték-piac nagyságáról nincs pontos felmérés, a piaci szereplők szerint dinamikus nö-

vekszik a forgalma. A világ legnagyobb online fogadási cégei az elmúlt években elindították magyar nyelvű szolgáltatásait, és ma már százezres nagyságrendben játszanak itthon is online szerencsejátékokat.

A törvény szerint szerencsejáték-szervező tevékenységet csak engedéllyel lehet folytatni, ugyanakkor gyakorlatilag továbbra is az állami tulajdonban lévő Szerencsejáték Zrt. monopóliuma érvényesül. A Pénzügyminisztérium előterjesztésére még 2005 novemberében úgy változtatták meg a szerencsejáték-törvényt, hogy a külföldön szervezett szerencsejátékban való részvételre Magyarországon értékesítési, szervező-, közvetítőtevékenység, valamint külföldi szerencsejátékhoz kapcsolódó reklám- vagy propagandatevékenység jogszerűen nem folytatható; a reklámtilalom megsértéséért pedig a reklámozó, a reklámszolgáltató és a reklám közléteveje is felelős.

Az online szerencsejáték-szolgáltatók térnyerését nem csak Magyarországon, de számos más európai állam is minden lehetséges jogi eszközzel igyekszik megakadályozni. A nem nemzeti tulajdonban lévő fogadóirodák működését ezekben az országokban többnyire szociális aggályok miatt korlátozzák, mivel úgy vélik, a fiatalokúra károsan hathat, ha ellenőrizetlenül játszhatnak ezekkel, a másik fő indok a pénzmosás elleni fellépés. Az ellenoldal szerint azonban csupán arról van szó, hogy ezek az országok nem akarják elveszíteni a szerencsejátékokból származó állami bevételeiket.

Az online szerencsejáték-szolgáltatók érvelése szerint az e játékokra vonatkozó jogi keretfeltételekre az egész világon jellemző egy bizonyos mértékű jogbizonytalanság, amely többek között onnan ered, hogy az ide vonatkozó törvények gyakran abból az időből származnak, amikor az internet mint médium még nem, vagy csak igen kis mértékben játszott szerepet. Az ebből

ÜZLET

eredő felfogásbeli különbségek a jogalkalmazást illetően ismételt jogvitaikat vonnak maguk után, amelyekben gyakran a legfelsőbb bíróságok hoznak döntést.

Tagállamok az unió ellen

A szerencsejáték-piac újrafelosztásáért folyó harcba a maga eszközeivel az Európai Unió is beszállt: az Európai Bíróság 2003 novemberében az úgynevezett Gambelli-ügyben született precedensértékű ítélete kimondta, hogy az Európai Unióban az állami szerencsejáték-monopólium csak korlátozva lehetséges. Az EB döntése értelmében „a jövőben minden EU-tagállamnak biztosítani kell, hogy bármely szolgáltató a származási országban megengedett tevékenységet más tagországokban is folytathassa, amennyiben a közös érdekében nem indokoltak nemzeti korlátozások”.

Az Európai Bizottság tavaly hivatalosan is bejelentette, hogy vizsgálatot kezdtek a sportfogadási szolgáltatásokat korlátozó nemzeti jogszabályokkal kapcsolatban Magyarországon és számos más tagállamban. A vizsgálat alapja a bizottság szolgálatai által a szolgáltatóktól összegyűjtött panaszok, illetve információk. A panaszok a sportfogadási szolgáltatások korlátozására vonatkoznak – köztük az állami koncesszió, illetve engedélyt illető követelményekkel –, még akkor is, ha a szolgáltatás felkínálójának egy másik tagállamban érvényes engedélye van. Egyes esetekben a szolgáltatások népszerűsítése vagy reklámozása mellett a korlátozások a szóban forgó tagállam állampolgárainak a játékokban való részvételére is kiterjednek.

Az Európai Bíróság korábbi megállapítása szerint a fogyasztóvédelemhez hasonló közérdekű célkitűzések megővését célzó bármely korlátozásnak következetesnek kell lennie. Egy adott tagállam nem indítványozhatja, hogy polgárai a fogadási tevékenységekhez korlátozottan férjenek hozzá, ha ugyanakkor olyan állami sorsolásos játékokban, szerencsejátékok-

ban és fogadásokban való részvételre buzdítja és bátorítja őket, amely az állami költségvetést gyarapítja.

Az eljárás idén tavasszal új szakaszba lépett: az Európai Bizottság úgy határozott, hogy véget vet a sportfogadási szolgáltatások előtt álló akadályoknak Dániában, Finnországban és Magyarországon. A 2006 áprilisában kibocsátott felszólító levelekre beérkezett válaszok figyelembevételével a most ismételt felszólítottak az említett tagállamokat jogszabályaik módosítására, miután megkísérelték kide-

ríteni, hogy a kérdéses korlátozások összeegyeztethetők-e az EK-szerződésnek a szolgáltatások szabad mozgását garantáló 49. cikkével. A korábbi felszólító levelekre kapott válaszok alapján a bizottság arra megállapításra jutott, hogy a kifogásolt rendelkezések nem felelnek meg a hatályos uniós jognak, ugyanis a négy érintett tagállamban a sportfogadási szolgáltatásokat korlátozó előírások nem tekinthetők szükségesnek, arányosnak és diszkriminációmentesnek.

A nem nemzeti tulajdonban lévő fogadóirodák

működését többnyire szociális aggályok miatt korlátozzák, a másik fő indok a pénzmosás elleni fellépés...

A bizottság véleménye szerint továbbá a ma működő nemzeti szolgáltatók nem minősülnek haszonszerzésre nem törekvő szervezetnek, hiszen szigorúan meghatározott nagyságú éves bevételt kell felmutatniuk, és különböző szerencsejáték-szolgáltatásaikat gyakran kiskereskedelmi egységeken keresztül értékesítik. Ha a bizottság két hónapon belül nem kap kielégítő választ, az ügyet az Európai Bíróság elé utalhatja; egyelőre ez még nem történt meg – állt a közleményben.

Változatlan magyar álláspont

A magyar állásponttal kapcsolatban Oravecz László, az Adó- és Pénzügyi

Ellenőrzési Hivatal osztályvezetője kérdésünkre azt a tájékoztatást adta, hogy a Magyar Köztársaság területéről elérhető módon szerencsejátékot szervezni kizárólag az APEH engedélyével lehet. Ilyen engedéllyel jelenleg egyedül a Szerencsejáték Zrt. rendelkezik. Az azon kívül bármely szervezőtől érkező és a Magyar Köztársaság területéről elérhető szerencsejátékban való részvételre vonatkozó ajánlat illegális.

A szerencsejáték szervezéséről szóló, többszöri módosított és kiegészített 1991. évi XXXIV. törvény tiltja az ilyen engedély nélküli szerencsejátékban való részvételre vonatkozó ajánlatok közzétételét, illetve elfogadását a pénzügyi szervezetek és a hírközlési szolgáltatók közreműködését, és az általuk történő technikai támogatást. Ez vonatkozik a külföldön szervezett szerencsejátékokra is. Továbbá a külföldön szervezett szerencsejátékokra vonatkozó magyarországi értékesítő, szervező, közvetítő, valamint reklám-, illetve propagandatevékenységet szintén tiltja a törvény. A reklámozással kapcsolatos tilalom megszegése miatt reklámfelügyeleti eljárás keretében a fogyasztóvédelmi hatóságok alkalmazhatják szankcióját. A tiltott, engedély nélküli szerencsejátékok szervezése miatti vétségek ügyében pedig, amennyiben az adott ügyben van joghatóságuk, a bűnüldöző és nyomozó hatóságok járhatnak el.

– Az európai uniós szabályokkal a szerencsejátékokra vonatkozó hazai nemzeti szabályozás összhangban van. Az APEH osztályvezetőjének információi szerint ezzel ellentétes döntés még

PLUSZINFÓ
computerworld.hu/linkek

ÜZLET

NOKIA FORUM TECH DAYS

Innováció első kézből

Kamerával irányított 3D-s labirintusban mozgó golyó, telefonnal irányított versenyautók, virtuális memóriajáték a valós térben és babakép letöltése mobiltelefonon keresztül – ezeket az alkalmazásokat képzelték el és mutatták be a versenyzők a Forum Nokia Tech Days rendezvényen. A mobilinnovációs versenyt sokak örömeire a magyar taggal erősített brit csapat nyerte. [írta: Vass Enikő]

A Budapesten, június 6-8. között rendezett Forum Nokia Tech Days egyik állomásaként európai győztest hirdettek a Mobil Innovation Competition versenyben. A versenyt négy országban hirdették meg (Dánia, Finnország, Magyarország és Nagy-Britannia) az ottani egyetemekkel közösen. Céljuk az volt, hogy fejlesztőket találjanak és bátorítsák az innovatív alkalmazások fejlesztőit, ugyanakkor mások érdeklődését is felkeltse a mobilfejlesztés iránt.

A budapesti európai döntőre érkező négy csapat június 7-én mutatta be az európai díjért versengő pályaműveket. Aznap győzteseket is hirdettek, ők *Vajk Tamás* és *Will Bamford*.

A mobil radikálisok

A Lancaster University színeiben versenyző csapat a Tilt Racer nevű alkalmazással nyert. Egy Nokia 5500-as telefon beépített mozgásérzékelőjét arra használták, hogy versenyautókat irányítsanak, mozgassanak a játékban. A versenyzők programozták a Symbian operációs rendszerhez való kapcsolódást, ezen keresztül eljutottak az egyébként lépésszámláláshoz használt mozgásérzékelőhöz. JME-n (Java Platform Micro Edition) keresztül a jelet Bluetooth-on át elküldték a számítógéphez. Az eredmény egy, a Nintendo Wii-nél megismert játékvezérlő lett, amikor is széles gesztusokkal lehet az autót mozgatni: a jobbra-balra mozgáshoz nyilván jobbra-balra kell mozgatni a telefont, ha gyorsítani akarunk, előre kell dönteni, ha pedig fékezni akarunk, akkor hátra kell dönteni a készüléket.

Vajk Tamás a BME villamosmérnöki és informatika kar műszaki

informatika szakos végzős diákja, az intézményben működő Mobil Innovációs Központ aktív tagja. Éppen négy hónapos ösztöndíját töltötte a brit egyetemen, amikor kidolgozták a nyertes tervet. Vajk Tamás foglalkozott a programozással, míg Will Bamford a játék fejlesztésével, a formai és designelemek kidolgozásával.

Mozgásérzékelő kevés telefonban van manapság, de a zsűri úgy látta, hogy a brit csapat pályaműve előremutató és érdekes lehetőségeket rejt az iparág számára. A telefon nemcsak játékvezérlőként, hanem megfelelő programozás esetén egéreként is használható.

3D labirintus játék

A versenyben induló alkalmazások között sok volt a játék; a résztvevők egy-egy ilyen rövid játékkal mutatták be az általuk programozott alkalmazás lehetőségeit. Az európai döntőben Magyarországot *Engedy István* képviselte. A Budapesti Műszaki Egyetem Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszék diákja egy 3D-s labirintusjátékot fejlesztett ki, ahol a labdát a beépített kamera, vagyis a mobiltelefon mozgásával lehetett előre-hátra, fel-le irányítani. Mivel kamera

már elég sok telefonban van, Engedy István szerint játéka rövid idő alatt népszerű lehet. A kamera a körülötte lévő környezet képeit veszi alapul, feldolgozza a változásokat és az adott irányba viszi el a labdát.

Ha szükség van rá, akkor a képi hibákat is korrigálja, így a mozgás a lehető legpontosabb lesz. A telefon képernyőjének

felbontásától függetlenül lehet rajta megjeleníteni a 3D grafikát. Az alkalmazást például egeret kiváltó eszközként is lehetne használni.

Az egész egyébként egy Nokia N91-en futott, de a legtöbb symbianos telefonon is működik. A játékot egy ember vagy többen, Bluetooth-on keresztül is játszhatják.

Képek rendszerezése és memóriajáték

A dán csapat a PickPics nevű alkalmazással jutott a döntőbe. Az alkalmazás két modulból áll: az Image Gallery rész segítségével a képek címkézését, minősítését, rendszerezését lehet elvégezni, így később könnyebben kereshetjük vissza őket. Képeinket mások is megnézhetik és minősíthetik bluetooth-os kapcsolaton keresztül. A képeket átméretezhetjük, kivághatunk belőlük, különböző effektusokat – például lenese effektust – tehetünk rájuk stb. A dánok egyféle virtuális fájlrendszert hoztak létre, amit egyelőre képekkel használnak, de később Word dokumentumokra, zenefájlokra stb. is kiterjeszhető. A másik modul, a Memory Game nevű játék saját képeinket alkalmazza a jól ismert memóriajátékhoz. Érdekessége, hogy a mobiltelefon kameráján keresztül az előttünk lévő valóságot használja a virtuális játék színhelyéül. Az Image Gallery alkalmazást Python for Series 60 programozási nyelven írták, a memóriajátékot Symbian C++-ban. A két alkalmazás egymással, de külön-külön is működik. *Lasse C. H. Nielsen*, a csapat vezetője szerint közel két hónapot dolgoztak a programon, amelyet egy Nokia 6630-ason mutattak be.

Baba-csapat

A legfiatalabb társaság Finnországból érkezett, ők a babaknak találtak ki egy szolgáltatást. A BabySoft nevű mobiltelefonos és webes szolgáltatásuk abból a gondolatból született, hogy ha gyermekünkkel érdekes dolgok történnek, akkor kéznél lévő mobiltelefonunk-

kal meg tudjuk örökíteni ezeket a pillanatokat. Ezek a fotók akkor értékesek, ha mással is meg tudjuk őket osztani, barátaink, rokonaink mindenképpen kíváncsiak rá. A mobiltelefonnal készített képeket, hangfelvételeket, de bármilyen más adatot is feltölthetünk az internetre. Az új adatok érkezéséről az értesítési szolgáltatásra feliratkoztunk azonnal tudomást szerezhethetünk. A fiatal csapat már be is jegyezt egy weboldalt, szolgáltatásuk egyelőre csak finn nyelven érhető el. A mobiltelefonra egy kis alkalmazást dolgoztak ki, ennek segítségével lehet az adatokat online feltölteni – internetkapcsolat kell hozzá. A csapat tervezi ambíciózusak.

Jarno Väyrynen elmondta: terveik szerint három éven belül piacvezetők szeretnének lenni a digitális bébifotó-albumok területén. De további tematikus fejlesztések is várhatók tőlük, például osztálytársak, katonatársak stb. számára is el lehet indítani egy hasonló szolgáltatást. ▶

A résztvevők

Dánia: PickPics – Sylwia Bala, Olga Dmitricenko, Lasse C. H. Nielsen és Piotr Stalewski

Finnország: BabySoft – Markku Nikkanen, Mari Nikkanen, Mikka Andersson és Jarno Väyrynen

Magyarország: Rolling Ball – Engedy István

Nagy-Britannia: Tilt Racer – Vajk Tamás és Will Bamford

PLUSZINFO

computerworld.hu/linkek

ÜZLET

ERGONOMIKUS PANNON SZÉKHÁZ

Intelligens munkahelyek

Természetközelség, emberközpontúság és a legmodernebb technika alkalmazása. Ezek jellemzik a Pannon új, saját beruházásban épülő székházát, ahol hazánkban először más munkamódszereket vezet be a mobil- és internetszolgáltató. Az intelligens épületben a hangsúly az információcserén lesz. [írta: Vass Enikő]

A Pannonnal május elején jelentették be, hogy új székház építésébe kezdenek. Ove Fredheim, a Pannon vezérigazgatója szerint kinőtték a régi budaörsi székházat, ezért kell költözniük. Az új helyszín Törökbalint lesz, az Égett-völgy. Az önkormányzattól vásárolt nyolchektáros terület 8 százalékát építik be. Szándékaik szerint ez lesz Magyarország legmodernebb épülete.

A munkálatokat pedig webkamerán keresztül figyelik.

Tágas terek

A székház felépítéséhez rengeteg üvegfelületet használnak. Az épületet a nagy és tágas terek jellemzik. A mintegy 1300 munkatársra 1200 munkaállomást terveznek. Ez Kömög Robert HR-vezérigazgató-helyettes szerint nem jelent gondot, hiszen nem mindenki lesz bent az irodában egyszerre, ugyanakkor a távoli vagy mobil munkavégzést is támogatják, ösztönzik. A Pannonnal dolgozók alapvető munkaeszköze a noteszgép és a mobiltelefon. Az irodában senkinek sem lesz állandó helye, az elvégzendő munka szerint alakulnak és bomlanak fel majd a munkacsoportok. A HR-igazgató úgy véli idővel kialakul az ülésrend, megfelelő helyre telepítik majd a számlázási osztályt és a rendszergazdákat. Az irodai asztalokat a munka végeztével türesen kell majd hagyni, így a személyes tárgyakat vagy teljesen száműzik az irodából, vagy pedig egy-egy saját fiókba kerülnek. Emiatt nagy valószínűséggel magasabb fokú lesz a munkaeszközök „megszemélyesítése”: gyakoriak lesznek a családi háttérképek a telefonon vagy a noteszgépen.

Az irodában persze lesznek ajtóval határolt csendes területek is, ahol a rövid két-négy személyes megbeszéléseket tartják. A tárgyalókat a legújabb technikai eszközökkel látják el: nem hiányozhatnak majd a videokonferencia eszközök, az intelligens tábla, a DVD, az érintőképernyős projektor és a hangrendszer. A vezetőknek nem lesz külön irodájuk, vizuálisan sem lesz jelölve, hogy ki a főnök – ezt a demokratikus munkavégzést érdekében teszik.

Technikai háttér

A semmiből felépítendő székház érdekessége az erőteljes technológiahasználat. Huszlicska József műszaki vezérigazgató-helyettes szerint igyekeznek már eleve HSDPA-chipes laptopokat vásárolni, de ha ez nem sikerül, akkor az adatkártyá-

kat használják a gyors mobilinternethez. Az iroda területén és körülötte állandó lesz a Wi-Fi-ellátottság, hiszen a mobilhálózat nem bírná 1300 ember egyidejű internetezését. A mobilinternetet a távolról dolgozók tudják majd hatékonyan használni, hisz minden munkatársnak mobilinternet-előfizetése is lesz. Bizonyos projektek, feladatok megoldásánál a távolban dolgozó online tudja nyomon követni az esetleges megbeszéléseket, munkáját webes munkafelületek is segítik majd. Webkamerán keresztül lesznek jelen – virtuálisan – a távol lévő munkatársak.

Az új székházban papírmentes irodát szeretnének kialakítani, ezért elektronikus dokumentumkezelési rendszert vezetnek be. A dokumentumok egységes szerkesztését, mentését, tárolását és archiválását is meg kell majd oldani. A jelenléti ívknél például az elektronikus dokumentumkezelő rendszerek teljes egészében kiváltják a papíralapú nyilvántartást. Ha mindenképpen szükséges a nyomtatás, akkor azt a központi helyeken felállított, vezeték nélküli technológia segítségével elérhető, közösen használt nyomtatókon meg lehet tenni.

A műszaki igazgató szerint a mobiltelefon lesz a legfontosabb munkaeszköz. A munkatársak a MobiTrend mobilalközponti szolgáltatást használják, vagyis rövid számok segítségével hívhatják egymást; mobil kapcsolóközpont lesz, a mobiltelefonon tárolt naptárt és telefonkönyvet a központi szerverrel lehet majd szinkronizálni, s az értesítések, információk SMS-ben, MMS-ben mennek ki majd a dolgozókhöz. A mobiltelefonon a munkatársak e-mailjeiket is elérhetik majd, így azonnal értesülnek minden újdonságról.

A munkatársak közötti kommunikációt az azonnali üzenetküldő rendszerek használata is támogatja majd. Még nem választották ki a konkrét megoldást, ám az biztos, hogy a vállalati felhasználásra alkalmas azonnali üzenetkezelő rendszert szeretnének.

Ahhoz, hogy ne kelljen a költözés stresszével együtt egy új munkavégzési módszert is megtanulni, a webes konferencia-rendszert és a webes csoport-

munkát támogató megoldást már most tesztelik. Az új munkamódszert a Pannon anyavállalata, a norvég Telenor öt éve hatékonyan alkalmazza; a forniebi központ több nemzetközi elismerést, köztük a legrangosabb Prix d'Excellence építészeti díjat is megkapta.

Városi interaktivitás

A BT rendkívül sikeresen szervezte át a vállalat belüli munkát úgy, hogy a mobil munkavégzés, a technológia mindennapi alkalmazása megszokottá vált. Olyannyira, hogy más cégeknek is tanácsot adnak, hogyan változtassák meg munkavégzési szokásaikat a munka minél hatékonyabb elvégzése érdekében. A vállalati mobilitás felnőtt, az IT-rendszerek a mindennapok részévé váltak, részesei a vállalati struktúrájának és a stratégiai elképzelések felvázolásakor is foglalkozni kell velük.

Caroline Waters, a BT HR-igazgatója Edinburgh városának példáját említette. A városi tanácsnál felismerték, hogy a mobil munkavégzés sokkal hatékonyabb egyes munkakörök esetében. A város környezetvédelmi ellenőreinek PDA-kat adtak, mobilhálózaton keresztül pedig állandó hozzáférést céges levelezésükhöz. Így mindig kapcsolatban lehettek az irodában lévő vezetőkkel, míg ők a helyszínen végezték munkájukat. A PDA-kra mobil formanyomtatvány-kitöltő szoftvert telepítettek, így az adatokat pontosan rögzíthették és küldhették vissza az irodai rendszerbe. Az ellenőrök ilyen módon átlagosan napi négy órával kevesebbet dolgoznak, és rendkívül sok pénzt takarítottak meg már eddig is a papírmunkából. Ugyancsak ebben a városban a szociális munkások tábla-PC-eket kaptak munkájukhoz. Az információgyűjtést elektronikus eszközökkel, vezeték nélküli technológiákkal használták e-mailek és faxok küldésére, ezek segítségével tartották a kapcsolatot az irodával és más intézményekkel. A projektben részt vevők munkájának hatékonysága minden esetben növekedett az innovatív és interaktív kommunikációs eszközök alkalmazásával. ▀

„Az irodaház több mint egy épület, új munkakultúrát teremtünk Magyarországon. A jövő munkahelyét építjük, ahol több mint 1200 munkatársunk inspiráló, nyitott és mobil környezetben dolgozhat – mondta a vezérigazgató az építkezés részleteiről beszámoló sajtótájékoztatón. Ove Fredheim hozzátette: Mindig is nagy figyelmet fordítottunk az innovatív technológiai megoldásokra és a felelős gondolkodásmódra, most a legkorszerűbb munkakörnyezetet szeretnénk megteremtetni dolgozóinknak, hiszen ők az alapja ügyfelcink elégedettségének és hűségének.”

Az épület tervezésére a Zabolai-Demeter és Társak Építésziroda Kft.-t kérték fel. A kiváló építészcsoporthoz 26520 négyzetméteres irodateret és 1200 munkaállomást képzelt el. A tervezésnél fontos szempont volt, hogy az épület harmonikusan illeszkedjen a természeti környezetbe. A kivitelezést is szigorú környezetvédelmi előírások szerint végzik; a terület 69 százalékát parkosítják.

ÜZLET

NETBEANS 6.0

Friss kávészemek

A Sun Microsystems idei JavaOne konferenciáján bejelentette a NetBeans integrált fejlesztőkörnyezet 6.0-s verziójának béta-változatát. A nyílt forráskódú, ingyenesen letölthető eszközkészlet öszre megjelenő, új kiadása minden eddiginél szélesebb támogatást ad a dinamikus scriptíró nyelvekhez, amelyeket a vállalati informatikusok közül sokan előszeretettel használnak. [írta: Kis Endre]

A NetBeans integrált fejlesztőkörnyezet (IDE) az ingyenes eszközökkel együtt bővíthető platformot is ad a fejlesztőknek, amelyen operációs rendszertől függetlenül, mobil és webes alkalmazásokat készíthetnek a nyílt iparági szabványok alapján. A NetBeans eszközkészlete különböző kiegészítőkkel bővíthető, ezek még hatékonyabbá teszik például a nagyvállalati vagy mobilkörnyezetbe szánt alkalmazások készítését. Az elnevezés nem utolsósorban nyílt forráskódú közösséget is jelöl, amelynek világszerte több százezer fejlesztő a tagja.

NetBeans Ruby Pack

A NetBeans 6.0 a Java és a C/C++ nyelveken túl az olyan dinamikus scriptíró nyelveket is gazdag funkciókészlettel támogatja, mint a Ruby és a JRuby – mondta lapunknak Roman Strobl, a Sun Microsystems szakembere. Most a Java fejlesztőeszközeinek termékcsoportján belül a NetBeans projekten dolgozik, és a cég magyar leányvállalata által szervezett Technológiai Nap alkalmából nemrégiben Budapesten tartott előadást. A NetBeans Ruby Pack plug-in révén az ezeket a scriptíró nyelveket használó fejlesztők számára is elérhetővé válnak azok a hatékonyságnövelő lehetőségek, amelyeket az IDE-vel dolgozó kollégáik megszokhattak. Emellett közösségünk a PHP-támogatás kialakításán is dolgozik. Készítünk továbbá egy új alkalmazásprogramozó felületet (API-t), amelyen keresztül a jövőben könnyen és gyorsan bővíthető lesz a NetBeans által támogatott nyelvek köre – folytatta Roman Strobl.

Erre szükség is volt, mivel korábban az a bírálat érte a NetBeanst, hogy éppen a támogatott nyelvek számát tekintve lemaradt a másik népszerű IDE, az Eclipse mögött. Roman Strobl szerint azonban a Sun és a közösség az elmúlt pár évben sokat tett ezen a téren. A NetBeans je-

lenlegi legfrissebb, 5.5-ös, illetve 5.5.1-es verziója már a programozó és scriptíró nyelvek széles körét támogatja.

A NetBeans 6.0 emellett továbbfejlesztett GUI Builderrel érkezik majd, amely az új desktop technológiák, például a Beans Binding és a Swing Application Framework használatát is támogatja a grafikus kezelőfelületek készítésében. Roman Strobl azt is elmondta, hogy a NetBeans 6.0 egyik további újdonsága az adatvezérlésű működést megvalósító, adatbázis-alapú alkalmazások gyors fejlesztését elősegítő keretrendszer. Ez tartalmazza az ilyen asztali programok

készítéséhez szükséges teljes infrastruktúrát – ablakokat, menüket stb. –, amelyet a fejlesztők gyakorlatilag órák alatt fel-tölthetnek a vállalati folyamat-, illetve adatspecifikus elemeivel.

Új telepítőprogramot is kapott a NetBeans 6.0, ez elérhetővé teszi a különböző kiegészítő csomagok teljes funkciókészletét is. A fejlesztők így egyszerű módon konfigurálhatják fejlesztőkörnyezetüket, kiválasztva azokat az eszközöket, amelyekre munkájuk során szükségük lesz. Az egységes telepítőprogram segítségével azután a testre szabott környezet egyetlen lépésben telepíthető. A szakembereknek így nem kell többé különböző csomagokat telepíteniük ahhoz, hogy további funkciókkal bővíthessék IDE-eszköztárukat.

JavaFX plug-in

A Sun a JavaFX-hez is bejelentett egy NetBeans plug-int a JavaOne konferencián; a felhasználók már le is tölthetik a közösség honlapjáról. A JavaFX a Sun Java-technológiáira épülő termékeinek új családja, amelynek tagjai a Java platform-elterjedtségéből és biztonságosságából származó előnyökre építenek, és támogatják a több milliárd Java-alapú eszközön elérhető összes tartalmat és alkalmazást. A fejlesztői konferencia közönsége például láthatott egy gazdag felhasználói

élményt adó grafikus kezelőfelületű mobiltelefon-prototípust, amelynek fejlesztői a JavaFX Mobile szoftverrendszerrel dolgoztak. Ez már hozzáférhető a mobilszolgáltatók, a tartalomfejlesztők és a szórakoztatóelektronikai eszközök gyártói számára.

A Sun terveiben hasonló JavaFX eszközök szerepelnek a set-top boxok, a műholdas navigációs rendszerek szállítói, valamint az autógyártók számára. Ugyancsak a JavaOne konferencián adott ízelítőt a Sun a JavaFX Script, egy új scriptíró nyelv képességeiből is. Utóbbi lényegesen egyszerűbbé teszi az interaktív tartalom létrehozását és hozzáférhetővé tételét a Java-alapú eszközökön, a mobiltelefonoktól kezdve a notebookokon át a gépkocsik műszerfaláig.

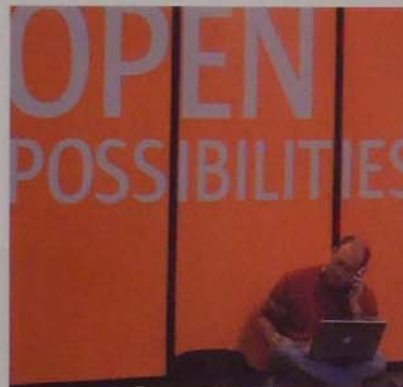
A NetBeanshez most bejelentett JavaFX plug-in desktop alkalmazások fejlesztésére szolgál, de a következő hónapokban a JavaFX Mobile változat megjelenése is esedékes.

Közösségépítés és üzleti modell

A NetBeans közösség létszámát illetően nincs egzakt adat, mivel az IDE nem csupán a közösség honlapjáról tölthető le. Roman Strobl elmondta, hogy erről az oldalról 2000 óta – amikor az integrált fejlesztőkörnyezet forráskódját a Sun megnyitotta – 14 millió letöltésre került sor. Több mint félmillió regisztrált előfizetőjük van az itt elérhető levelezési listáknak. A NetBeans IDE a letölthetőség mellett CD-n is igényelhető, ugyancsak ingyen, ebből eddig több mint 130 ezret postáztak ki. A NetBeans.org közösségi honlap több mint 17 millió oldalletöltést számol havonta.

– Az ilyen adatokból kiindulva becslések szerint a közösség létszáma évről évre megduplázódik – mondta Roman Strobl. – Az integrált fejlesztőkörnyezet különösen népszerű Brazíliában, Csehországban és Kínában, hogy csak néhány országot említsék, a teljes lista ennél sokkal hosszabb lenne. A NetBeans az Eclipse mögött a második legelterjedtebb IDE a világon. A szervezetek vállalati szintű, asztali, mobil és webes alkalmazásó-

kat fejleszthetnek az ingyenes NetBeans segítségével. Ugyanakkor a működésük szempontjából fontos alkalmazásokhoz magas szintű támogatást és biztosítékot igényelnek arra nézve, hogy ezek a ráfordításuk és fejlesztésük értékállóak lesznek – az eszközkészlet, amellyel alkalmazásait készítették, hosszú távon is lépést tart a technológia fejlesztésével és technológiai támogatásával sem szűnik meg. – Ez a technológiai támogatás két szín-

Életkép a Sun JavaOne konferenciáról

ten is a felhasználók rendelkezésére áll – mondta Roman Strobl.

– A NetBeans közösség által adott támogatás abban nyilvánul meg, hogy a fórumokon feltett kérdésekre valaki biztosan válaszolni fog. A vállalatok emellett a fejlesztőknek nyújtott szolgáltatásokat, professzionális szintű technológiai támogatást is vásárolhatnak a Suntól, akár eseti jelleggel, egy vagy meghatározott számú incidensre, akár hosszabb távra, például egy nagyobb fejlesztői projekthez adott támogatásra.

Ez egyben cégünk nyílt forráskódú stratégiája mögött az üzleti modell. Amíg az Eclipse esetében az alapeszközkészlet ingyenes és a további plug-in-ekért fizetni kell, addig a NetBeans teljes egészében ingyenes, üzleti alkalmazások fejlesztésére is térítésmentesen használható. A vállalat csak a támogatásért fizet, ha ilyet vásárolni kíván.

A Sun nyílt forráskódú fejlesztőeszközeinek újdonságait bemutató technológiai rendezvény mellett a cég NetBeans Napokat is szervez – a környező országok közül például Csehországban, Németországban és Olaszországban. Roman Strobl szerint a magyarországi NetBeans közösség növekedésének üteméből és aktivitásából ítélve erre két-három éven belül hazánkban is sor kerül. ▀

ÜZLET

TÁROLÓRENDSZEREK

Tárolás helyett információmenedzsment

Sajtóhír: Ákos György (52) villamosmérnököt, az IBM korábbi szakemberét nevezték ki az EMC Magyarország Kft. ügyvezető igazgatójának. Az EMC magyarországi részlegére először kinevezett ügyvezető igazgató elsődleges céljának tekinti az EMC-portfólió minél hangsúlyosabb piaci jelenlétét. [írta: Csórián Sándor]

A szakembert a vállalat budapesti szakmai konferenciáján kérdeztük új feladatairól.

Computerworld-Számítástechnika: Alig pár hónappal ezelőtt került a Synergon élére. Nem kerülte meg a kérdést: miért váltott újra ilyen gyorsan?

Ákos György: Ahogy a Synergon is kommunikálta, a tulajdonosok és az én elképzeléscím nem találkoztak, nem értettük meg egymást. Ők pénzügyi befektetőként más elképzelésekkel indultak, amit én egyszerűen nem értettem, ők pedig nem értettek az én terveimet. Egy ilyen helyzetet pedig a lehető leggyorsabban meg kell oldani, és ez nyilván az én távozásomat jelentette. Ma is úgy látom, hogy a Synergon nem abba az irányba megy, amelybe kellene. Óriási veszteségeket szenvedett el, ennek egy része elkerülhető lett volna. Az én távozással néhány más kulesember is eljött, ezt is sajnálom. Persze lehet, hogy a befektetőknek lesz igazuk, ezt majd a tőzsde megítéli.

Egy cég operatív vezetését csak egy személyben lehet megoldani, nem pedig valamiféle demokratikus, testületi módon. A tulajdonosok közvetlenül nem szóltak bele a munkámba. Am valószínűleg éppen amiatt, hogy ők nem informatikai szakemberek, a céget megszállták a „laikusok”, akik azon az alapon, hogy régi barátai a tulajdonosoknak, bele akartak szólni a napi feladatokba. A velük való vita pedig feleslegesen vitte el az idő és az energia jó részét.

CW: Figyelembé véve a kelet-európai és a hazai piacot, az EMC magyar képviselőinek a vezetőjeként mit várnak el tőled, milyen feladatra szerződött?

Á.Gy.: A magyar piac várhatóan növekedni fog, és nyilván növekedést várnak tőlünk is. Konkrét számokról nem esett szó, de tekintettel a versenyképes portfólióinkra, reálisnak tartom azt az elvárást, hogy a piaci bővülést meghaladó mértékben, mintegy 50 százalékkal gyorsabban növekedjünk.

CW: Három nagy versenytársuknak nemcsak tárolói vannak, hanem szervereik is, komplett rendszert tudnak kínálni. Azt mondhatják a vevőknek, hogy ne csak a kiszolgált, hanem a tárolót is vedd tőlünk, hiszen egymáshoz fejlesztettük őket, egységes rendszert alkotnak. Mit tud erre mondani az EMC?

Á.Gy.: Versenytársaink eszközválasztékából sok esetben hiányzik az a szoftverháttér, amely menedzseli a tárolást, akár a tartalomkezelés, akár a biztonság oldaláról nézve. Úgy vélem, kissé idejétmúlt felfogás a tárolást a szerverekhez kötni, azokhoz a megoldásokhoz kell inkább kapcsolni őket, amelyek kezelik a tárolt adatokat. Ebben pedig mi vagyunk a jobbak.

CW: A magyar piac zömét a kis- és közepes vállalkozások alkotják, kialakított számukra az EMC egy speciális termékportfóliót, mennyire bő a nekik kínált választék?

Á.Gy.: Hamarosan olyan termékekkel jelenünk meg a kkv-piacon, amelyeket a partnereink önálló megoldásként tudnak értékesíteni. Egy ilyen megoldás 4-5 komponensből áll: hardver, szerver, szoftver, rendszerintegráció és mondjuk, némi konzultáció, például egy mentési rendszer kidolgozásához. A partnerhálózatunk össze tud állítani egy-egy ilyen, az adott iparági szegmensnek megfelelő megoldást, amelynek 20-60 százaléka lehet EMC-termék. Nem kell mindent az EMC-nek adnia.

Persze tekintettel kell lennünk a piac állapotára is. Sajnos, ha a magyar kkv-kat megkérdeznék, hogy hol van megbízható mentés és archiválás, akkor valószínűleg azt találnánk, hogy nagy százalékuk nem rendelkezik ilyenrel, ami a lehetőséget tekintve jó, de a vásárlási szándék szempontjából azért még sok kérdőjelet mutat.

CW: Ezek szerint fontos szerep bárul a partnerekre. Milyen területek vannak a partnerhálózattal kapcsolatban?

Á.Gy.: Az EMC szinte teljes egészében a partnereink keresztlétezési a termékeit és a megoldásait. A következő félév egyik feladata lesz a partnerhálózat megerősí-

tése. Azt szeretném, hogy ez év végére ne legyen olyan EMC-termék, amelynek a támogatására nincs megfelelő képesítéssel rendelkező hazai partner. Ez nyilván oktatást és képzést is jelent, és szeretném növelni a disztribútorok számát is.

Az EMC-t még ma is sokan hardveres cégek tartják, de ez egyre kevésbé igaz. Az idei első negyedév „corporate” számai szerint az árbevételünk 44 százaléka származott a hardverből, +0 százaléka a szoftverből, 16 százaléka pedig a szolgáltatásokból. A szoftver-árbevétel jelentős része az elmúlt évek cégfelvásárlásainak az eredménye. De az a tény, hogy a hardver és a szoftver közel egyenlő arányban részesedik a bevételből, ez pedig jól mutatja, hogy tudatos portfólióépítést folytatunk, elsősorban nyilván a tároláshoz kapcsolódó szoftverek terén. Azért, hogy például teljes dokumentuméletciklus-menedzsment tudjunk biztosítani, beleértve a biztonságos kezelést, hitelesítést stb. Amikor elvállaltam ezt a feladatot, az

egyik döntő szempont a portfólió volt, mert az ügyfélnek nem csupán tárolókat, hanem megoldásokat is tudunk adni. Ezt a magyar piac is méltányolja. Ma már a magyar cégek is többnyire megoldásokat keresnek tárolók helyett.

CW: Milyen szegmensekben vár lényeges bővülést?

Á.Gy.: Egyrészt a tárolt digitális információ mennyisége bizonyos szektorokban robbanásszerűen növekedni fog, például a médiában vagy a képkalkoló eszközök révén az egészségügyben. Másrészt az EU-előírások és szabályozók (Bázel II) is egyre több adat tárolására kényszerítik a vállalkozásokat, a mobilszolgáltatóknak például tárolniuk kell majd a telefonbeszélgetéseket is. Itt is működik persze a vizsgálataffektus, hiába tudják az érintettek, hogy 2008. január 1-jétől milyen új követelmények lépnek életbe, az erre való felkészülésnek csak valamikor az év végén fognak nekilátni.

CW: Az eredmények alapján az EMC nemcsak Magyarországon, hanem az egész régióban erősíti a jelenlétét?

Á.Gy.: A tengerentúlon általában akkor tekintenek globálisnak egy céget, ha az árbevételének több mint 50 százalékát az Egyesült Államokon kívül realizálja. Az EMC ezen a határon van, és ezért is fordít figyelmet a feljövőben lévő piacokra, így Kelet-Európára. A központi vezetést Lengyelország után bennünket tekint a legfontosabb piacnak ebben a régióban. ▽

Ákos György,
Ügyvezető Igazgató
EMC Magyarország Kft.

MEGKÉRDEZTÜK

Lefelé skálázni könnyebb

A budapesti konferencián részt vett Agnieszka May-Sadowska, az EMC szoftvercsoportjának közép-kelet-európai értékesítési menedzsere is.

– A jelek szerint az EMC elsősorban szoftvercégeként akar növekedni. Milyen arányban akarják ezt felvásárlásokkal és saját fejlesztéssel elérni?

– A funkciók (például replikáció) kihasználásához akkoriban is sok szoftvert adtunk az eszközeinkhez, amikor még tárolócégeként tartottak bennünket számon, csak ezt akkor nem hangsúlyoztuk. Ma pedig komoly erőfeszítéseket teszünk a saját fejlesztés területén.

– A versenytársai szervert is árulnak, az EMC nem, ez nyilván hátrány.

– Ezt nem érzem hátránynak. A felhasználók nem rendszereket keresnek, hanem egy adott problémájukra való megoldást. Teljesítményt várnak el tőlünk, és nem azt, hogy a rendszer minden elemét mi szállítjuk. A mi megoldásaink nyitottak és szab-

ványalapúak, heterogén környezetekhez terveztük őket, együttműködnek a HP és az IBM szervereivel és tárolóival.

– A kkv-tárolópiacra a növekedés lehetőségeire az önök versenytársai is erősen koncentrálnak. Miért gondolják, hogy az EMC jobb helyzetben van náluk?

Az EMC egykor a nagyvállalati tárolók szállítója volt, ezeknek a kiforrott megoldásoknak a lefelé skálázása nem okoz problémát, míg a versenytársaink között van, aki felfelé próbálja skálázni a tárolót, és ez jóval nehezebb. A kkv-piac azonban nemcsak az alacsonyabb árat, hanem az egyszerű használatot is elvárja. Szoftvereinkkel számos feladat automatizálható, így működéskész megoldásokat tudunk kínálni a számukra.

Az elmúlt időszakban történt felvásárlásokkal – elsősorban a szoftver területén – a piac igényeire reagáltunk, amely immár nem tárolókat, hanem megoldásokat vár tőlünk.

2007.06.26.

TECHNO LÓGIA

e-bookok

Az Adobe kiadta az Adobe Digital Editions programot, amellyel egyszerűbbé válik a digitális publikációk keresése, rendszerezése és olvasása, így lehetőséget ad a kiadóknak is digitális dokumentumaik publikálására.

computerworld.hu/cikkek/adobe-eb ▶

PowerPoint a Gmailben

A Google és a Microsoft küzdelmének újabb állomásaként a Gmail kedd óta PowerPoint-nézetével gazdagodott. A Google alkalmazása lehetővé teszi, hogy a Microsoft Office telepítése nélkül, a böngészőn belül lapozgassuk a levelekhez csatolt .ppt fájlokat. A PowerPoint fájlok lapozgatása egyelőre csak az angol nyelvű Gmail-felületen lehetséges. Egyesek szerint ezzel a Gmail éppen a Microsoft malmára hajtja a vizet, hiszen így lehetővé válik a PowerPoint anyagok platformfüggetlen küldözgetése és olvasása.

computerworld.hu/cikkek/gm-ppt ▶

Szoftverfejlesztés MVC-alapokon

Egy szoftver felhasználói felületének cseréje lehet nagyon könnyű és lehet nehézkes. Ha azt szeretnénk, hogy az általunk készített szoftver felületét könnyű legyen cserélni, akkor az MVC architektúra adhatja a megoldást. [írta: Horváth Ádám]

Ha megrendelői viszonyban vagyunk egy fejlesztőcéggel, akkor az egyik legnehezebb feladat azt eldönteni, hogy a szállított szoftver vajon jó-e vagy nem. A szoftverek jóságát sokféle tényező befolyásolja; közülük most a bővíthetőséget, kezelhetőséget segítő architektúráis kérdésekkel foglalkozunk.

Ha kisebb projektről van szó, akkor gyakorlatilag mindegy, hogy fejlesztői szempontból a szoftver mennyire épült fel, mert kár lenne a tervezéssel egy hónapot elvenni, ha egyszer a teljes szoft-

vert ennyi idő alatt teljesen újra is lehet írni. Nagyobb szoftverekkel már nem ilyen egyszerű a helyzet. Ahol több fejlesztőnek kell együtt dolgoznia, ott muszáj előre tisztázott irányelvek szerint dolgozni. A nagy szoftverekkel kapcsolatban mindig a hordozhatóság, portolhatóság az egyik legérdekesebb kérdés. Ezen nem az értendő, hogy a szoftvert hogyan fogjuk később egy teljesen idegen platformra átültetni (igen valószínű, hogy sehogy), hanem az, hogy a rendszert – ha kell – hogyan tudjuk más platform felé is kinyitni. Például tu-

dunk-e asztali felületet adni egy eredetileg webes rendszernek és fordítva; mennyire nehéz webre tenni egy asztali szoftver bizonyos részeit.

Mert bizony sok szoftver életében ilyesféle technikai nehézségekkel járnak a megrendelő igényei. Ez fakadhat egy korai rossz ötletből, mert a megrendelő esetleg félreértette a dolgot: nem tudta, hogy a webes azt jelenti: böngészőben fut, s nem azt, hogy olyan népszerű lesz, mint a Google. Ez a helyzet előállhat a növekedés miatt is: a megrendelő ügyfeleihez vagy a piachoz igazodva kénytelen új platform felé közeledni; és adódhat divatból is: kedvence informatikai hetilapjában a Web 2.0 kifejezés előfordulásának száma eléri a küszöbértéket.

Ilyenkor a rosszul tervezett szoftverek, pontosabban a rossz architektúrájú szoftverek fejlesztői nagy nehézségek elé néznek: a szoftver nagy részének áttervezése, újratesztelése sokkal többbe kerül annál a piaci árnál, amennyit a megrendelő hajlandó kifizetni az új platform felé mozdulásért. És ebből két kimenet adódhat: vagy nem indul a projekt, mert az ár túl magas a megrendelőnek, vagy elindul ugyan, de a felek végül összevesznek, mert az egyiknek már több az önköltsége, mint amennyit a másik valaha is hajlandó volt adni az egészért.

El lehet-e kerülni ezt a helyzetet, vagy menjünk át akkor ezen a hídon, amikor odaérünk?

san tanuló és ehhez hasonló erényekkel jellemezhető fiatal fejlesztők csoportjából minden beavatkozás nélkül architektúra-tanácsadó csoport válik, sajnos nem ez a helyzet: mindig kell valaki, aki a terveket elkészíti.

Tervezés vagy hit?

De milyen terveket várjunk el, milyen architektúrában kell „hinni” ilyen esetekben?

Nézzük először onnan a dolgot, hogy miért nem jó a „csak úgy” összerakott kód? Vegyük példának a Kifejlesztjük Bt.-t, amelynek vezetője utóljára Cobolban programozott, de most egyedi szoftver fejlesztésére kapott egy nagyobb megrendelést. Fia még a céghez csábította két frissen végzett barátját, mondván, hogy mindkettő évfolyamelső volt.

A szoftvert hárman készítették, és még olyan dolgokban is megegyeztek, mint a változók elnevezésének módja, a közös design, az egységes ikonkészlet. Az asztali szoftver a három fejlesztő százjéte szerint készült, Microsoft .NET platformon. Szép lett, használható is, de mégis van vele valami alapbaj: nincsenek elválasztva benne a rétegek. Nem látszik külön az adatréteg, a megjelenítés, és nem látszik külön a vezérlés – bár ettől a szoftver a megrendelő szemében tökéletesen működhet!

A szoftver leszállítása után a megrendelő árajánlatot kért a Kifejlesztjük csapatól: mennyibe kerülné a jelentéskészít-

Ha nagyon szép MVC-alapú szoftvereket szeretnénk látni,

böngésszük a J2EE forráskódot; a J2EE ugyanis megköveteli a fejlesztőtől, hogy MVC-alapú szoftvert készítsen.

A nagyobb szoftverek fejlesztéséhez mindenképpen más típusú szakértelem kell, mint a kis, hobbi szintű vagy magunknak írt szoftverek fejlesztéséhez. Bár a kisebb fejlesztőcégek hajlamosak azt hinni, hogy az ügyes, gyors

tő rész webes változatának kidolgozása. A cég vezetője kedvező ajánlatot adott, mert néhány úrlapról van csak szó, s a fia már korábban is csinált ilyesmit.

Csak hogy a szoftver architektúrája asztali (Winforms) felületre készült, s

TECHNOLÓGIA

Kálmán még nem látott példát arra, hogyan lehetne az asztali űrlapok közé webes lapokat keverni. Nem csoda, mert ezt nem is lehet megtenni. Tudomásul is vették a helyzetet, megírták webes felületre is a szükséges kódokat (felület, adatbázis-kezelés, logika), és készen is voltak. De a megírt kódokat később szinkronban kell tartani, s emiatt kétszer annyi hiba lesz bennük, s kétszer annyi tesztelés kell majd, vagyis végül szép lassan elolvad a webes felület kidolgozásából szerzett haszon.

A megoldás: MVC

A megoldást ebben az esetben is az MVC architektúra adhatta volna. Az MVC mozaikszó: Model-View-Controller. Az elgondolás alapja az, hogy ez a hármas, vagyis a modell (adat), a nézet és a vezérlő csak kapcsolatban van egymással, de nincsenek egymásba ágyazva, mint a fent említett fejlesztésben.

A kisebb szoftverek rendszerint összemosják az MVC határait, s ez nem is baj, mert ismerjük el: az MVC-alapú szoftverfejlesztésben igen nagy részt tesz ki a tervezés, s már a kezdetektől eszerint a modell szerint kell felépíteni az egész szoftvert!

Mi az előnye az MVC-nek a „csak úgy összeraktuk” modellhez képest? Az MVC megköveteli, hogy külön objektumokban (csomagokban) implementáljuk a modellt, vagyis az adattároló réteget, s abba az üzleti logikát is belevegyük! Például a Személy objektumban van az EddigiRendelések-Osszege függvény, vagyis ez az objektum válaszol a rá vonatkozó kérdésekre (adathelyesség, kapcsolódó objektumok stb.), s nem egy külső kód. A modellnek még egy feladata van: gondoskodni kell saját perszisztenciájáról, vagyis a mentéséről és visszatöltéséről. Egy jó modellobjektumnak van tehát Ment és Betölt függvénye is – az nem a vezérlő dolga!

A modell nem tud semmit a nézetéről, a nézet viszont tud a modelltől: egy bizonyos nézet egy meghatározott modellhez tartozik – azt jeleníti meg valamilyen formában. És ezzel el is jutottunk az alapproblémához – ahhoz, amit a Kifejlesztjük Bt.-nek nem sikerült jól kezelnie. Ha ugyanis a modell független a nézettől, akkor a nézet tetszőlegesen cserélhető a modell felett: mindegy, hogy a modell épp aktuális nézete egy asztali alkalmazás vagy egy web-

lap, a modell maga változatlan, vagyis kiválóan használható újra. Ha tehát egy weboldalhoz WAP-oldalt is szeretnénk készíteni, akkor egy MVC-architektúrával felépített rendszerbe csak néhány új nézetet és vezérlőt kell betenni, és már készen is vagyunk.

Tisztázni kell még a vezérlő fogalmát; a vezérlő a „tolmács” a nézet és a modell között. A vezérlőnek az a dolga, hogy értesítse a modellt a felhasználó

gyakorlatilag a vezérlőből állítgassuk a felület elemeinek láthatóságát.

A szépek és a csúnyák

Ha olyan megoldásokra vagyunk kíváncsiak, amelyekben a legkevésbé van jelen az MVC, akkor töltsünk le PHP forráskódokat. Alighanem már az első sem lesz MVC-alapú, mert a PHP azok közé tartozik a népszerű nyelvekből, platformokból, amelyek nem követelnek semmiféle architektúrát. A fejlesztő úgy írja az alkalmazást, ahogyan éppen kedve van, s ez sokszor előny is. Mindéből nem következik persze, hogy PHP-ban ne lehetne MVC-architektúrát írni; hogyan lehetne! Csak éppen sok előismeret és elszántság kell hozzá, mert nem kapunk semmilyen szamarvezetőt. A PHP-s fejlesztéseknek éppen ez a nagy veszélyforrása: a „PHP-fejlesztő” csak annyit jelent, hogy a fejlesztő ismeri a nyelv szintaxisát, azt nem, hogy 15 sornál nagyobb alkalmazásokat is tudna írni.

Ha azonban nagyon szép MVC-alapú szoftvereket szeretnénk látni, akkor böngésszük a J2EE forráskódokat. A J2EE megköveteli a fejlesztőtől, hogy MVC-alapú szoftvert készítsen; tetszik, nem tetszik, a megoldás architektúráisan mindenképpen elegáns lesz.

A kettő között helyezkedik el valahol a .NET platform. Valamiért a Microsoft nem akarta teljesen megkötni a fejlesztők kezét, nincs tehát olyan szigorú keret, mint a J2EE-ben, de készíthetünk MVC-alapú alkalmazásokat, elég, ha egy kicsit akarjuk.

Nézzük tehát, hogy hogyan lehet ezt az utolsó lépést megtenni.

MVC Microsoft .NET platformon

A Microsoft által erőltetett DataSet mint adattároló objektum véleményünk szerint nem alkalmas MVC-architektúrájú szoftver készítéséhez, mert nem gondoskodik saját mentéséről, és nem lehet az üzleti logikát beleírni. Ha MVC, akkor objektum-adatforrás; erre a .NET 2.0 már ad is támogatást.

Az adattároló modell réteget tetszőleges keretrendszerben lehet készíteni, de a dolog természeténél fogva a legpraktikusabb valamilyen objektumrelációs leképező rendszer, olyan keret tehát, amely könnyen képezi le az objektumokat a relációs adatbázis tábláira. Erre a feladatra az NHibernate vagy az NPersist a legjobb – kinek melyik tet-

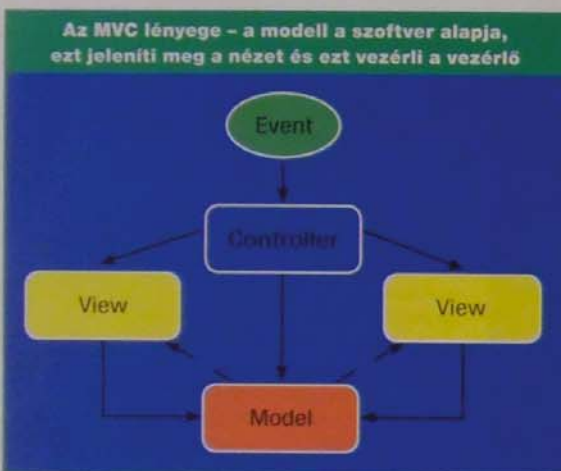
szik jobban. Mindkét keretrendszer alkalmas arra, hogy egyszerre mentsen, illetve betöltsön egy objektumfát, vagyis teljes adategységet, s ezzel nagyban segíti az üzleti logika objektumba illesztését.

A modell elkészítése tehát némi gyakorlással már sikerül, marad a vezérlő és a nézet. A nézet az, amit éppen megválasztunk – lehet Winforms vagy ASP.NET. Mivel a vezérlő függ a nézettől, maradhat az eseménykezelőbe írt kód. Hasznos szem előtt tartani, hogy ezzel nem választottuk el teljesen a nézetet és a vezérlőt, s ez döntési pont lehet: ha a vezérlőt több nézetben is használni szeretnénk, vagyis a nézetek gyakorlatilag csak skinek azonos funkciókkal, egy kicsit más külalakkal (ez az ASP.NET-ben könnyen előfordulhat), akkor a háttérben külön létre kell hozni egy vezérlőosztályt, amely fogadja a nézet eseménykezelőiben összegyűjtött hívásokat. Akárhogyan is, a .NET keretrendszer vagy azon belül az ASP.NET nem segíti teljes mértékben az MVC-architektúrát.

Ha tiszta MVC-alapú webes alkalmazást szeretnénk készíteni, akkor érdemes megnézni a Monorail keretrendszert. A Monorail már megjelenítésre sem feltétlenül az ASP.NET beépített komponenseit (WebForms) használja, s ezáltal teljesen elkülönítheti egymástól a nézetet, a vezérlőt és a modellt. Helyette választhatjuk az Nvelocity rendszert vagy a Brailt. Mi inkább az NVelocityt ajánljuk; ez a Jakarta Velocity sablonmotor (template engine) .NET-es változata. Érezhetjük tehát, hogy a megjelenítést sablonok végzik, így ténylegesen nincsenek kötve az ASP.NET-hez.

Tapasztalt ASP.NET-fejlesztőknek elsőre furcsa a működés. A modell objektumait egyszerű objektumok adják, a szükséges üzleti logikával. A vezérlő csak kiteszi az objektumokat egy asszociatív tömbbe, s onnan a nézetek kiolvashatják őket. A nézetek pedig egyszerű sablonok; eseményeiket a vezérlők kapják el, név alapján. Egy kis használat után azonban nagyon meg lehet szokni ezt a működést, és a gyakori üzleti webes űrlapok összeállítása kifejezetten gyorsá és kényelmessé válik (tapasztalatunk alapján az általános használatos űrlapok készítése vagy kétszerre gyorsabb).

Hátránya persze a betanulási idő, illetve a vezérlőelemek nélkülözése: itt nem használhatjuk a megszokott ASP.NET-es felületi elemeket, pedig az ASP.NET 2.0-ban azok bizony jól ki vannak dolgozva. ▶

lőtől származó eseményekről, például billentyűleütésről, gomb lenyomásáról stb. Fontos, hogy a vezérlő a modelltől és a nézettől is függ, mivel a kettejük kommunikációját segíti, de maga nem implementál üzleti folyamatokat!

Ha tehát újabb interaktív felületet kell készítenünk egy alkalmazáshoz, akkor a nézet mellett a vezérlőt is cserélni kell, mert a különféle felhasználói felületek más-másfajta eseményeket kelthetnek.

Nagyon fontos világosan látnunk, hogy az MVC-ben a modell maga implementálja az üzleti logikát, és maga gondoskodik a betöltésről, mentésről, vagyis a modell maga a szoftver! Ez ad lehetőséget arra, hogy a rendszer nézeteit és a nézeteket összekapcsoló vezérlőket egyszerűen, bármikor ki lehessen cserélni. Mivel azokban így csak nagyon kevés kód van, gyakorlatilag csak annyit, amennyi a modellt vezérléséhez, illetve megjelenítéséhez kell.

Nemcsak arra van mód ezzel, hogy a webes felület mellé WAP felületet adjunk, az asztali alkalmazáshoz pedig webeset, hanem arra is, hogy bizonyos csoportoknak (például a regisztrálatlan böngészőknek) egy csak olvasható nézetet adjunk – egy szinte üres vezérlővel, olyanl tehát, amely nem fogad eseményeket a felületről. Ezzel elkerülhetjük a jogosultságkezelés egyik legsúlyosabb fajtáját: azt, hogy kódból,

TECHNOLÓGIA

ADOBE CREATIVE SUITE 3

Webre és asztalra

Az elismert Photoshop-szakíró és a CS3 egyik béta-tesztelője, Mark Galer megfogalmazása szerint az Adobe Creative Suite 3 kibocsátásáról valószínűleg csak azok nem értesültek, akik valahol az Andok hegység mélyén, egy szekrényben töltötték az elmúlt időszakot. Arról azonban már kevesebben tudnak számot adni, hogy az új csomag mennyiben hozott változást a korábbi Adobe-termékekhez képest. [írta: Tököli Gábor]

Az Adobe történetének legjelentősebb szoftverkibocsátásaként hivatkozik a Creative Suite 3 (röviden CS3) megjelenítésére. A csomagról röviden két dolgot lehet elmondani: egyrészt világos képet ad a cég elképzeléseiről a közeljövő grafikus és multimédiás tartalmaival kapcsolatban, legyen szó webes vagy asztali alkalmazásokról, illetve a kettő között lévő határ fokozatos felszámolásáról. Ezekre az elképzelésekre nemcsak felhasználóként, hanem tartalomszolgáltatóként is érdemes odafigyelni, hiszen az Adobe közvetlenül és közvetve is meghatározó szerepet tölt be a jövő alakításában – erre jó példa, hogy riválisai (például a Silverlight médiaplatformot fejlesztő Microsoft) saját pályáján akarják megverni a vállalatot, ami akkor is érkező győzelmet jelentene az Adobenak, ha netán sikerrel járnának. A CS3 csomag másik fontos jellemzője, amit a legtöbb ismertető és kritika kiemel: a szoftverek újdonságai

között a szakemberektől a hobbi-fényképészekig mindenki talál olyasmit, amelyet örömmel üdvözl. Ez persze lehet véletlen is, ám valószínűbb, hogy az Adobe azon szoftvercsoportjainak egyike, amelyek odafigyelnek két kibocsátásuk között a kívülről megfogalmazott észrevételekre. Mivel kreatív munkafolyamatokat segítő szoftverekről van szó, nehéz egyértelműen osztályozni azok megjelenését és funkcionalitását. Az új Creative Suite letisztult dizájnya mindenestre egyszerű és hatékony megoldásokat takar, továbbra is megkerülhetetlenül téve az Adobe megoldásait.

Mi van a dobozban?

Az új Creative Suite termékeket három csoportba osztották, felhasználási területek szerint optimalizálva azok tartalmát. A CS Design készlet elsősorban grafikusoknak és DTP-szakembereknek szánják, a CS Web csomagot webes fejlesztéshez, a CS Productiont videós munkálatokhoz ajánlják. A Creative Suite Master Collection a

készletekben található összes alkalmazást tartalmazza. A Design- és a Webcsomagon belül Standard és Premium változatot is találunk, utóbbiak valamivel gazdagabb összeállítást kínálnak – természetesen magasabb áron. A választék tehát adott, a hazai felhasználóknak csak az szegheti kedvét, hogy több mint ezer dollárral többet kell fizetniük az egyes csomagokért, mint az Egyesült Államokban dolgozó kollégáiknak. A CS3 Design Standard és Design Premium változatai egyébként hamarosan magyar nyelven is megjelennek.

Mindenki ismeri, és már majdnem mindenki használta is a ma már hét éves

kalkulációkban. Az ImageReady mostantól szintén a Photoshop része. Általánosságban elmondható, hogy a fotósoknak, dizájnereknek és általában a „kreatívoknak” nincs igazán szükségük az Extended változatra – az olyan funkciók, mint a MATLAB-támogatás, a képelemzést már tudományos magasságokba emelik. Más kérdés, hogy a nyári fotók méretre szabásához vagy a frizura megigazításához a közkezen forgó 7.0-s Photoshop-verzió is több mint elég. A legtöbb az új Photoshop nyomtatási képességeit is hangsúlyozzák. A szoftver színkezelése már korábban is remek volt, sokan azon-

TUDTA-E?

A Nagy Adobe Nap

Az Adobe Creative Suite 3 bemutatója kapcsán életre hívott rendezvénysorozat, az Adobe Creative Suite 3 Roadshow budapesti állomásán, a Nagy Adobe Napon mi is jelen voltunk. Az április 26-án megrendezett konferenciának az ELTE Egyetemi Kongresszusi Központ adott otthont. Az előadók között olyan ismert és népsze-

rű szakembereket láthattunk viszont, mint az Adobetól érkezett Christopher Brennan és Mirko Ledicel, a hazai szakmát pedig Jakab Zsolt és Tamási Akos képviselte; az Apple színeiben érkezett Alari Rosenfeld. Az eseményen készített felvételek a computerworld.hu/cikkek/adobenap címen tekinthetők meg.

Photoshop képszerkesztő korábbi változatait. Az új szoftver most két változatban érkezett meg. A Standard forma mellett a klasszikus alkalmazás javított változatát (Photoshop Extended) 3D-, videó- és Flash-támogatással bővítették, sőt FLV kiterjesztésű animációkat is lehet készíteni, amelyeket exportálhatunk, majd át is szerkeszthetünk más CS3-al-

ban kényelmetlennek tartották a nyomtatási beállításokat – nekik biztosan tetszeni fog az új felület.

A névről szintén jól ismert, bár „nem gyerek kezébe való” Adobe Illustrator vektorgrafikus program, a CS3 csomagban új színezési technikákkal, videós template-ekkel, vektoros After Effects eszközökkel és fejlett Flash-integrációval jelentkezik. Az InDesign kiadványszerkesztő új táblázatstílusokat és effektesési lehetőségeket vonultat fel, és képes a fájlokat XHTML formában a Dreamweaver weblapkészítő programba exportálni. Az Encore DVD-program már a Premiere Pro videószerkesztő része, az Adobe After Effects pedig önállóan, de csupán egy változattal mutatkozik be. Az Audition hangszerkesztőt már nem találjuk meg a CS3-ban, az önállóított alkalmazást a Soundbooth vette át. Az Adobe által felvásá-

rolt Serious Magic két fejlesztéssel képviselteti magát: az OnLocation a Serious Magic DV Rack folytatása, amellyel direkt videofelvétel készíthető a merevlemezre.

A Creative Suite csomagok összehasonlító táblázata

	Design Standard	Design Premium	Web Standard	Web Premium	Production Premium	Master Collection
InDesign	✓	✓	✗	✗	✗	✓
Photoshop	✓	✗	✗	✗	✗	✗
Photoshop Extended	✗	✓	✗	✓	✓	✓
Illustrator	✓	✓	✗	✓	✓	✓
Acrobat 8 Professional	✓	✓	✗	✓	✗	✓
Flash Professional	✗	✓	✗	✓	✓	✓
Dreamweaver	✗	✓	✓	✓	✗	✓
Fireworks	✗	✗	✓	✓	✗	✓
Contribute	✗	✗	✓	✓	✗	✓
After Effects Professional	✗	✗	✗	✗	✓	✓
Premiere Pro	✗	✗	✗	✗	✓	✓
SoundBooth	✗	✗	✗	✗	✓	✓
Encore DVD	✗	✗	✗	✗	✓	✓
Bridge	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Version Cue	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Device Central	✓	✓	✓	✓	✓	✓

TECHNOLÓGIA

Az Ultra kulcsolási segédprogrammal Blue Box és Green Screen technikával készült videókból emelhető ki a háttér.

A CS3 leginkább várt eleme természetesen a Flash Professional. Ennek legfontosabb tulajdonsága a többi CS3 termékkel való együttműködés – a fájlokat natív formában lehet Flashbe exportálni, ahol azt tovább is szerkeszthetjük, az FLV-be mentett eredmény mellett pedig akár vissza is tölthetjük őket az eredeti szoftverbe, vagyis egy-egy munkát sohasem zárunk le visszafordíthatatlanul. Az Adobe-Macromedia egyesülés óta ez az első alkalom, hogy a két fél termékei kielégítően együttműködnek, és az eddigi éles határ elmosódik a webes és desktop-felhasználásra szánt programok között; nem is beszélve a közös színkezelésről vagy az egységes kezelőfelületről, amely sok felhasználónak alapvetően fontos lehet. Az Adobe időközben elérhetővé tette a CS3 szoftverek próbaverzióit az érdeklődőknek az első indítástól számítva 30 napjuk van az új funkciók megismerésére, a próbaverziók pedig a korábbi gyakorlattól eltérően teljesen megegyeznek a boltokban kapható dobozos vagy licenverziókkal, és a sorozatszám birtokában aktiválhatók, vagyis nincs szükség újratelepítésre.

Jobb későn, mint soha

Az Adobe saját médi lejátszójának hiányát sokan különös dolognak tartották. Természetesen a Flash Player manapság már az első letöltendő bővítmény minden frissen telepített böngészőhöz, mégsem tölthette be az idén bemutatkozó Adobe Media Player szerepét. Az új szoftver az Adobe a Flash-videó formátum jobb minőségű lejátszását és egykattintásos nézői osztályozását ígéri, kiegészítve a Favoritok szolgáltatásával, amely automatikusan letölti a kedvenc TV-műsorok vagy videopodcastok újabb adásait. A lejátszó platformfüggetlen lesz, nyílt szabványokra épül

(például RSS vagy SMIL). Lényege azonban az lesz, hogy a web legnépszerűbb videóformátumát böngésző nélkül is le tudják játszani, tehát a videotartalmak letöltése mellett lehetővé teszi azok kapcsolat nélküli megtekintését is. A tartalomszolgáltatók szempontjából a hálózatban vagy hálózat nélkül való lejátszás (élő adás, progresszív letöltés, csak letöltés utáni lejátszás) lehet érdekes, illetve a nézőcentrikus dinamikus hirdetések lehetősége – a lejátszó látványát például menet közben, az aktuálisan futó tartalom márkájához vagy témájához illően lehet testre szabni. Az új hirdetési formák mellett egyébként engedélyalapú analitikai adatok állíthatók össze Adobe Media Player segítségével, s ez szintén csábító lehet a tartalomszolgáltatók számára. A lejátszó a tervek szerint védelmi lehetőségekkel, így például az adás titkosításával, a tartalom sértetlenségvédelmével és személyazonosság-alapú védelmével érkezik majd. A tervek szerint az Adobe Media Player bétáját 2007 folyamán ingyenesen le lehet majd tölteni az Adobe Labs honlapjáról, a végleges változatot pedig várhatóan az év végén az Adobe-tól és a média- illetve a technológiai partnerek széles körétől lehet majd beszerezni. Az Adobe Media Player egyike a cég első Apollo-alkalmazásainak.

Apollo és Flex – a CS3 valódi jelentősége

Az Apollo annak az operációs rendszertől független alkalmazásfuttatónak a kód-

neve, amelynek segítségével a webfejlesztők meglévő programozási ismereteikre, illetve az Adobe Flash és az Adobe Flex szoftverre építve gazdag internetes alkalmazásokat (RIA) készíthetnek. Kevin Lynch, az Adobe első alelnöke és vezető szoftvertervezője szerint a RIA napjainkra a webes-számítógépes élmény központi elemévé vált, az Adobe célja pedig az, hogy áthidalja a szakadékot a web és a személyi számítógép között. Az Apollo alkalmazásfuttató alfa-verziója és az Apollo szoftverfejlesztő készlet (SDK) március közepe óta ingyenesen letölthető, két hete pedig kiderült, hogy az Apollo az Adobe AIR (Adobe Integrated Runtime) név alatt folytatja, és béta-verzióját a Flex fejlesztői környezettel együtt a múlt héten tette elérhetővé.

Michelle Turner, a vállalat alelnöke szerint az AIR és a Flex 3 publikus bétája és szoftverfejlesztő készlete egyszerű lesz letölthető, ez pedig a vállalat első olyan kibocsátása, amely a programozási modell és az alkalmazásfuttató együttes megjelentetésével segíti a RIA-programozást.

Az AIR lehetővé teszi a fejlesztőknek, hogy ne csak a Flashben írt kódokat használhassák fel a desktop-alkalmazások elkészítése során, hanem a HTML-ben, AJAX-ban vagy más nyelvekben (akár a Javascript) írtakat is, és

a PDF-dokumentumok integrációja sem okoz gondot. A Flex 3 bétája a Creative Suite 3 csomaggal való jobb együttműködést ígéri, a tesztverzió ezenkívül egy olyan eszközt is felvonultat, amely az alkalmazások működését és megjelenését még a fejlesztés során elemzi, megkönnyítve annak optimalizálását és működésének felgyorsítását. Turner elmondása szerint a Flex 3 alatt készülő állományok mérete is sokkal kisebb lesz, mint a Flex 2-eseké, és gyorsabban is futnak majd. Érdekes, hogy a Microsoft az Adobe Flash riválisának számtal Silverlight-technológiába szintén integrálta saját .NET alkalmazásfuttatójának egyik verzióját, és a Silverlight-képes video- és multimédiás alkalmazások keresztplatformos, különböző böngészőkön való futtatására. (A Silverlight bemutatkozásáról május 15-én megjelent 20. lapszámunkban olvashattak.)

A CS3 kibocsátását mindezek alapján csak az Adobe további fejlesztéseivel párhuzamosan érdemes vizsgálni.

A Macromedia sikeres beolvasztása után a vállalat most érkezett el arra a pontra, amikor törekvései a desktop- és online alkalmazások egységesítésére (állítólag készül már az ingyenes, internetes Photoshop is) és a különféle szoftverek működésének összehangolására már kézzelfogható eredményeket hozott. Ez az átjárhatóság valószínűleg izgalmas időszakot hoz majd a sokak szerint holtpontra jutott webdizájn történetében, így a CS3-csomag sem csak a képkezelés területén jelent némi előrelépést, de hozzájárul a kreatív energiák áramlásának felélesztéséhez is. Felhasználói szempontból pedig ugyancsak öröndetes, hogy a fejlesztésekbe a már említett Microsoft vagy éppen a Google révén további nehézsúlyú versenyzők is beszálltak, hiszen ha az Adobe nem is, az internetezők mindenképpen profitálni fognak a versengésből. ▶

GYAKORLAT

Végül, de nem utolsósorban...

Aki sohasem használt Photoshopot, és a Flash iránt sem érdeklődik, annak is

kötelező letöltés az Adobe Acrobat dokumentumkezelő szoftver június elején megjelent 8.1-es frissítése, amely révén a program már a 64 bites Microsoft Windows XP és Vista operációs rendszereket és a Microsoft Office 2007 irdai alkalmazáscsomagot is támogatja. Az update a dinamikus űrlapok könnyebb kezelését is lehetővé teszi. A frissítés ingyenesen elérhető az Adobe honlapján.

Hőségmozaik

A spam egyre nagyobb probléma, és a spamme-
rek néha rá is faraghat-
nak. Meg a Google
is fontos téma, amit
kiegészítünk némi
blogajánlóval.
Laza, nyár eleji, az
időjáráshoz illő egyveleg
a nagy amerikai
blogtérből.

[írta: Nemes
dZ. Dániel]

Örömhírel kezdem a Blogfigye-
lőt: Az Egyesült Államok-
ban elítéltek egy spammet.

A bíróság szerint a 26 éves
Adam Vitale felel az 1,2 mil-
lió America Online felhasz-
nálónak küldött kéretlen e-
mailekért. A levelek fejlécét
megváltoztatva és több külön-
böző szervert használva sike-
rült kijátszania Vitale-nek és
bűntársának az AOL szűrő-
it. A titkosszolgálat egy infor-
mátora munkát kínált a spam-
királynak, aki azt elfogadta, és
6500 dolláros előleget is kért.
Az informatornak többek közt
azt is elmondta, hogy 40 szer-
verről küldözgeti a kéretlen
leveleket, és havonta 40 ezer
dollárt zsebel be ezért. Vitale
akár 11 évet is kaphat, amit remé-
lem egy szörnyű kellemetlen helyen fog el-
tölteni.

Titánok harca

Ismét egymásnak esett két nagy cég:
a Google állítása szerint a Microsoft
unfair üzleti előnyre tesz szert a
Windows Vista részét képező Desktop
Search-csel, ugyanis a Windows kere-
sőt nem lehet kikapcsolni, illetve ha
egyszerre fut vele a Google, az jelentő-
sen lelassítja a számítógépet. A ke-
resőcég ezért a szövetségi és az állami

ügyészségen is bepanaszolta a Micro-
softot. Keresetében a Google arra hi-
vatkozik, hogy a Microsoft megsértet-
te a 2002-es antitörzst egye-
zséget, amely megtiltja a
cégeknek, hogy olyan operáci-
ós rendszert tervezzenek, ami
behatárolja a fogyasztók vá-
lasztási lehetőségeit.

Steve Rubel
marketing-
szakértő

George Ou a ZDNet-en
úgy fogalmaz, hogy a Google
fellépésének kicsit hiszti szaga
van. Ou írásában összehason-
lítja az esetet azzal a bot-
ránnal, amely a 90-es évek
végén tört ki a Microsoft kö-
rül, amikor is a Compaq gé-
pek tulajdonosait fenyeget-
ték Windows-licencük meg-
szüntetésével, ha ne adj' isten
a Netscape-et részesítenék

előnyben a Microsoft Internet Ex-
plorerével szemben. Szerinte ez az eset
alapvetően más, ugyanis senkit nem
kényszerítenek arra, hogy a Microsoft
keresőt használják, és nincs jogi kö-
vetkezménye a Google betöltésének,
még az orrunkat sem fogják ütemesen
a billentyűzetbe verni Redmondból ér-
kezett komor, öltönyös urak. Az is va-
lőszínű, hogy most a Microsoft
ugyanolyan agresszív lenne, mint akko-
riban, hiszen azóta számtalan jogi pro-
blémájuk akadt, így nem valószínű, hogy
keménykedni próbálnának. Ami pedig

a keresőt illeti: roppant egyszerű kikap-
csolni, sőt ezt akár a Google Desktop
telepítője is megteszi helyettünk.

Azért még valami hozzátartozik eh-
hez a történethez: a Windows Search
Service meglepően jól sikerült kereső,
a szakírók általában dicsőreleg nyilatko-
tak róla. Ugyanakkor a Google-nak ép-
pen nemrégiben támadt egy kis bizton-
sági problémája a saját keresővel – ért-
hető tehát, ha kicsit idegesek.

Mi változott a kilencvenes évek óta?
Ahogy a *New York Times* is írja: a Micro-
softot aktív lobbizásba kezdett, ami ko-
rábban nem volt jellemző a cégre. 2000
és 2006 között 55 millió dollárt fordít-
ottak lobbitevékenységre. Bizony, na-
gyot fordult azóta a világ,
hogy *Bill Gates* személyes el-
lenérzése miatt az óriáscég
tartózkodott az állammal való
bármilyen érintkezéstől. Kí-
váncsian várjuk, mi lesz ebből
az irányváltásból – valószínű-
leg semmi.

Blogajánló

Marc Andreessen nemrégiben
blogot indított (<http://blog.pmarca.com/>),
mindenkinek
ajánljuk, nagyon élvezetes ol-
vasmány. Június harmadikai,
„Bubbles on the brain” című
bejegyzése különösen figye-
lemreméltó. Az írás a Web 2.0
lufival foglalkozik, illetve azt bizonyít-
ja be, hogy ilyen nem is létezik, csupán
az emberiség szokásos apokalipszis-vá-
rásáról van szó. Andreessen részletesen
elemzi az emberi pesszimizmus evolú-
ciós okait, röviden összefoglalja a „ka-
tasztrófajóslás” huszadik századi törté-
netét, és alaposan megindokolja, miért
nem valószínű, hogy az összeomlás be-
következik.

Andreessen szerint az internet már
teljes mértékben mainstream médium-
nak számít, nagyon olcsón és gyorsan
kínál szolgáltatásokat egyre több em-
bernek. (Tudták, hogy ma már nagyobb
értékben adnak el ruhát online csator-
nákon keresztül, mint hardvert és soft-
vert összesen? Legalábbis meglepő.)
Összegzi a hatalmas üzleteket, amelyek
során webes cégeket vagy szolgáltatá-
sokat vásároltak dollármilliókért vagy
milliárdokért – a Google, a MySpace,
a Facebook – mind-mind rengeteg
pénzt hoznak, és egyáltalán nem úgy
fest a helyzet, hogy ez változni fog.

Ennyiben igazat is adhatunk neki,
ám mindenképpen megfontolandó
Steve Rubel véleménye is, aki arra
figyelmet fordít, hogy igenis létezik egy
lufi, amelynek a kipukkanása sem le-

het messze. Amit leír, azzal egy koráb-
bi *Blogfigyelő*-ben már foglalkoztunk,
ha emlékeznek *Kathy Sierra*: „We're
screwed” ábrájára a tisztelt olvasóink
(Fel munkára, dallal! Vagy csiripelés-
sel? – *Computerworld* 2007/15. szám).
Rubel is leírja, hogy elértünk egy
olyan technológiai szintre, amikor egy
embert már túl sok inger, információ,
„input” ér, olyan sok, hogy azt az em-
beri agy egyszerűen nem tudja kezel-
ni. Hamarosan jönnie kell valamilyen
válságnak, vagy egy olyan evolúciós lé-
pésnek, amely alkalmassá teszi az em-
beri agyat a gyakorlatilag végtelen
mennyiségű információ befogadására.

Addig is viszont tehetünk valamit
azért, hogy időnk nagy ré-
sze ne vesszen kárba: Andre-
essen pár egyszerű tanáccsal
is szolgál olvasóinak, amelyek
első hallásra kissé meglepők
lehetnek (például hogy ne le-
gyen merev munkarendünk),
de érdemes őket kipróbálni,
saját életünkbe átültetni őket.

Marc Andreessen
blogger

Említi a 80/20 szabályt is,
amely egy közgazdasági ökol-
szabály ugyan (a következőkz-
mények 80 százaléka 20 szá-
zalknyi okra vezethető vissza),
de a saját életünkre is alkalm-
mazhatjuk. Erről a *Lifehacker*
blogon olvashat, akit érdekel.

Ha már ajánló, pillantsunk
fel egy pillanatra monitorunkról, és
nézzünk meg egy rendkívül sikeres
könyvet, amely az igen csábító „The
4-Hour Workweek” (A négyórás mun-
kahét) címet viseli, és szorosan kapcsolo-
dik a Rubel által felvetett problémá-
hoz. Az írója *Tim Ferris*, akit Robert
Scoble vendégül látott az egyik *Scob-
leShow*-ban, és közel egy óráig beszél-
gettek a könyvről. ▽

NÉVJEGY
Bloggerek

Steve Rubel: az Edelman multinaci-
onális PR-cég alkalmazottja; marke-
tingszakértő, az új kommunikációs
technológiák szakértője
(www.micropersuasion.com/)

Marc Andreessen: a Netscape
Communications Corporation tarsa-
lapítója, a Mosaic egyik megalkotó-
ja, jelenleg az Opsware cég vezetője
(<http://blog.pmarca.com/>)

George Ou: IT-tanácsadó, a Tech-
Republic egyik igazgatója, a ZDNet
bloggere
(<http://blogs.zdnet.com/Ou/>)

2007.06.26.

HORIZONT

A sötét oldal apostola

A mélyfekete árnyalat képernyőre varázslásával, méretével és takarékos működésével hívja fel magára a figyelmet a Samsung új HD LCD készüléke. A 178 cm-es tévét a Samsung képjavító technológiáival vértették fel, a hagyományos, hideg katódos fluoreszcens lámpa helyett LED-es háttérvilágítást alkalmaz. A Local Dimming technológia lehetővé teszi a LED-es háttérvilágítás kikapcsolását a sötét képterületeken, ami 500 000:1 dinamikus kontrasztarányt eredményez, miközben a fogyasztás 50 százalékkal csökken. computerworld.hu/cikkek/samsung-blk ▶

Napelemes kereső

A Google központjában épített napelem-renteteg 1,6 megawatt energiát állít elő, ami a komplexum igényeinek harmadát fedezi; de a cég munkatársai is a napenergiából nyert árammal töltetik fel ügynevezett plug-in autóikat. computerworld.hu/cikkek/google-amp ▶

Lyukas világháló

Az internet behálózza a világot – szól a közhely. A háló ugyan erős, de szakadozott, és bizony nem fedi le a világot. Vannak helyek, ahol az emberek nemhogy nem férnek hozzá a mostani weboldalakhoz, de azt sem tudják, mi az. [írta: Makk Attila]

A világban már a Web 2.-ről beszélnek, konferenciákat tartanak, könyveket adnak ki – de vannak helyek, nem is kicsik, ahol az emberek nemhogy nem férnek hozzá a mostani weboldalakhoz, de azt sem tudják, hogy léteznek ilyenek. És most ne az afrikai kontinens belsejére gondoljunk, vagy az Amazonas menti őserdőben élő egyszerű népekre. Ha oda eljut valaki, műholdas eszközzel elér-

heti az internetet, a helyi törzsek pedig inkább csodálják a nagy varázslót, mint megeszik.

Amennyire szabad, annyira idegesíti az internet az egyes kormányokat. Legyünk őszinték: MINDEN kormány szeretné az internet egyes részeit, lehetőségeit betiltani, de legalábbis ellenőrzése alá vonni. És természetesen ezt minden kormány kizárólag a nagyobb szabadság érdekében kívánja megten-

ni... (Bombázni is kizárólag a béke érdekében szoktak, mint tudjuk...)

Az internet ellenőrzés alá vonása persze kicsit túlmutat azon a tényen, hogy a világhálót korlátozni szeretnék. Lényegében az információ szabadságáról van szó. Az internet ennek remek hordozója, és mivel gyorsan hatalmas tömegű tudásanyag továbbítható rajta, a politikusoknak ez fejtörést okoz. A cenzúra, az információ ellenőrzése lehetetlenné válik, hiszen pillanatonként hatalmas mennyiségű adathalmaz keletkezik. És tegyük hozzá: ha egyszer felkerült valami a világhálóra, az ott is marad, hiszen hiába töröltenek egy-egy tartalmat, azt már több millióan lementették, és előbb-utóbb ismét felbukkan valahol.

Jó a jüan is

Akinek nagy hatalma van, annak lehetősége is van az internet korlátozására: Kína nagyon jól cenzurálja az országba bejutó oldalakat, annyira, hogy a Yahoo és a Google is – sokak megdöbbenésére – beadta derekát, hogy Kína számára más találatokat ad, vagyis saját maga cenzurálja a tartalmat. Persze ha üzletről van szó, a Microsoft sem maradhat le: a Kínában működő blogszolgáltatása egy részéből kiltolta a „democracy” szót. Az üzlet az üzlet, a jüan is van olyan jó pénz, mint a dollár...

A világ nagy, az internetre minden fölkerül; óhatatlan, hogy másokat sértő tartalom jelenjen meg. Egyik fele a törvényeket sérti – ezek egy

GYAKORLAT Kínai Google

A http://opennet.net/google_china/ címen össze lehet hasonlítani, hogy a Google milyen találatokat ad a Kínából és a nem Kínából indított keresésekre. Képünkön a *lakundafa* szóra adott képeket láthatják, de érdekes a Tibet, Tajvan, a Tienanmen szavakra vagy a nemi szervek megnevezésére adott válasz is. A kínai Google másképp is elérhető, akár a magyarral is összehasonlítható – nagyon tanulságos.

vényeket sérti, abból is több lehetőség van: nem ritkák a másokat szándékosan sértegető oldalak, tartalmak, ahol a másik lehet egy-egy személy, intézmény, vagy akár ország is. És az is mindennapos, hogy egy-egy tartalmat valaki sértőnek talál, és leveteti, vagy más módon – akár erőszakkal is – intézkedik annak megváltoztatásáról.

Amennyire szabad, annyira idegesíti az internet az egyes kormányokat.

MINDEN kormány szeretné az internet lehetőségeit betiltani, de legalábbis ellenőrzése alá vonni.

részében (szoftver, gyermekpornó) elég széles körű tiltás, más részében országonként változó, hogy mit szabad, és mit nem. Ami pedig nem a tör-

Persze ahhoz, hogy valaki ilyen tartalmat meg tudjon nézni, internet-hozzáférés kell – és ezt a legegyszerűbb korlátozni.

HORIZONT

Ország	Internetezők száma	Lakosság arányában
Korlátozások		
Burma (Mianmar)	300 000	0,5%
Az internetkävözökben a képernyőképeket néhány percenként mentik és archiválják. A burmai ellenzék külföldi szerveit kiszűrik (hazai nincs is).		
Egyiptom	5 000 000	7%
A hazai véleményeket igen nagy szigorral monitorozzák, komolyan büntetik, aki Mubarak elnököt kritizálja, vagy gúnyt űz az iszlámból. Ennek ára 4-5 év börtön.		
Fehéroroszország	3 450 000	35%
Az ellenzéki oldalakat, pontosabban minden olyan oldalt, ahol megjelenik a kormány bírálata, igyekeznek elérhetetlenné tenni. Az internetkävözökben a látogatott weboldalakról listát kell vezetni.		
Észak-Korea	0	0%
Észak-koreai domaint még nem jegyezték be, az országban gyakorlatilag nincs lehetőség az internet használatára – kivéve természetesen az élcapat, a párt egyes vezetőit.		
Irak	36 000	0,1%
A megszállás előtt nagyon nehéz volt internet-előfizetéshez jutni, akkor alá kellett írni egy papírt, ami szerint ha ellenséges (iszlámmal, kormányval) oldalra bukkan valaki, azonnal jelenti. Az állam nem hagyatkozott teljesen a polgárok bejelentéseire, komolyan apparátust tartott fent a nem kívánt oldalak kiszűrésére. A USA jelenlétével az internetezők száma nem változott, a látogatott oldalak ellenőrzésére meg lenne az igény, de a kaotikus állapotok miatt egyelőre úgy tűnik, ez nincs megszervezve. A leveleket szigorúan ellenőrzik. A USA és szövetségesei bázisain teljes internet-hozzáférés van.		
Irán	7 500 000	11%
Sokkal több embernek van internet-hozzáférése, mint itthon, de ez a lakosság kis része. Az iszlámot gúnyoló, bíráló, az iszlám tanítással ellenkező tartalmú oldalakat kiszűrik: fotók, filmek nem érhetőek el, de például a nők társadalmi szerepvállalását taglalo webhelyekből is el-eltűnnek oldalak. A független híroldalak is ki vannak tiltva, 2005 óta legalább 20 bloggert tartóztattak le blogírástért.		
Kína	137 000 000	10%
Minden weboldalt, aminek témája a hivatalos kormányzat szerint nincs, vagy nem Kínába való, kiszűrik: Tibet, Tajvan státusa, az ország átnevelő (koncentrációs) táborairól szóló híradások, a kínai emigránsok oldalai, emberi jogokkal foglalkozó oldalak. A Google Kínába telepítette azon gépeit, amelyek Kína részére külön, sajátos igények szerinti keresést végeznek. Aki a szűrőket kijátssza, illetve Kínán belül a hivatalos politikával nem egyező tartalmú weboldalt készít, az börtönbe vagy lágerbe kerül, akár évtizedekre.		
Kuba	19 000	1,6%
Igen kicsi a lehetőség az internethez való hozzáférésre: szállodákban és internetkävözökben. A látogatott oldalakat naplózzák, és ha nem illő tartalmat találnak, akkor figyelmeztetik a felhasználót, hogy ezt az oldalt érdemes hanyagolni – valószínűleg a sok külföldi turista miatt ennyire enyhe a szabályozás. A kubaik csak minimális mértékben juthatnak internethez.		
Szíría	1 100 000	6%
Egyes arab nyelvű oldalakhoz való hozzáférések (amelyek a Szíriában élő kisebbségekkel foglalkoznak, illetve ellenzékiek), le vannak tiltva. Aki ezeket kijátssza, börtönbe kerül.		
Szaúd-Arábia	2 500 000	11%
Az iszlám tanítása szerinti tiltott dolgokat kiszűrik (pornográfia, homoszexualitás...), ahogy az izraeli publikációkat is, és az ellenzéki anyagokat is.		
Thaiföld	8 400 000	12%
Egyes híreket szolgáltató oldalakat (mint például a CNN) erősen cenzurálnak.		
Törökország	16 000 000	21%
Elvileg szabadon hozzáférhető minden, de egyes dolgokra érzékenyen reagálnak, és az ebben érintett oldalakat letiltják: az utóbbi időben Atatürk gúnyolása miatt történtek ilyen szűrések.		
Tunézia	1 000 000	9%
Az internetkävözök a kormány felügyelete alatt állnak, a kormányt családja birtokolja az internet tunéziai üzemeltetését. Rengeteg oldal ki van tiltva, nemcsak ellenzékiek, hanem újságok, híroldalak is. (pl. Ríporterek határok nélkül). A webes levelezést is igyekeznek lehetetlenné tenni – a szolgáltató iszonyú lassan adja az oldalt, akár negyedórát is kell rá várni. Kormányt bíráló anyagot elhelyezni nem tanácsos, börtön jár érte.		
Üzbegisztán	880 000	3%
Az ország nem kormánytól függő oldalai, illetve ellenzéki anyagot tartalmazó külföldi oldalak ki vannak szűrve. Ugyanakkor az üzbég informatikai miniszter már 2005-ben kijelentette: nincs mód az internet korlátozására (to censor) az országban.		
Vietnam	10 711 000	12,7%
Gyakorlatilag Kínát követi, csak éppen politikailag sokkal merevebb, és nincs akkora műszaki kapacitása, mint a nagy testvérének. Nagyon is valóságos rendőrséget tart fenn a virtuális tér ellenőrzésére: tagjai az internetkävözökben figyelnek, illetve a weben keresnek kiszűrendő tartalmat. Legalább három „internetes-disszidens” évek óta börtönben ül, mert online a demokrácia előnyeiről beszélgettek.		

Ma 26–40 ország korlátozza kisebb-nagyobb mértékben az interneten elérhető tartalmat. Dél-Korea egy témát tilt: ez pedig Észak-Korea. Politikai információk szűrésében élen jár Mianmar (ismertebb nevén: Burma – a szerk.), Kína, Irán, Szíría, Tunézia és Vietnam. A szociális, mindennapi élettel kapcsolatos szűréseket az iszlám országokban találjuk, de ide tartozik Németország és Franciaország is.

A legegyszerűbb eljárás, hogy a sávszélességet korlátozzák: ezzel elvágják a felhasználókat a multimédia-szolgáltatásoktól, nagy felbontású képektől, egyáltalán attól a lehetőségtől, hogy viszonylag rövid idő alatt sok információhoz jussanak. Az internet-hozzáférést korlátozó kormányok megfelelő szervei szükség esetén egyszerűen megtámadják, túlterhelik azt a szervert, amely nekik nem tetsző anyagot

GYAKORLAT

Internet elől elzárva

A világon vannak országok, ahol nemcsak feltűnően kicsi az internethez hozzáférék aránya, hanem még külön meg is nehezítik a hozzáférést. Komoly apparátussal korlátozzák az információ szabad áramlását (lásd a táblázatot).

Az iszlám országokban a vallás gyalázását, a pornográfiát, a szerencsétlenségeket tiltják, az említett két európai országban pedig a holokauszt tagadása és a náciizmus pozitív értelemben vett emlegetése tiltott. Érdekes, hogy olyan országok is vannak, ahol azt gondolnánk, hogy komolyan szűrik az internetelérést, pedig szabadon engedik a felhasználókat: Afganisztán és Irak valószínűleg az egységes vezetés és az infrastruktúra hiánya miatt, de Izrael, Malajzia, Nepál, Oroszország, Venezuela esetében valószínűleg úgy vélik, az internet nagyobb gazdasági előnyt jelent, mint amennyi politikai hátrányt okozhat.

Hogy szűrik a nem kívánt tartalmat?

A kormányzatok, amelyek az internet-hozzáférést korlátozzák, általában ugyanazt a technikát használják, amit egyes cégek, ahol az alkalmazottaknak nem engedik bizonyos oldalak látoga-

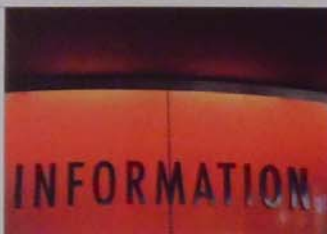
publikál. Talán egyszerűbb, de jobban tetteen érhető az a megoldás, amikor a szolgáltatók letiltják annak a szervertnek az elérést, amely nem tetszik; így járt a YouTube, a Google blogszolgáltatása, a CNN, a BBC is.

Ezt továbbfejlesztve, az adott helyről csak bizonyos tartalmakat tüntetnek el: egyszerűbb esetben simán kulcsszavakra keresve, de léteznek már olyan eszközök, amelyek a szövegtörnyezetet is figyelembe veszik. (Technikailag úgy működnek, mint a spam-szűrők.) A világszerte használt tartalomszűrőknek nagy alkalmazói ezek a kormányzatok, hiszen esetleg több tízmillió felhasználó kéréseit kell kordában tartani. Igen érdekes és groteszk, hogy erre a feladatra nemegyszer magáncégeket vesznek igénybe, amelyeknek a tartalomszűrésben nagy gyakorlatuk és kapacitásuk van –, és ezek a cégek éppen azon országokból származnak, ahonnan a nem kívánt tartalmat kell kiszűrni. ▀

e-GOVERNMENT

Melléklet

A Computerworld e-Government melléklet megjelenését hirdetőnk támogatta. Elkészítésében közreműködtek: Bojta János, Trautmann Balázs szerkesztő, Egied Zsóka szerkesztő, Berényi Teréz főredáktör, Felelős kiadó: Bíró István, az IDG Magyarország Lapkiadó Kft. ügyvezetője.

KOORDINÁLT FEJLESZTÉSEK

A legkisebb fejlesztés is a helyes és elégséges mennyiségű információ alapul. Nincs ez másképp az államháztartásban sem: itt azonban még bizony van helye az előrelépésnek. Talán a következő hét esztendőben?

28. oldal ►

Összeállította:
**TRAUTMANN
BALÁZS**

Kitörési pont: közigazgatási tudásközpont

Egyeseknek talán feleslegesnek tűnhet, mégsem tudok elmenni amellett, hogy talán ismét egy olyan fogalom került a sajtóba, amit a legtöbb olvasó nem tud értelmezni. Halassy Béla szerint csak az értelmezett (megértett) adat lehet információ, hiszen a számunkra nem világos fogalmakat tartalmazó magyar mondatokat nem tudjuk behelyezni eddigi tapasztalataink kapcsolatrendszerébe. [Írta: Bojta János]

Két fogalmat kell tehát tisztázni: a közigazgatást és a tudásközpontot. Kezdjük az egyszerűbbel, a közigazgatással. Az e-Government szelleméhez méltón, az internetalapú WIKIPEDIA definícióját használva: „A közigazgatás azon szervezetek összessége, amelyek közhatalmat gyakorolva, az állam vagy az önkormányzat nevében közfeladatokat látnak el, és jogszabályokat hajtanak végre. Helyi közügyekben az önkormányzati közigazgatás, az országos jelentőségű ügyekben a központi közigazgatás jár el.” A tudásközpont tekintetében Fodor Istvánnak, az Ericsson Magyarország elnökének véleményét tartom hitelesnek: „A tudásközpont régi

találmány, még sincs egyértelmű definíciója. Leginkább olyan centrumokat jelöl, ahol egyetemek és vállalkozások fejlesztési erőforrásait koncentrálik a résztvevők saját kezdeményezése alapján. Itt egyszerre van jelen a ver-

seny és a kooperáció. A centrumok csírája mindig egy rangos oktatási intézmény.” Nézzük meg, hogyan is állunk a tudásközpontokkal! Magyarország történetében eddig is sokféle tudásközpont létezett: annak tekinthetők a nagyobb könyvtárak, az egyetemek és a kutatóintézetek. Régen a tudást a könyvekben és a fejekben tárolták, manapság viszont már természetes, hogy a tudásközpontot megjelenítő szervezetnek

(ez legtöbb esetben nem is önálló jogi személy) komoly informatikai rendszere van, hiszen az információ tárolása, rendszerezése, megosztása és szolgáltatása informatikai eszközök támogatásával valósul meg. Persze a lényeg ma is maga az információ (a rendezett, elérhető és megismerhető ADAT), de a szervezetben működő munkatársak fejében lévő tudásnak sem csökkent a jelentősége.

Ha elfogadjuk, hogy a korszakra ráragasztották a „tudástársadalom” címkét, akkor nem csodálkozhatunk azon sem, hogy a XXI. században a tudásközpontok létrehozásának és működtetésének ügyét már nem kerülheti meg a mindenkori kormányzat. Bajnai Gordon (lapzártánk idején) fejlesztéspolitikai kormánybiztos nyilatkozatából kiderül, hogy országunk európai uniós felzárkóztatását tekintve ezt az ügyet a kormány most is igen fontosnak tartja: „Az előrelépésben fontos szerep juthat az Új Magyarország fejlesztési tervben szereplő Pólus programnak, illetve a kialakuló tudásközpontoknak, 2013-ig mintegy 500 milliárd forint fordítható erre, jórészt uniós forrásokból.” A ROP II prioritásban kijelölt célok között megtaláljuk a regionális tudásközpontok infrastrukturális fejlesztését.

Az egyetemek maguktól is mozgolódnak, hiszen az egyik legnagyobb ilyen jellegű kezdeményezés a Risztió Péter vezetésével működő BME Informatíotechnológiai Innovációs és Tudásközpont. Ez nem közigazgatással foglalkozik elsősorban, de mégis mindenképpen jelentős közigazgatási tudástárnak tekintendő, hiszen náluk már 2003-ban elindult az e-közigazgatási tudásközpont kialakítása projekt (IHM finanszírozás mellett). Érdemes még megemlíteni

a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar szakkönyvtáraként működő Bibliotheca Publica által képviselt tudásanyagot, ahol éppen a közigazgatás területén sikerült felépíteni az igen jelentős mennyiségű és minőségű tudástárat.

Hogy mennyire gyakorlati és nem elméleti ügyről van szó, azt például az is bizonyítja, hogy együttműködési megállapodást írt alá az egri Eszterházy Károly Főiskola Egerfood Regionális Tudásközpontja és az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége. Szintén említésre méltó kezdeményezés, hogy 2007. június 1-jén az önkormányzati szférában megalakult az Első Magyar e-Közigazgatási Klaszter. Az Alba Comp Zrt. kezdeményezésére létrejött szervezet olyan újszerű – de az EU-ban már jól ismert – szerveződéssel épül, amelyben a különböző tevékenységeket folytató tagok egy adott területen együttműködve – ez esetben az e-közigazgatás terén – együtt lényegesen magasabb szolgáltatási szintet nyújthatnak.

De hát mi is a szerepe a tudásközpontnak egy ország működésében és fejlődésében? A tudásközpontoknak a tudásanyag tárolása, kezelése és szolgáltatása mellett fontos szerepe van a saját közvetlen és – az internet jóvoltából – a távoli szakmai környezetében a kutatás-fejlesztés és az innováció támogatásában. Úgy is fogalmazhatjuk, hogy alapot ad a tevékenységek hatékony műveléséhez (pl. technológiai és tudástransfer-támogatás). Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a tudásközpontnak az információhoz való hozzáférés technológiai támogatása mellett a kapcsolódó közeg-emberierőforrás-bázisának fejlesztése (kör-

zetben való megtartása) sem elhanyagolható küldetése.

És végül a közigazgatási tudásközpont(ok) az én vízióm szerint olyan intézmények vagy intézménycsoportosulások, amelyek egymással kapcsolatot tartva, elsősorban a saját közigazgatási környezetük támogatására alakulnak, a fent részletezett tevékenységi körökön belül. Az információmegosztás módszerével olyan tudástárat és kutatóműhelyeket tart fenn, amely munkaerőt vonz, megtart és fejleszt, kiküszöbölve ezzel azt, hogy „újra feltalálják a meleg vizet”. Kiszolgálja az önkormányzati és a központi kormányzati szereplőket, az ebben a témakörben munkálkodó szakértőket, és végül az érdeklődő állampolgárokat is. Szorosan – de függetlenségét megtartva – együttműködik a kormányzati szervekkel, segíti a törvényhozás és a kormányzás munkáját, és a külföldi, valamint a hazai jó megoldások birtokában aktív szerepet vállal a kormányzati munka innovatív fejlesztésében. A kormányzati piacon mozgó tanácsadó cégekkel együttműködve, a közigazgatási megoldások szállítóinak termékeit és szolgáltatásait ismerve, tudásháttérrel támogatja (sőt indikálja és előkészíti) az államreform kezdeményezéseit.

Vigyázzunk! Fodor Istvánnal egyetértve, én is úgy látom, hogy nem új dologról van szó! Ha még egyeseknek szokatlan is ez a fogalom (közigazgatási tudásközpont), nem új ötletek kidolgozása a feladat, hanem a mások által már bejárt úton kell nekünk is végigmenni. Mire kell akkor koncentrálnunk? A hatékonyságra, a következtettség-re és a céltudatosságra. Itt is igaz nagybecsű elődünk mondása:

„Jót, s jól. Ebben áll a nagy titok!”

A titkot talán már néhányan ismerik. Ebben reménykedve adtunk teret szerzőinknek, hogy elmondják az e témakörhöz tartozó ismereteiket, tapasztalataikat és elképzeléseiket. Remélem, hogy olvasóink is érdeklődéssel fordulnak e téma felé – hiszen végül is az ő érdeklődésükben fejlesztik a közigazgatást –, és megosztják majd minket véleményükkel és kérdéseikkel levélben vagy interneten keresztül. ▀

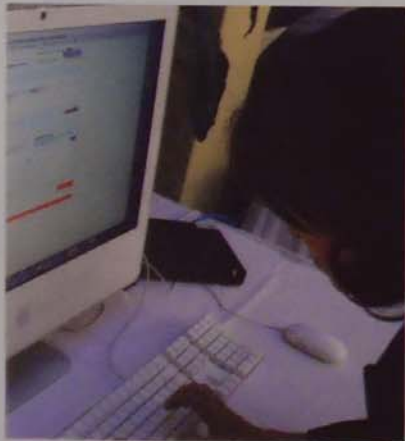
Koordinált fejlesztések

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a hazai elektronikus közigazgatás egyik legfontosabb szereplőjévé fejlődött ki. Az NFÜ néven talán még ismertebb szervezet működéséről, feladatairól és jövőbeli terveiről kérdeztük a szervezet igazgatóját, Bálint Ákost.

Computerworld-Számítástechnika: *Milyen kommunikációs csatornákon keresztül tartja a kapcsolatot az NFÜ az önkormányzatokkal és az érintett intézményekkel az elektronikus közigazgatás és az államreform ügyében?*

Bálint Ákos: Az NFÜ nem tart fenn speciális kommunikációs csatornákat az önkormányzatok irányába, ugyanakkor számos egyeztetési felületet hoztunk létre. Előbb az Új Magyarország Fejlesztési Tervet (ÚMFT-t), később az operatív programokat, most pedig az akcióterveket úgy helyezzük el az önkormányzatok képviselő szervezeteknél, hogy az ő véleményük megjelenjen a tervekben. Működik a magas szintű tervezési operatív bizottság (TOB), amelynek vannak albizottságai, ezek az operatív programtervezési albizottságok (OPTKB-k). Ez utóbbiak mind az elektronikus közigazgatás (EKOP), mind pedig az államreform (ÁROP) kérdéseiben hallatják hangjukat, és ezekben az önkormányzati érdekképviseleti szervezetek is aktívak. E fórumokon megvitatják az ÚMFT-t, az EKOP-ot és ÁROP-ot is, most pedig az akciótervek vannak soron. A másik kommunikációs lehetőség a monitoring bizottság. Mint ismert, az operatív programokhoz ilyen bizottságokat kell felállítani, így az ÁROP-hoz és az EKOP-hoz is, és természetesen

ezekbe is meghívtuk az önkormányzati érdekképviseleti szervek képviselőit, hogy kifejezhessék álláspontjukat, továbbá hogy betekintésük lehessen az operatív programok megvalósításának részleteibe. Ami pedig az önkormányzatokat közvetlenül érintő projekteket illeti, az a célunk, hogy minél szélesebb körben nyithassunk vitát ezekről. Ebben az esetben nincs hivatalos fórum; a mi feladatunk az, hogy minél több konferencián vegyünk részt, vitassuk

meg az önkormányzatok képviselőivel az őket érintő projektek terveit.

CW-SZT: *Az NFÜ weboldala hogyan vesz részt a kommunikációban?*

B. Á.: Az akciótervekről folyó társadalmi partnerségi egyeztetés jegyében kiraktuk az oldalra a gazdaságfejlesztési operatív program (GOP), a közlekedési operatív program (KÖZOP) akcióterveit, és beszélgetésünk hetében felkerül a honlapunkra az EKOP és az ÁROP akcióterve is. Természetesen online módon is el lehet küldeni az észrevételeket, de nyomtatott formában is fogadjuk a hozzászólásokat.

CW-SZT: *Gyakran ballami és tapasztalmi, hogy bizonyos érdekcsoportok változtatásokat javasolnak, vagy változtatásokért lobbiznak, például bizonyos operatív programok lényegi elemeit akarják megváltoztatni. Egyáltalán lehetséges-e efféle változtatás most, amikor az Európai Bizottság már hivatalosan elfogadta az ország fejlesztési stratégiáját 2007 és 2013 között meghatározó ÚMFT-t?*

B. Á.: Az operatív programokon bármikor lehet módosítani, ennek megvan a maga hosszas folyamata. Most mi Brüsszellel tárgyalunk az operatív programok szövegéről,

ami azt jelenti, hogy már kialakultak a mandátumok és az álláspontok, ezeket egyeztetjük Brüsszellel. Ebben a stádiumban az operatív programok esetében döntő változtatás csak brüsszeli nyomásra történhet. Ami pedig a lobbizást illeti, az NFÜ kialakított egy projektcsatorna rendszert, amelynek az a célja, hogy minden ötletet be tudjon fogadni, mégpedig jól átláthatóan kezelve. Minden ötletet regisztrálunk, az adott ötlet-

ről egy zsűri eldönti, hogy mi legyen a sorsa: maradjon-e ötlet, vagyis utasítsuk el, vagy érdemes-e a további kimunkálásra. Ha az utóbbival állunk szemben, akkor egy elő-megvalósítási tanulmányt kell hozzá beadni, amelyet újra zsűriztetünk, és ennek eredményeképpen derül ki, hogy az ötlet bekerülhet-e a következő akciótervbe vagy sem. A végső szűrő a kormány, amely eldönti, hogy az adott projekt megvalósulhat-e. Megjegyzem, az is előfordulhat, a kormány befogad egy projektet, ám az NFÜ független, és mindezek ellenére határozhat úgy – ha ezt indokoltnak látja –, hogy kidolgozatlansága miatt nem indítja el a projektet.

CW-SZT: *Az elektronikus megoldások elterjedését a koordináció biánya nebeztí – röviden összefoglalva ezt állapítja meg az EKOP. Mi erről az NFÜ véleménye?*

B. Á.: Azt gondolom, hogy ez valós probléma. Ahhoz, hogy itt megfelelő rendszereket vezethessünk be, szabványok kelljenek. Arra van szükség,

B. Á.: A GVOP 4.3-as pályázatok esetében az állam azt mondta, hogy itt van hozzávetőlegesen 15 milliárd forint, az elvárás pedig úgy hangzott, hogy az önkormányzatok hozzanak létre ezért a pénzért elektronikus önkormányzati rendszereket. E megfogalmazás a pályázóknak túlságosan nagy szabadságot adott, amellyel – és ez nem meglepő – a piac élt is. Körülbelül 30 nyertes önkormányzat hozta létre saját rendszerét, ezek minősége azonban nem volt egységes, mint ahogy az informatikai platformok is vegyes képet mutattak. A mostani operatív programban nincs 15 milliárd ezekre a fejlesztésekre, ráadásul az illetékes EKOP elsősorban a központi közigazgatás fejlesztését hivatott szolgálni. A regionális programokban ugyanakkor érezhető az együttműködésre való készség; azt látjuk, hogy a régiókban arra várnak, hogy központilag történjen valami, és ők majd ehhez csatlakoznak. Most az is fontos szempont, hogy ne a korábbi 30 nyertessel foglalkozzunk, hanem a to-

Az NFÜ kialakított egy projektcsatorna rendszert,

amelynek az a célja, hogy minden ötletet be tudjon fogadni, mégpedig jól átláthatóan kezelve.

hogy egy területi hivatal Győr-Sopron megyében ugyanúgy működjön, mint egy ugyanilyen hivatal az ország keleti felében. Ha megnézzük, ma mi is a helyzet, azt látjuk, hogy nem egészen van így, mert a munkafolyamatok nem teljesen azonosak, nem ugyanannyi ember végzi mindenütt ugyanazt a munkát. Nyilván lehetnek eltérések, de a legfontosabb feladat az, hogy az eljárásokat egységesíteni kell. Ki kell választani azokat az eljárásokat, amelyek az állampolgárok vagy vállalkozások nagy tömegeit érintik, majd ezeket először akadálymentesíteni kell, illetve szabványosítani kell az ezekhez tartozó munkafolyamatokat.

Azt gondolom, hogy van koordináció az előbbiekből említett szabványosítást illetően, azt viszont el kell ismerni, hogy az elektronizáció fejlesztéseire vonatkozóan nem volt koordináció. Azt tapasztaljuk, hogy a Miniszterelnöki Hivatal Elektronikus Közigazgatási Központja jó partner e fejlesztésben, az Államreform Bizottság pedig a jogi háttér, a folyamatok megteremtésében a társunk.

CW-SZT: *A jövő terveinek fontos eleme, hogy létrehozzanak önkormányzati szolgáltató központokat. Hol tart ez a koncepció?*

vábbi 3170 önkormányzattal, amelyek csekély forrással rendelkeznek ahhoz, hogy ilyen rendszereket igénybe tudjanak venni. Ez az oka annak, hogy megszületett a gondolat: önkormányzati szolgáltató központokat kell létrehozni, amelyek adják a hardvert és a szoftverrendszereket, az önkormányzatok pedig az interneten át csatlakozhatnak a saját rendszerfelületeikhez. Kérdés, hogy ezeket a központi szolgáltató egységeket önkormányzatok működtessék-e, vagy piaci szereplők, továbbá, hogy hány ilyen központ kell. Röviden összefoglalva, tehát költség-hatékonysági elemzéseket kell még elvégeznünk ahhoz, hogy végül megmondhassuk, milyen irányba indulunk el.

CW-SZT: *Az önkormányzatok hogyan készüljenek az EKOP és az ÁROP megvalósítására?*

B. Á.: Gondolom, az előbbiekből világosan következik, hogy az önkormányzatok esetében csak a szabványos folyamatok elektronizálását végezhetjük el. Ez persze azt is jelenti, hogy lesz olyan önkormányzat, amelynek hivatali vagy önkormányzati döntéshozatali eljárásait meg kell változtatnia ahhoz, hogy alkalmazkodjon az elektronizált rendszerhez. ▽

Tudástárra alapozott költségvetés és controlling I. rész

A feladatalapú költségvetés egy megfelelő szerkezetű tudástárra épül, amelyben az egyes államháztartási intézmények és más szereplők feladatai, a rájuk vonatkozó jogszabályokkal és a feladatokhoz rendelt objektumokkal és munkatársakkal együtt szerepelnek.

Ezt a tudástárra naprakészen akkor lehet fenntartani, ha be van kapcsolva a törvény-előkészítés, törvényalkotás és végrehajtás napi munkavégzésének folyamatába. A költségvetéshez használandó tudástár felépítésekor tehát az előírt konkrét feladatokhoz kell összegyűjteni a vonatkozó szakmai anyagokat, dokumentumokat és egyéb kormányzati adatokat. A költségvetés pontossága, átláthatósága és elszámolhatósága miatt ez rövid távon megtérülő beruházás, hiszen – mára elfogadott tézis szerint – a szervezetek legfontosabb tökéje a megfelelő módon menedzselte tudás. A cikk alapja a Miniszterelnöki Hivatal részére 2006-ban készített tanulmány és működési modell.

Előzmények

A közigazgatás átalakításának kérdése már több mint 10 éve napirenden van, s annak szükségességét senki sem vitatja; hol reformnak, hol modernizációnak, időnként átalakításnak nevezik a folyamatot. Az utóbbi hónapokban már nemcsak szakmai körökben, hanem az állampolgárok előtt is nyilvánvaló, hogy nem halogatható tovább a közigazgatás, ezen belül kiemelten az államháztartás átfogó reformja. Több szakértői csoport is foglalkozott egy-egy elemével, és ezek a csoportok különféle mélységű tanulmányokat dolgoztak ki, amelyek leírják az egyes területeken azonosított problémákat és a lehetséges megoldásokat.

Sokat beszélünk a tudásalapú társadalomról, de ebben az esetben a tudásalapú államkormányzás problematikája kerül előtérbe.

A korábbi években a közigazgatás korszerűsítésével kapcsolatos tevékenység több tárcánál, illetve külső szakmai műhelyekben párhuzamosan folyt. Sok szakember dolgozott ezen, a jelentős részeredmények egymástól elkülönülten születtek, így (bár komoly értéket hordoznak) ezek az állampolgároknak és a kormányzat számára érzékelhető hasznot eddig nem sokat hoztak.

A meglévő tudás szétszórtsága

Nem szabad előlőről kezdeni a munkát – minden eddigi anyagot át kell vizsgálni és a szakmai szempontok figyelembevételével minél nagyobb mértékben

be kell építeni az új modellbe. Az eddigi tudást és minden felhasználható adatot össze kell gyűjteni, és használható módon elérhetővé tenni az államkormányzásban részt vevő szakértők és döntéshozók részére. Az elérés itt elsősorban a leírt dokumentumok téma, fogalmi rendszere és szabályok szerinti elérését jelenti.

A döntés-előkészítési folyamat elégtelensége

A problémaelemzés során egyik legfontosabb elemként a döntés-előkészítési folyamat támogatásának elégtelenségét azonosítottuk. Igaz, hogy az elkészült tanulmányok – egy adott nézőpontból – jól írták le a problémákat, és a javasolt modellek megadták a célállapotot, de a döntéshez nem biztosítottak olyan eszközt, amellyel modellezni lehetett volna az új állapotok működését. Ezzel nyitva hagyták a kockázati kérdéseket, a hatásokat nem lehetett sem forintosítani, sem a HR-vonatkozású eseményeket pontosan ellenőrizni (kb. 200 milliárd Ft lesz megtakarítás, kb. 20% létszámcsökkenés várható stb.). Véleményünk szerint ez volt az egyik oka annak, hogy a beláthatatlan következményekkel járó reformjavaslatokból nem születtek elindítható kormányzati projektek.

Kimondhatjuk tehát, hogy a közigazgatás folyamatos átlátásához, az állam mindenkori működésének intézményi, ágazati és kormányzati szintű monitorozásához célszerű a tervezett modellek hatásvizsgálatát lehetővé tevő döntéstámogató eszközt igénybe venni. Úgyanez az eszköz hatékonyan használható a közigazgatás korszerűsítési folyamatában, a javasolt megoldások modellszerű hatásvizsgálatára, ami jelentősen csökkenti a bevezetés kockázatát, illetve segíti a döntéshozókat a terülváltozatok közötti választásban. Következő lépésként az ágazati jogszabályok hatásvizsgálata is e tudástárra alapozva végezhető el.

szabályok hatásvizsgálata is e tudástárra alapozva végezhető el.

Szabályozási háttér

Az egyik lényeges beavatkozási pont a Tudástár kialakításához és működtetéséhez szükséges szabályozási háttér megteremtése, a Tudástár kiépítéséhez kapcsolódó intézményi feladatok újragondolása és szabályozása. Ide tartozik az adatbiztonsági, adatvédelmi szabályok alapos átnévése és szükséges jogszabályi változtatások elindítása. De ide tartozik az adatszolgáltatási kötelezettségek előírása, a működtetési felelőségek szabályozása is.

A szabályozásnak alapvetően két szinten kell megvalósulnia. Az általánosan kötelező

szabályozási elemek törvényi szinten jelennek meg, az intézményi specialitásokat – kötelező jelleggel – az intézmények határozzák meg a központilag kiadott ajánlások alapján. Nagyon fontos alapvető szabályozási elemek kialakítása során, hogy az új szabályok harmonikusan

illeszkedjenek a meglévő jogszabályi háttérhez, és ne okozzanak felesleges adminisztrációt az intézmények számára.

Az általunk használt modell alapelvei

A problémaelemzés eredményeképpen megállapítást nyert a Tudástár felépítésének megkerülhetetlensége (egyben a felépítésért felelős Közigazgatási Tudásközpont bevezetésének szükségessége is). Figyelembe véve az eddigi eredményeket és a feladat sürgősségét, mi olyan megoldásban (modellben) gondolkodtunk, ami a már meglévő komponensek integrálásával megvalósítható.

A közigazgatási tudástár legfontosabb szerepe a kormányzatban és a kormányzati munkához kapcsolódó szervezetekben meglévő adatokból egységes kormányzati tudástörke előállítására. A tudástár felépítése és tartalommal történő feltöltése annyiban különbözik az eddig elvégzett fejlesztésektől, hogy nem arra fókuszál, hogy melyik intézmény milyen adatot tart

nyilván, hanem az intézményi adatok harmonizációjával a kormányzati döntés-előkészítéshez szolgáltatja a szükséges központi tudást. A döntéshozóknak, illetve szakértőknek nem kell az adatokat újra és újra összegyűjteni, és folyamatosan értékelni, mivel az egységes fogalmi rendszerbe foglalt adatok tartalmazzák a közigazgatási szervek bármilyen formában meglévő tudását.

A Tudástár felépítésének megkezdésekor a következő szempontokat vettük figyelembe. A kormányzati és kapcsolódó feladatokat különböző szintű jogszabályok és az állami irányítás egyéb eszközei határozzák meg, ennek megfelelően az egyik legfontosabb alrendszer a szabályok és tartalmak integrált kezelése. A Tudástár felépítése biztosítja az egyes alrendszerek közötti teljes körű kapcsolati rendszert. A kapcsolati rendszer kezelése az egyik legfontosabb újdonság a nemzetközi gyakorlatokhoz viszonyítva. Az egyes országok a dokumentumokban megfogalmazott tartalmak alapján kezdték építeni a saját tudástárukat, ám hamar beleütköztek abba a korlátba, hogy az egyes tartalmak által hivatkozott objektumok (feladatok, szervezetek, szabályok, költségvetés stb.) eltérő rendszerekben komplex módon nem kezelhetők. Ezzel szemben az általunk javasolt megoldás mindezeket egységes fogalmi környezetben kezeli. Az egységes környezet arra is módot ad, hogy az intézmények által kezelt adatokat ne kelljen minden esetben újraértelmezni.

A Tudástár tervezése során az államhatalmi ágak szakmai összefogására nagy hangsúlyt fektettünk. Ez nem mond ellent az adatvédelemre vonatkozó jogszabályoknak, hiszen nem a természetes személyek adatait harmonizáljuk, hanem az információk szabad kezelése alapján a közérdekű és nyilvános adatokat. Ezek az adatok eddig is hozzáférhetőek voltak, csak túl sok forrás felhasználásával és teljesen divergáló azonosító rendszerekben.

A korszerűsítés célja, hogy a funkcionális költségvetés gazdálkodási folyamatainak lebonyolításába építsük bele a megfigyelés szempontjait (költségvetési monitoring), és ne utólag minősítsük az egyes tranzakciókban szereplő elemeket (stratégiai költségvetési controlling szemlélet az elődleges). A modell jellemző tulajdonsága, hogy a jövőre nézve is kérdéseket intézhetünk hozzá.

(Innen folytatjuk a következő számban...)

e-GOVERNMENT

Aktualitások

Reformok a rendészeti szervek személyzeti munkájában » A rendészeti szervek humánerőforrás-menedzsmentje elnevezésű Twinning Projekt eredményeit 2007. május 8-án, a projekt hivatalos záró rendezvényén *Petrétei József* (akkori) igazságügyi és rendészeti miniszter jelenlétében ismertették és vitatták meg a rendészeti szervek képviselői. A projekt hosszú távú célja olyan személyügyi rendszer működtetése és fenntartása, amely a társadalom jobb kiszolgálását szem előtt tartva elősegíti egy ösztönző jellegű, ügyfélorientált szolgáltatás megvalósítását a rendészeti szerveknél.

A projektben részt vevő rendészeti szervezetek: a Rendőrség, a Határőrség, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat, a Rendőrtiszti Főiskola, a Központi Kórház és Intézményei, valamint az Oktatási Főigazgatóság irányítása alá tartozó rendészeti szakközépiskolák.

Forrás: Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium » <http://www.magyarorszag.hu/hirkozpont/hirek/sajtokozlemenyek/irm20070508.html>

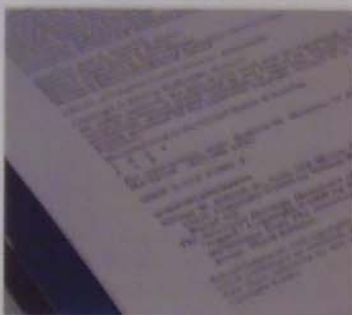
Meghirdették a 2007-es Európai eKormányzat Díj pályázatát » Az Európai Bizottság meghirdette az Európai eKormányzat Díj 2007-es pályázatát, amelyen Európa legjobb e-kormányzati szolgáltatásait díjazza. A pályaműveket június 11-ig lehetett benyújtani. A Kormányzati Portál eGames projektje a 2005-ös pályázat döntőse volt.

Az Európai eKormányzat Díj a közszolgáltatásokban alkalmazott ICT-

technológiák legjobb gyakorlatait tartalmazza. A pályázatra minden olyan közszolgáltatási szervezet jelentkezhetett, amely eGov szolgáltatást működtet. A jelentkezéseket az EU-tagállamokon kívül a tagjelölt országokból, illetve Izlandról, Lichtensteinből, Norvég-

giából és Svájcól várják. A pályaműveknek a közszférában gyakorlatban működő szolgáltatásoknak kell lenniük. A pályázatokat független szakértői zsűri értékeli.

A versenyen idén öt kategória lesz.

- Jobb közszolgáltatások a növekedésért és a munkahelyekért
- Résztétel és átláthatóság (nyílt kormányzás)
- Társadalmi hatás és közösségépítés
- Hatékony és hatásos közszolgáltatás
- Közönségdíj

A European eGovernment Awards 2007 hivatalos oldala: <http://www.epractice.eu/index.php?page=fix&p=3&menu=2>
Forrás: Magyarország.hu » <http://www.magyarorszag.hu/hirkozpont/hirek/informatika/egovpalyazat20070504.html>

A Változás nagykövetei című program elindítása

A kabinet személyügyi államtitkársága elindítja a Változás nagykövetei című programot a stabil, megújulni képes, átlátható, ügyfélorientált és szolgáltató közigazgatási kultúra megteremtésére. *Gyurcsány Ferenc* miniszterelnök az ügyfélközpontú gondolkodást, az ügyfelek kiszolgálását nevezte a közigazgatási kultúráválnak az azon a budapesti rendezvényen, amelyen bemutatták a kabinet személyügyi államtitkársága által elindított Változás nagykövetei program tizenkilenc projektjét.

Szűcs Gábor személyügyi államtitkár elmondta, hogy a Változás nagykövetei programhoz kötődő projektek célja a stabil, megújulni képes, átlátható, ügyfélorientált és szolgáltató közigazgatási kultúra megteremtése. A programra tizenkét minisztériumból 226-an jelentkeztek, és tizenkilenc projektjavaslat született. A program megvalósulását tizenkét tagú vezetői támogató testület segíti, amelynek államtitkárok, szakállamtitkárok és kabinetfőnökök a tagjai. A tizenkilenc projektjavaslat egy része a szakmaisággal, másik része az eszközökkel kap-

csolatos, a harmadik csoportot pedig a személyi állománnyal, az emberekkel összefüggő kezdeményezések alkotják. *Forrás: M77* » <http://www.magyarorszag.hu/hirkozpont/hirek/kozigazgas/kozigreform20070504.html>

Változások az ÜMFT-ben » Lezárultak a tárgyalások az Új Magyarország Fejlesztési Tervről az Európai Bizottság és a magyar kormány között. A várható változások eredményeként még több pénz jut majd a foglalkoztatás és a gazdasági növekedés céljainak elérésére, miközben az eredetileg tervezettnél kicsivel kevesebb a közlekedésfejlesztésre.

Az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalások során a magyar kormány által javasolt pénzügyi keretek kevesebb mint 2 százalékkal változtak az egyes programok között, míg a teljes lehívható keret változatlan, továbbra is mintegy 7000 milliárd forint. (További, körülbelül 1300 milliárd forintos támogatási keret áll majd rendelkezésre a következő hét évben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium gon-

dozásában készült Új Magyarország Vidékfejlesztési Tervén keresztül).

Az eGovernment szempontjából a legfontosabb pénzügyi változások az Új Magyarország Fejlesztési Tervben a következők:

- több pénz jut a humán erőforrás-fejlesztésre (Társadalmi Megújulás OP +32 milliárd forint), és tovább erősödik az embererőforrás-fejlesztési programok támogatása. Minimálisan, de nő az e-közigazgatás és államreform OP-k végrehajtását finanszírozó technikai keret.

- a Közép-magyarországi Régió programjából kivont infrastruktúra-fejlesztésre fordítható forrás (11,3 Mrd forint) humán fejlesztésre fordítható Társadalmi Megújulás operatív program Közép-magyarországi Régióra fordítható részére került.

- az átsoposztások hatására 2 százalékkal nő a humán fejlesztések

aránya az infrastrukturális beruházásokkal szemben.

A hivatalos tárgyalások lezárásával az Európai Bizottság belső eljárását kezdte a megállapodás formális jóváhagyására, amely körülbelül egy hónapot vesz igénybe.

Az operatív programok tárgyalásai továbbra is folynak Brüsszel és Magyarország között, azok lezárása a bizottság belső eljárásrendjétől függően várhatóan idén nyár közepéig megtörténik.

Az e-közigazgatást érintő operatív programok változásai (15 százalékos hazai nemzeti hozzájárulással együtt, indikatív jelleggel) 265 Ft/euro, 2004-es árak, milliárd forint.

Forrás: Nemzeti Fejlesztési Ügymegye » <http://www.magyarorszag.hu/hirkozpont/hirek/sajtokozlemenyek/umft20070424.html>

Mi legyen a címe? » A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium a jövőben még jobban számít a társadalom széles rétegeire, így a civil szervezetek és magánszemélyek hozzájárulásaira a döntések előkészítésénél. A hozzászólások, vélemények segíthetik a problémák többoldalú megközelítését, a konszenzusos megoldások kialakítását és a döntések társadalmi elfogadását. Ennek érdekében a www.gkm.gov.hu nyitólapján, a Civil Fórum elnevezésű menüpont alatt regisztrálva olvashatók, és letölthetők a tárca szakemberei által készített előterjesztések tervezetei. Ezek a készülő szakmai koncepciók és szabályozástervezetek már igen korai szakaszban, a közigazgatási egyeztetést megelőzően hozzáférhetőek, véleményezhetőek, így az alkotómunka folyamatába kapcsolódhatnak be a civil szervezetek, illetve e szervezetek tagjai, valamint a magánszemélyek. A tárca 2007. június 15-től működő Civil Fórum működésétől azt várja, hogy egyre többen megfogalmazzák és eljuttatják véleményüket, javaslatukat, kritikájukat annak érdekében, hogy a társadalom különböző rétegeinek álláspontja, érdeke beépüljön az előkészítő folyamatba.

Elsőnek „Magyarország energiaipolitikája 2007–2020 – a biztonságos, versenyképes és fenntartható energiellátás stratégiai keretei (2007. június)” című dokumentum tervezete olvasható. A beérkező véleményekkel, javaslatokkal kapcsolatban a tárca munkatársai visszajelzést küldenek. Az érdeklődő civil szervezetek, magánszemélyek az anyagok további sorsát a GK M honlapján kísérhetik figyelemmel. ▀

Ericsson optikai hálózat Bólyban

Az e-kormányzati szolgáltatásokhoz megfelelő infrastruktúrára van szükség, kiépítésének feladata Bóly önkormányzatának esetében a városra hárult. A hálózat az Ericsson városi optikai hálózatok kiépítésére fejlesztett és szabadalmaztatott Ribbonet és Micronet kábelezési rendszerével épült.

Idén június elején adták át Bóly városában az Ericsson Magyarországon által kiépített optikai hálózatot. A korszerű szélessávú hálózatnak köszönhetően a település 3800 lakosa, valamint a közeli ipari parkba települő vállalkozások a településen belül 100 megabit/másodperc sebességgel internetezhetnek (fel- és letöltési sebesség), a kifelé irányuló adatátvitel 4 megabit/másodperc felhasználónként.

A bólyi városvezetők a múltban is az előremutató infrastrukturális befektetésekre összpontosítottak, a vá-

lya kiépülése és a korszerű kommunikációs infrastruktúra a településre fog csalogatni.

Hárs József polgármester a hálózat átadásakor szervezett sajtótájékoztatóon elmondta, a hálózatba a város mind az 1240 ingatlanát bekapcsolták, ahonnan mindenki előfizetett az 50 csatornás interaktív és személyre szabott IPTV szolgáltatásra. Az internetre 600-an fizettek elő, ugyanennyien igényelték az Invitel segítségével megvalósított távközlési hangszolgáltatást is (egymás között a beszélgetések in-

ten is vezető technológiára tett szert, amely a város lakosainak életét kényelmesebbé teszi, az idetelepedő vállalkozások számára pedig egy XXI. századhoz méltó infrastruktúrát biztosít. Éry Gábor azt reméli, hogy Bóly példájából más települések is tanulnak, a jövő bemutató technológiai beruházáshoz más régiók és városok is kedvet kapnak. Elmondása szerint nagy az érdeklődés az Ericsson megoldása iránt.

A költséghatékony hálózat

Kovács László, az Ericsson Magyarország üzletfejlesztési igazgatója szerint a hálózatot azért tudják viszonylag költséghatékonyan kiépíteni, mert a passzív optikai hálózat kiépítésére az Ericsson ügyvezetett mikroszöves, városi optikai hálózatok kiépítésére fejlesztett és szabadalmaztatott Ribbonet és Micronet kábelezési technológiáját használják. Az időálló fizikai hálózaton az Ericsson optikai Ethernet megoldása (FEA - Fiber Ethernet Access) juttatja el egyazon fizikai szálon a lakossági és üzleti felhasználókhoz az ügyvezetett tripleplay-szolgáltatást, vagyis a tévét, az internetet és a telefont.

A teljes infrastruktúra három rétegből áll: előbb lefelelik a csillagpontos passzív optikai hálózatot, erre épül az aktív - a forgalomirányítást ellátó - réteg, majd a szolgáltatási réteg. Első lépésben egy mikroszöves hálózatot alakítanak ki. Ebben a hálózatba speciális lég-befűvások technológiával juttatják be a gyárilag előszerelt, csatlakozókkal ellátott optikai kábeleket, szálakat. Erre épül az aktív réteg, a forgalmat irányító infrastruktúra.

Az üzletfejlesztési igazgató plasztikus megfogalmazása szerint a kiépített információs autópályára fel kell festeríteni a csíkokat, hogy mindenki tudja, hogyan közlekedhet. Ezek az útburkolati jelek határozzák meg az adatforgalom prioritását, eldöntik például, hogy terheltebb hálózat esetében a hanginformáció előnyt élvezzen az adatinformációval szemben. Az optikai hálózat sebessége ebben a megvalósításban 100 megabit/másodperc (le- és feltöltési irányban egyaránt, vagyis szimmetrikus a hálózat) az előfizető és a szolgáltató köz-

pont között, de a sebesség a későbbiekben az aktív eszközök fejlesztésével még tovább növelhető.

Az előfizetőknél az optikai szál és a rajta érkező szolgáltatások egy digitális előfizetői berendezésben végződnek, amely egyben a lakásban vagy irodában kialakítható kis helyi hálózat központi egysége is lehet. Ez az eszköz egy időben több végkiszármazékot (származékokat, tévé- és telefonkészülékeket, faxot) tud kiszolgálni, de a hálózat maga és a hangszoállítás megvalósítására használt szabványos IMS-technológia képes multimédia (hang, videó, üzenetküldés) közvetítésére, akár még videotelefonálásra is.

Népszerű az IPTV

Kovács László a sajtótájékoztatóon bemutatta az igénybe vehető szolgáltatásokat, amelyek közül az IPTV a legnépszerűbb. Az IPTV-szolgáltatás érdekessége, hogy a beépített bőngésző segítségével internetezni is lehet a tévé képernyőjén keresztül - még billentyűzet sem szükséges, a távirányító gombjainak segítségével navigálhat a felhasználó.

Hárs József polgármester elmondta, hogy az elektronikus kormányzati szolgáltatások között elsőként az építési engedélyek körüli ügyintézés intézhető elektronikusan. A kérelem nemcsak online adható be, hanem nyomom is követhető az interneten, hogy a szakhatóságok közül az engedélyt melyik fogadta már el, illetve melyiknek küldték tovább. Idővel azonban számos egyéb elektronikus szolgáltatást is

Éry Gábor vezérigazgató, Kovács László üzletfejlesztési igazgató és Hárs József, Bóly polgármestere

rosban igen korán létesítettek kábeltelevíziós hálózatot. Bóly városa 2006-ban úgy döntött, hogy mivel a meglévő kábelhálózat elavult, ennek felújítása helyett inkább egy jövő bemutató hálózati infrastruktúrát építenének ki. A meghirdetett pályázaton az Ericsson megoldása lett a győztes. A rendszer megépítésének munkálatai 2006 nyarán kezdődtek el. Az önkormányzat a rendszer üzemeltetését magára vállalta.

Vállalkozáscsalogató

Hárs József, Bóly város polgármestere szerint igényeik megfogalmazásakor a városban lévő ipari parkra is gondoltak. Az 1997-ben épült létesítményben hét vállalkozás működik, összesen 700 alkalmazottal. Van hely új érkezőknek is, akiket a polgármester reményei szerint a város mellett elhaladó M6-os autópá-

gyenesek, a belföldi irányokat egységes kedvezményes tarifával hívhatják). A telefonos hálózat IMS-alapú, vagyis multimédiás szolgáltatásokat is igénybe lehet majd venni. A végponttól végpontig terjedő, a háztartásokban végződő optikai hálózat kiépítése 273 millió forintba került.

Az Ericsson Magyarország vezérigazgatója, Éry Gábor hangsúlyozta, hogy az Ericsson feladata olyan technológia kifejlesztése és eljuttatása az emberekhez, amely elősegíti a kommunikációt, és közel vízi hozzájuk az információt. A vezérigazgató szerint az optika az a technológia, amelynek révén könnyedén és egyszerűen el lehet tüntetni a fiatalok és öregek, valamint a vidék és a nagyváros közötti digitális szakadékot. Éry Gábor úgy véli, Bóly városa az Ericsson megoldásával európai szín-

Multimédia

Bóly optikai hálózatának felépítését, valamint az IPTV-szolgáltatást működés közben rövid videofelvételeken lehet megnézni. A felvételek a www.computerworld.hu/hir/44324 oldalról érhetők el.

elindítanak, de az is valóssá válhat, hogy a házi orvos a tévé és webkamera segítségével tartja a kapcsolatot a páciensekkel, e-maílból rendel meg a szükséges gyógyszert, amelyet a patika ki is szállít. A bólyiak tervei között szerepel az elektronikus fiúntéka, a televíziós elektronikus üzenetkezelés és az elektronikus önkormányzati szolgáltatások bevezetése is. A szolgáltatások kidolgozásának nincs akadály, a nagymértékű és sebességű adatátvitelt lehetővé tévő optikai hálózat minden kihívás fogadására kész. ■

Monitor TV – színes egyéniségeknek

MONITOR TV | **LG FLATRON™** M228W / M1921A

Minél több bemenet, annál több lehetőség! Mire alkalmas az új LG monitor TV? Használható monitorként, játékok és egyéb szórakoztató alkalmazások futtatására. Az audio/videó bemeneten keresztül egyszerűen csatlakoztatható DVD lejátszóhoz, videójáték konzolhoz, videokamerához és egyéb audio/videó eszközökhöz.

TV

Játék

Monitor

